

Plats och tid	Äppelkriget, den 11 maj 2026, kl. 19.00-22.00	
Beslutande	Se sidan 2.	
Övriga närvarande	Se sidan 2.	
Utses att justera	Kenneth Strömbäck (M)	Jan Gustafsson (SD)
Justerade paragrafer	§§ 33-58	
Justeringens plats och tid	Netpublicator Sign den	
Underskrifter Sekreterare	Thomas Lindberg	
Ordförande	Leif Sandberg (C)	
Justerare	Kenneth Strömbäck (M) Jan Gustafsson (SD)	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum	11 maj 2026
Datum då anslaget sätts upp	Uppsatt_Datum_månad_år
Datum då anslaget tas ned	Nedtag_Datum_månad_år
Förvaringsplats för protokollet	Förvaras

Underskrift

Thomas Lindberg

Beslutande

Per-Martin Svensson (M) §§ 33-44, 46-58
Sander Dijkstra (M) §§ 33-42, 44-58
Emil Ekstrand (M)
Leif Sandberg (C), ordf.
Ann-Marie Johansson (C)
Tobias Högborg (C)
Carina Persson (L)
Anders Throback (S)
Peter Boström (S) §§ 3-42, 44, 46-58
Inger Åbonde (S)
Anne-Maj Råberg (S), 2:e vice ordf.
Claes Melin (MP)
Anna Sandegren (SD) §§ 33-44, 47-58
Tina Malm (SD)
Per-Olof Örnsveld (-)
Peter Vestlund (SD) §§ 33-40, 42-58

Marcus Hammarström (M) §§ 33-47, 49-58
Marianne Åkerblad (M)
Alexander Svensson (M) §§ 33-44, 46-58
Kenneth Strömbeck (M)
Charlotte Rosdala (C)
Sven Gunnarsson (C) §§ 33-42, 44-58
Sara Anheden (S) §§ 33-40, 42-58
Ida Bornlykke (S)
Robert Buhre (S)
Roger Persson (S)
Ingrid Bergh (V)
Per Gustafsson (SD) §§ 33-42, 44-58
Thony Blomgren (SD) §§ 33-41, 43, 45-58
Kent Gustafsson (SD) §§ 33-40, 43, 46-47, 49-58
Petra Blomgren (SD) §§ 33-41, 43, 45-58
Jan Gustafsson (SD) §§ 33-40, 43, 46-47, 49-58

Tjänstgörande ersättare

Paul Hallgren (M) ersätter Ewa Carnbrand (M)
Gunvor Olsson (C) ersätter Anette Thoreson (C) §§ 33-45, 47-58
Magnus Nilsson (C) ersätter Gunvor Olsson (C) § 46
Carl-Fredrik von Oelreich (KD) ersätter Bo Herou (-)
Helén Bladh (S) ersätter Kristin Skoog (S) §§ 33-41, 43, 45-58
Karin Arvidsson (S) ersätter Sara Anheden (S) § 41
Karin Arvidsson (S) ersätter Helén Bladh (S) §§ 42-44
Mona Nihlén (V) ersätter Linda Ekelund (V)

Ej tjänstgörande ersättare

Magnus Nilsson (C) §§ 33-45, 47-58
Karin Arvidsson (S) §§ 33-40, 43, 45-58
Axel Olsson (S)
Jerry Bergström (MP)

Övriga närvarande

Kommundirektör Helena Berlin
Ekonomichef Fredrik Rakar
Samhällsbyggnadschef Ulrika Ahrlin
Kommunrevisor Ulla-Christina Lindberg (S)
Byggprojektledare Ralf Hult
Enhetschef Stefan Persson
IT-tekniker Philip Dalitz
Nämndsekreterare Olof Hammar
Nämndsekreterare Sara Ek Svensson
Samordnare Kansli Anna Silver
Kommunsekreterare Thomas Lindberg

Ärenden vid dagens sammanträde med Kommunfullmäktige

- § 33 Sammanträdet öppnande, upprop samt val av justerare
- § 34 Enkla frågor 2026
- § 35 Allmänhetens frågor 2026
- § 36 Informationsärende
- § 37 Årsredovisning 2025 - Tomelilla kommun
- § 38 Instiftande av arkitekturpris i Tomelilla kommun
- § 39 Ombudsinstruktionen gällande likvidation av ÖKRAB
- § 40 Kommunporträtt 2025
- § 41 Årsredovisning 2025 - Österlen VA AB
- § 42 Årsredovisning 2025 - Österlenhem AB
- § 43 Årsredovisning 2025 - Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund – SÖRF
- § 45 Årsredovisning 2025 - Tomelilla Industriaktiebolag (TIAB)
- § 46 Årsredovisning 2025 - Ystad-Österlenregionens miljöförbund
- § 47 Årsredovisning 2025 - Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd (HÖS)
- § 48 Årsredovisning 2025 – Kommunassurans
- § 49 Årsredovisning 2025 – ÖKRAB
- § 50 Svar på motion om Tomelillautställning
- § 51 Svar på motion angående ökad transparens vid vöteringar
- § 52 Svar på motion - Införande av matprofil på Kastanjeskolan
- § 52 Svar på motion - Nya riktlinjer vid tomtförsäljning
- § 53 Svar på motion – tillsätta tjänst för centrumutveckling
- § 54 Motion - För en mer jämställd fördelning av lokalt aktivitetsstöd
- § 55 Avsägelse från Anders Lindblad (S) som ersättare i Österlen VA AB
- § 56 Motion angående förbättrad styrning och koppling av externa projektmedel i Tomelilla kommun
- § 57 Motion angående Glädjekommission
- § 58 Motion angående förstärkt elevhälsa

Kf § 33

Sammanträdet öppnande, upprop samt val av justerare

Kommunfullmäktiges beslut

Kungörelse om sammanträdet har sänts till varje ledamot och ersättare den 1 maj 2026.

Kungörelse med specifikation av tid och plats för kommunfullmäktiges sammanträde samt med specifikation av dagens ärenden har varit anslagen på kommunens officiella digitala anslagstavla och publicerad på kommunens hemsida sedan den 1 maj 2026.

Ordföranden hälsar alla välkomna och förklarar sammanträdet öppnat, varefter sekreteraren genomför upprop.

Val av justerare förrättas enligt sidan 1 till detta protokoll.

Kf § 34

Dnr KS 2026/6

Enkla frågor 2026

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar lägga informationen till handlingarna.

Kommunfullmäktige beslutar att Inger Åbondes (S) fråga till kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) får ställas.

Kommunfullmäktige beslutar att Inger Åbondes (S) fråga till kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) får ställas.

Kommunfullmäktige beslutar att Robert Buhres (S) fråga till kultur- och fritidsnämndens ordförande Gunvor Olsson (C) får ställas.

Kommunfullmäktige beslutar att Linda Ekelunds (V) fråga till kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) får ställas och kommer att besvaras på nästa sammanträde med kommunfullmäktige eftersom Linda Ekelund (V) inte är närvarande.

Kommunfullmäktige beslutar att Tobias Högborgs (C) fråga till familjenämndens tillförordnade ordförande Anders Throbäck (S) får ställas.

Kommunfullmäktige beslutar att Claes Melins (MP) fråga till vård och omsorgsnämndens ordförande Ann-Marie Johanssons (C) får ställas.

Ärendebeskrivning

Inger Åbonde (S) har till kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) ställt följande fråga:

På förekommen anledning frågar jag,

är det fortfarande tillitsbaserad styrning som gäller inom Tomelilla kommuns förvaltning.

Kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) lämnar följande svar:
Ja.

Inger Åbonde (S) har till kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) ställt följande fråga:

Den svenska cybersäkerhetslagen, som genomför NIS2-direktivet, ställer skärpta krav på cybersäkerhet i samhällsviktiga verksamheter. Lagen tydliggör att verksamhetens

§ 34 forts.

högsta ledning ansvarar för att säkerställa lämpliga riskhanteringsåtgärder, godkänna säkerhetsåtgärder samt ha tillräcklig kunskap inom cybersäkerhet. Mot bakgrund av ett ökat cyberhot är det viktigt att kommunen lever upp till dessa krav.

Har kommunstyrelsen som högsta ledning säkerställt att kommunen uppfyller kraven i cybersäkerhetslagen, genom att införa och följa upp nödvändiga riskhanterings- och säkerhetsåtgärder samt säkerställa att ledningen har tillräcklig kunskap inom cybersäkerhet?

Kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) lämnar följande svar:
Ja.

Cybersäkerhetslagen trädde i kraft den 15 januari och kommunen anmälde sig som verksamhetsutövaren så snart anmälan öppnats. De föreskrifter och allmänna råd som närmare ska beskriva "Säkerhetsåtgärder och utbildning enligt cybersäkerhetslag" är ute på en andra remissrunda (Remissperiod 30 april till den 15 maj, Annas anm) och förväntas träda i kraft under hösten 2026. Myndigheten för Civilt försvar ämnar också utge en vägledning för säkerhetsåtgärder och utbildning inom cybersäkerhetslag och Länsstyrelsen i Skåne, en av tillsynsmyndigheterna, att bilda ett nätverk. Inget av detta är ännu på plats. Så snart föreskrifterna kommit kan vi närmare planera innehållet i en utbildning för Kommunstyrelsen. Planen är en utbildningsinsats från informations-säkerhetssamordnaren under hösten och en extern utbildning under våren 2027, dvs i den nya mandatperioden.

Kommunledningskontoret har med anledning av den nya cybersäkerhetslagen valt att förstärka cybersäkerheten genom en just nu pågående rekrytering. Verksamheternas ledningsgrupper har fått en första kort utbildning om cybersäkerhetslagen och samtliga medarbetare genomgår en webbaserad cyberhygienutbildning under året. Särskilda insatser med fokus på riskanalys och säkerhetsåtgärder pågår också, genom en längre workshopserie, riktat till kommunens systemförvaltare. Digitaliseringsavdelningen arbetar med den tekniska miljön utifrån en GAP-analys de låtit göra. Befintliga styrande och stödjande dokument ses över och nya tas fram.

Robert Buhre (S) har till kultur- och fritidsnämndens ordförande Gunvor Olsson (C) ställt följande fråga:

Tomelillas skatepark är både uppskattad och välbesökt. Nu när det ska byggas ny skola tas marken där skateparken är belägen i anspråk.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga till kultur och fritidsnämndens ordförande:

- Kommer Tomelillas barn och ungdomar bli kompenserade på något sätt för förlusten av sin mötesplats och ställe att utöva sin fritidsaktivitet i Tomelilla?

§ 34 forts.

Kultur- och fritidsnämndens ordförande Gunvor Olsson (C) lämnar följande svar:

Skateparken är inte konstruerad på ett sätt som gör den flyttbar. I de nuvarande skisserna av skolan finns skateparken kvar,

på den senaste workshopen gällande TNS redogjordes att skateparken inte behöver flyttas.

Linda Ekelund (V) har till kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) ställt följande fråga:

Vid förra kommunstyrelsen ställde Vänsterpartiet frågan till ordförande om huruvida ökade städkostnader skulle hanteras genom kommunstyrelsens pott för oförutsedda kostnader, vilket besvarades med ett ja. Vid samma möte framkom även att kostnader kopplade till firandet av Tomelilla 2027 ska tas ur samma pott. Samtidigt är detta utgifter som knappast kan betraktas som oförutsedda, då firandet varit känt under närmare 100 år och ökade städkostnader rimligen borde ha uppmärksamrats redan vid avtalets tecknande förra året.

Med anledning av detta ställer jag följande fråga:

Känner kommunstyrelsens ordförande sig trygg med att det finns tydliga riktlinjer gällande hur dessa medel ska användas och redovisas?

Tobias Högborg (C) har till familjenämndens tillförordnade ordförande Anders Throbäck (S) ställt följande fråga:

På Kommunfullmäktige 250210 lämnade Centerpartiet in en motion angående skolskjutsar. På Kommunfullmäktige 260323 hanterades motionen och det beslutades att den skulle anses besvarad. Anders Throbäck (S) yrkade bifall till att den skulle anses besvarad och vid omröstningen ställde sig Socialdemokraterna som helhet bakom detta förslag. I Ystads Allehanda några dagar efter Kommunfullmäktige meddelar Socialdemokraterna i en insändare genom Sara Anheden och Anders Throbäck att: "Oavsett var man bor ska det vara möjligt att gå på vilken skola man vill. Därför behöver skolskjuts erbjudas även till den kommunala skola man väljer att gå i." Utifrån att Anders Throbäck (S) är tf ordförande i familjenämnden och uttalat att fler ska ha rätt till skolskjuts ställer jag följande fråga:

- Nu när du faktiskt har mandatet, tänker du ändra riktlinjer så fler får skolskjuts?

Familjenämndens tillförordnade ordförande Anders Throbäck (S) lämnar följande svar:

§ 34 forts.

Nej, jag kan inte ensidigt ändra riktlinjerna. Tomelilla styrs inte av en majoritet, utan beslut kräver stöd från flera partier. Däremot kommer vi att delta aktivt i den översyn av skolskjutsriktlinjerna som är planerad att påbörjas till hösten, där alla partier kommer att vara delaktiga.

Vår utgångspunkt är att elevers möjligheter inte ska begränsas av var i kommunen man bor, redan i dag finns möjlighet till individuell prövning inom riktlinjerna. Samtidigt är skolskjuts en fråga som måste hanteras inom ramen för skollagen, likabehandling och kommunens ekonomi. Därför behöver eventuella förändringar utredas ordentligt och beredas på rätt sätt.

Claes Melin (MP) har till vård och omsorgsnämndens ordförande Ann-Marie Johansson (C) ställt följande fråga:

Det har kommit till min kännedom att verksamheten på Rebus inte alltid fungerar tillfredsställande för alla som vistas där. Framför allt gäller det närvaron av personal. En brukare som jag har talat med säger att personal inte alltid är på plats och att det finns en stor oro för att det ska bli bråk i lokalen, vilket riskerar att leda till allvarliga personskador. Det finns också en oro för att de boendestödare som arbetar där inte ska klara av att hantera vissa situationer som kan uppstå med personer med olika psykiska diagnoser.

Min fråga är därför:

Har det gjorts någon åtgärd för att se till att personal med rätt utbildning alltid finns på plats på Rebus under dess öppettider?

Vård och omsorgsnämndens ordförande Ann-Marie Johansson (C) lämnar följande svar:

Ja, verksamheten på Rebus följs upp kontinuerligt och åtgärder vidtas löpande för att utveckla verksamheten och säkerställa trygghet och kvalitet. Samtidigt kan oförutsedda situationer, såsom sjukfrånvaro, innebära att bemanningen tillfälligt varierar under öppettiderna.

Arbete pågår kontinuerligt med att utveckla verksamheten på Rebus, både genom förbättringsåtgärder i det dagliga arbetet och genom riktade insatser för kompetenshöjning hos personalen. Målet är att alltid erbjuda en trygg och säker verksamhet med personal som har rätt förutsättningar att möta brukarens behov.

Det är samtidigt viktigt att understryka att verksamheten möter personer med mycket olika behov och förutsättningar. I vissa fall kan det finnas individuella önskemål eller förväntningar som inte fullt ut kan tillgodoses inom ramen för uppdraget, vilket kan påverka upplevelsen av verksamheten.

§ 34 forts.

Under perioder har verksamheten haft sjukfrånvaro bland personalen, vilket har ställt krav på snabba anpassningar i bemanningen. Dessa situationer har hanterats efter bästa möjliga förmåga för att upprätthålla verksamheten och säkerställa trygghet för brukarna. I vissa lägen har bedömningen varit att det varit bättre att hålla verksamheten öppen, än att stänga, då en stängning också kan få negativa konsekvenser för brukarna.

Beslutsunderlag

Fråga angående tillitsbaserad styrning till kommunstyrelsens ordförande, handlingsid: Ks 2026.1775.

Fråga angående cybersakerhet till kommunstyrelsens ordförande, handlingsid: Ks 2026.1774.

Fråga angående skatepark till kultur- och fritidsnämndens ordförande, handlingsid: Ks 2026.1786.

Fråga angående kommunstyrelsens medel för oförutsedda kostnader till kommunstyrelsens ordförande, handlingsid: Ks 2026.1785.

Fråga angående skolskjuts till familjenämndens tf ordförande, handlingsid: Ks 2026.1788.

Fråga angående Rebus verksamhet till Vård- och omsorgsnämndens ordförande, handlingsid: Ks 2026.1791.

Svar på Fråga från Robert Buhre (S) angående skatepark, handlingsid: Ks 2026.1810.

Svar på fråga från Claes Melin (MP) gällande Rebus verksamhet, handlingsid: Ks 2026.1826.

Svar på frågor ställda till kommunstyrelsens ordförande Per-Martin Svensson (M) , handlingsid: Ks 2026.1895.

Svar på fråga från Tobias Högborg (C) angående skolskjuts, handlingsid: Ks 2026.1896.

Kf § 35

Dnr KS 2026/7

Allmänhetens frågor 2026

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar lägga frågor och svar till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade den 17 juni 2024, kf § 72/2024, att genom ändring i Arbetsordningen införa Allmänhetens frågor (§ 31):

Fråga kan lämnas av alla som är folkbokförda i Tomelilla kommun och ska vara skriftlig.

Frågan ska lämnas in via kommunens e-tjänst senast onsdagen före sammanträdet. Frågeställaren behöver inte närvara när svaret ges.

Möjlighet till replik ges inte.

Fråga kan ställas till kommunalråd, oppositionsråd samt nämndsordförande och ska gälla kommunfullmäktiges ansvarsområde.

Fråga ska kunna besvaras utan större utredning. Individ- och myndighetsfrågor tas inte upp.

Frågan bör besvaras under det sammanträde till vilket den har ställts.

Fullmäktiges presidium beslutar vilka frågor som ska tas upp under sammanträdet och ärendepunkten får ta maximalt 30 minuter i anspråk.

Frågor som inte kan eller ska besvaras vid fullmäktiges sammanträde ska besvaras skriftligt direkt till frågeställaren. Verksamhetsfrågor kommer att besvaras av förvaltningen.

Två frågor har inkommit till dagens kommunfullmäktige.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar lägga frågor och svar till handlingarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse kommunsekreterare Thomas Lindberg, handlingsid: Ks 2025.1816.

Fråga till Kf angående REBUS, handlingsid: Ks 2025.1816.

§ 35 forts.

Allmänhetens frågor angående lärplattform i förskolan, handlingsid: Ks 2026.1805.

Kf § 36

Informationsärende

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Motioner, interpellationer och medborgarinitiativ redovisas.

Byggprojektledare Ralf Hult, HOAB, informerar om status och process gällande Tomelilla Nya Skolområde och uppger bland annat följande:

- Munkmodellen är integrerad i processen som ska "Svanmärkas".
- Projekteringsmöten och arbetsmöte varje måndag.
- Projektering systemhandlingar och kalkyl för framtagande av rikt kostnad avseende idrottshall (HD2).
- Programhandling avseende ny skola och matsal mm (HD 3) och ombyggnad/renovering Kastanjekolan och Österlenhallen (HD4).
- Upphandling av entreprenör för rivning av bunker.
- Byggnaderna kommer att hållas ihop för möjlighet till samverkan och utformas så att eleverna hålls isär mellan de olika stadierna för tryggheten.
- Kommunfullmäktige får utrymme i matsal.
- Inlämning bygglov gällande idrottshall vecka 22-23.
- Rivning bunker i sommar och byggstart idrottshall i höst.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar lägga informationen till handlingarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunsekreterare Thomas Lindberg, handlingsid: Ks 2026.1813.

§ 36 forts.

Sammanställning över inkomna motioner och interpellationer, handlingsid: Ks 2026.1814.

Sammanställning över inkomna medborgarinitiativ, handlingsid: Ks 2026.1815.

Tjänsteanteckning - Rättelse enligt 36 § FL kommunfullmäktige § 26 2026 den 23 mars 2026, handlingsid: Ks 2026.1330.

Till politikerna i kommunfullmäktige om skolan, handlingsid: Ks 2026.1302.

Synpunkt/brev till kommunfullmäktige rörande Kronoskogen, handlingsid: Ks 2026.1601.

Kf § 37

Dnr KS 2025/130

Årsredovisning 2025 - Tomelilla kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna årsredovisning 2025 för Tomelilla kommun samt att 8 mnkr avsätts till resultatreserven.

Kommunfullmäktige beslutar bevilja ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Protokollsanteckning

Per-Martin Svensson (M) lämnar protokollsanteckning enligt bilagor, handlingsid: Ks 2026.1922, Ks 2026.1923 och Ks 2026.1924.

Ärendebeskrivning

Årets resultat

Resultatet i kommunkoncernen uppgår till 64,5 mnkr (63,8 mnkr 2024). Kommunens resultat uppgår till 57,3 mnkr, vilket är 28,6 mnkr högre än budget. Resultatet i kommunen beror på en god budgetföljsamhet hos nämnderna som totalt visar på ett överskott på 2,6 mnkr samt på ett överskott på finansieringen på 26,0 mnkr.

Balanskravsresultat och avsättning till resultatreserv

I kommunens resultat ingår realiserade vinster och orealiserade förluster på 1,6 mnkr, vilka justeras för i balanskravsresultatet. Före föreslagen avsättning till resultatreserven uppgår balanskravsresultatet till 58,9 mnkr.

Det finns enligt lag möjlighet att på ett genomtänkt sätt reservera en del av överskottet i goda tider för att kunna täcka upp om och när skatteintäkterna minskar i en lågkonjunktur, en så kallad resultatutjämningsreserv, RUR. Från och med 2024 plockas möjligheten att sätta av medel till denna bort och ersätts av en resultatreserv, RER, där 2024 var första året som medel kunde avsättas till denna. 42 mnkr avsattes till RER 2024. RER har en mer flexibel användning och kan till skillnad från RUR användas för att täcka vissa särskilda planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis vid en omstrukturering med ett tydligt syfte att på sikt nå en god ekonomisk hushållning eller vid oförutsedda tillfälliga utgiftsökningar eller inkomstbortfall, om det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

§ 37 forts.

Med lagen som grund har kommunen riktlinjer för både RUR och RER, vilka både begränsar hur stort årligt belopp som reservationen får omfatta och hur stor den totala reserven får vara. Årets utrymme för reservering till RER uppgår till 8 mnkr, där hela utrymmet föreslås reserveras.

Budgetföljsamhet – driften

Den samlade bedömningen är att kommunkoncernen har en god budgetföljsamhet där nämnderna totalt har ett överskott mot budget på 2,6 mnkr och finansieringen ett överskott på 26 mnkr.

Finansieringens överskott mot budget på 26 mnkr förklaras främst av att centrala reserver inte behövde användas fullt ut, att pensionsrelaterade kostnader utvecklades mer gynnsamt än beräknat samt att flera finansiella poster gav ett bättre resultat än budget, medan skatteintäkter och statsbidrag utvecklades svagare än förväntat. Resultatet speglar normala variationer inom finansieringen, där utfallet kan variera mellan år beroende på förändringar i skatteunderlag, pensionskostnader och finansiella poster.

Till skillnad från tidigare prognoser under 2025, där flera nämnder prognostiserade med underskott, avslutades året med positiva resultat eller budget i balans för samtliga nämnder utom familjenämnden som har ett mindre underskott mot budget på 0,4 mnkr.

Familjenämndens underskott beror främst på ökade kostnader för gymnasieutbildning, externa placeringar för barn och unga samt inhyrd personal inom individ- och familjeverksamheten, där rekryteringssvårigheter har påverkat bemanningen.

Samtliga kommunala bolag och förbund redovisar positiva resultat och har totalt en positiv budgetavvikelse på 3,2 mnkr. Tomelilla Industri har ett positivt resultat, men ett underskott mot budget -0,1 mnkr med anledning av inhyrning av personal efter att bolagets VD och ekonomichef lämnat bolaget.

Budgetföljsamhet - investeringar

Under 2025 uppgick de totala investeringarna i kommunkoncernen till 81,2 mnkr, varav kommunen 59,9 mnkr.

Genomförandet i kommunen har varit lägre än föregående år, främst till följd av förseningar i det nya skolprojektet. Samhällsbyggnadsnämnden redovisar sammantaget en avvikelse som främst beror på förskjutningar i tiden. Inom den

§ 37 forts.

skattefinansierade verksamheten har bland annat investeringar i krisberedskap och gatuarbeten i anslutning till VA-projekt senarelagts. VA-verksamheten redovisar ett mindre underskott, främst hänförligt till fördyringar i Adelsbergsområdet.

De kommunala bolagen och förbunden är i nivå med budget förutom Österlenhem som visar ett överskott på 4,4 mnkr till följd av att planerad investeringsvolym överstigit faktisk genomförandekapacitet.

Kommunkoncernens genomförandegrad uppgick till 70 procent (96 procent föregående år) och kommunens till 64 procent (95 procent föregående år). Exklusive skolprojektet ligger genomförandegraden i nivå med tidigare år, vilket indikerar en i huvudsak god budgetföljsamhet.

Måluppfyllnad

Bedömningen av god ekonomisk hushållning bygger på en samlad utvärdering av kommunens finansiella mål och nämndernas verksamhetsmål. För att kravet ska anses uppfyllt ska de tre finansiella målen vara uppnådda och minst två tredjedelar av nämndmålen vara helt uppfyllda. För 2025 är kommunens samtliga tre finansiella mål uppfyllda. 30 av 35 nämndmål, motsvarande nära 86 procent, är helt uppfyllda. Den samlade bedömningen är att kommunen uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen uppvisar positivt resultat, därmed finns inget krav på återställande av underskott kommande år.

Barnperspektivet

Rapporten är ett resultat av redan genomförda åtgärder i kommunen som löpande värderas utifrån en rad perspektiv. Godkännande av rapporten har i sig ingen påverkan på barnperspektivet.

Medborgarperspektivet

Rapporten är ett resultat av redan genomförda åtgärder i kommunen som löpande värderas utifrån en rad perspektiv. Upprättande och godkännande av rapporten har ingen påverkan på medborgarperspektivet. Medborgarna ges möjlighet att ta del av rapporten samt delta på kommunfullmäktiges sammanträde.

§ 37 forts.

Miljöperspektivet

Rapporten är ett resultat av redan genomförda åtgärder i kommunen som löpande värderas utifrån en rad perspektiv. Godkännande av rapporten har i sig ingen påverkan på miljöperspektivet.

Uppföljning

Enligt ekonomistyrningsreglementet sker uppföljningar per 30 april, 31 augusti och i samband med årsbokslutet den 31 december. Ärendet kring godkännande av årsredovisning följer sålunda redan beslutad uppföljningsprocess.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar godkänna årsredovisning 2025 för Tomelilla kommun samt att 8 mnkr avsätts till resultatreserven.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 44/2026, handlingsid: Ks 2026.1557.

Årsredovisning 2025 Tomelilla kommun, handlingsid: Ks 2026.1054.

Revisionsberättelse 2025 för Tomelilla kommun, signerat, handlingsid: Ks 2026.1638.

Revisorernas redogörelse 2025 för Tomelilla kommun, signerat, handlingsid: Ks 2026.1639.

Yttrande bokslut 2025-Tomelilla kommun sign, handlingsid: Ks 2026.1640.

Granskning av bokslut och årsredovisning 2025- Tomelilla kommun sign, handlingsid: Ks 2026.1641.

Förslag till beslut under sammanträdet

Leif Sandberg (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med följande tilläggsyrkande: ”Kommunfullmäktige beslutar bevilja ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.”

Per Gustafsson (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt

§ 37 forts.

Leif Sandbergs (C) och Per Gustafssons (SD) bifallsyrkande samt Leif Sandbergs (C) tilläggsyrkande.

Beslutet skickas till:

Ekonomichef Fredrik Rakar

Redovisningschef Madeleine Dexe Andersson

Uppföljning av **Alliansens politiska program 2023-2026 och**
Vidareutveckling av Alliansens Fokusområden 2023-2026 med input till ny Översiktsplan samt bostadsförsörjningsplan

<https://tomelilla.se/kommunochpolitik/sastyrstomelillakommun/politiskinriktning.1336.html>

Senast uppdaterad: 2026-05-05; 2026-04-05

Nr	Tema	Uppgift	Status	Aktiviteter	Kommentar
1	Arbetsgivarrollen	För att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare ska vi genom stor flexibilitet och med stöd av vår övergripande men framför allt nämndspecifika planer för kompetensförsörjning och en enda förvaltning, söka hitta arbetstidslösningar, yrkesroller och verksamhetsöverskridande uppdrag och/eller tjänster som gör oss attraktiva.	Klart	Samtliga verksamheter har en kompetensförsörjningsplan. Arbetstidslösningar provas ständigt som t.ex. kan nämnas att skalschema har införts inom SoO på efterfrågan från AT. Kompetensutveckling av chefer i bemanningsekonomi har genomförts. Upphandlat och genomfört ”Ledarakademien” för att stärka det tillitsbaserade styrningen (bland annat).	
2	Arbetsgivarrollen	Vi ska under mandatperioden utveckla det utbud av förmåner som redan finns för våra anställda.	Klart	Under mandatperioden har nya förmåner införts såsom gratis kaffe, friskvårdsbidraget har höjts två gånger och ”förmånsbiljetten” Komplette har införts.	
3	Arbetsgivarrollen	För att vara en attraktiv arbetsgivare ska vi också ha ett generöst förhållningssätt till personer som söker tjänstledighet för studier inom det som bedöms som bristyrken. Inom samma område ska kommunen ha ett generöst förhållningssätt till bidrag för studielitteratur.	Klart	Det finns rutin för (studielitterature). Det finns i övrigt inget stor efterfrågan. Cheferna sitter på beslutmandate när det gäller tjänstledigheter. Äldreomsogsliftet genomförs.	
4	Förenings och friluftsliv	Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att tillsammans med ungdomsrådet undersöka om det finns - och i så fall vilka -aktiviteter barn och ungdomar vill ha på sin fritid. Vidare ges nämnden i uppdrag att återkomma med en redovisning till kommunstyrelsen i november 2023 vilka av dessa som kan anordnas i samverkan mellan kommun och föreningar.	Klart	En föreningsamordnare är anställd för att stötta föreningar .	
5	Förenings och friluftsliv	Idag betalas föreningsstöd ut i efterhand efter att föreningarna redovisat sitt verksamhetsår. Förvaltningen ska utreda och återkomma med ett förslag inklusive konsekvensanalys senast i september 2023 på hur man kan genomföra utbetalningarna tidigare så att föreningarna kan använda stödet i verksamheten under året.	Klart	Kultur- och fritidsnämnden beslutade den 21 november 2023, § 62, att överlämna förvaltningens förslag inklusive konsekvensanalys till kommunstyrelsen. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att avråda från att tidigarelägga utbetalningar av föreningsstöd.	Ändrat
6	Förenings och friluftsliv	Förvaltningen ges i uppdrag att göra en omstart med införande av föreningscheck. Det gjordes ett försök att införa detta 2020, men pandemin kom emellan. Idén om en föreningscheck att använda på valfri förening syftar till att stödja föreningslivet samt främja valfrihet, aktivitet och friskvård. Kostnaden tas inom budgetram.	Klart	När det gäller omstart av införandet av fritidscheck (inte föreningscheck) återupptogs arbetet inom kultur och fritid under 2024 och har därefter fortsatt. För varje år som checken har funnits har nyttjandegraden ökat. Kontinuitet bedöms vara viktig för att öka kännedomen bland kommunens invånare samt för att fler föreningar ska välja att ansluta sig. Frågan om hur administrationen kan utvecklas och effektiviseras har dessutom aktualiserats och följts upp löpande över tid.	Ändrat
7	Förenings och friluftsliv	Samordna busskort för skolelever med grannkommuner fritiden	Klart	Infört busskort till alla barn i årskurs 7, 8, 9 eller på gymnasiet och som är folkbokförda i Tomelilla kommun.	
8	Företagande och kommun	Ensam är inte stark. Tomelilla ska vara en kommun där möjligheterna till uppkoppling finns. Det är viktigt för att kunna tillvarata internets möjligheter och för att de som vistas i kommunen ska kunna vara del av ett globalt sammanhang. Digitalisering, automatisering och AI (artificiell intelligens) är också nödvändiga verktyg för att kommunen ska kunna bli den plattform som möjliggör för människor att utveckla sig själv och förverkliga sina visioner.	Klart	Byggt ut bredband i hela kommunen. Kommunen använder AI i olika former i verksamheterna. Ett AI rådet har upprättats. Digitaliserat övervakningen på friluftsbaden så vaktmästarna kan gå in och kolla av värden på baden och behöver inte köra runt fysiskt för att kolla statusen. Gäller tre bad, Väla, Eljaröd och Smedstorp. Ute på Gladanleden vid Brandstationen har det satts upp ytterligare en gateway i början av året för täcka upp LoraWan nätet bättre i centralorten. Bygglov har uppgraderat till digitalt bygglovsarkiv, som köptes in 2018 men som aldrig använts, iiPax AGS. Bygglov inför Arbetsplatsbesök, vilket innebär att arbetsplatsbesök genomförs helt digitalt numera.	
9	Företagande och kommun	Förvaltningen får i uppdrag att utöka kommunens digitala tillgänglighet till 24 timmar per dygn och att fortsätta utveckla kommunens kontaktcenter Tomelilla direkt. Arbetet ska redovisas i tertialuppföljning under 2023.	Klart	Kommunen har fortsatt sitt arbete med e-tjänster. Näringslivsenhetens personal är tillgängliga att boka digitalt på hemsidan.	
10	Företagande och kommun	För att underlätta för mindre företag att lämna anbud på upphandlingar, ska kommunen årligen erbjuda utbildning inom upphandlingsområdet.	Klart	Utbildningstillfällen genomförda.	
11	Företagande och kommun	Bli mer attraktiv företagarkommun och fler företagsbesök	Klart	Förbättrat placering i svensk näringslivsrankning från plats 111 till plats 54 på fyra år. Kontinuerliga företagsbesök genomförs.	
12	Företagande och kommun	Forum typ näringslivsråd	Klart	Ett näringslivsråd är etablerat. Nytt regelemente tas fram till näringslivsrådet, för att ha en bred förankring i kommunen, både vad gäller aktörer och geografi.	
13	Generellt	Kommunalskatten inte höjas mandatperioden	Klart	Har inte ändrats	
14	Generellt	Öka samarbete och samverkan med grannkommuner	Klart	SÖSK samarbetet fortsätter. Det finns flera tjänster som kommunen delar med grannkommunerna såsom kris- och beredskapssamordnare, trygghetssamordnare, upphandling, kommunekolog mm. TK och SK har ingått fördjupat samarbete att öka besöksnäringen. SÖSK kommunerna ingått kompetensutvecklingsprojekt för näringslivet. Samarbetet i Österlen VA AB, Österlen-Ystad Miljöförbund, FINSAM och ÖKRAB pågår.	
15	Generellt	Plan- och exploateringsarbetet har flyttat till tillväxt- och utvecklingsavdelningen.	Klart	Avdelningen är flyttad och även Bygglov har flyttat till Tillväxt och utveckling	
16	Invandring och integration	Alliansen vill fortsatt verka för låga arbetslöshetstal, genom att bibehålla arbetsmarknadsenheten och ha ett nära samarbete med arbetsförmedling och företag.	Klart	Nya aktivitetskrav från 1 juli 2026, jobbar nära arbetsförmedlingen och näringslivsutvecklare i kommunen. Två nya jobbcoacher är anställda.	
17	Invandring och integration	Kommunen ska öka samarbetet med företagen genom att kommunens Mötesplatsen aktivt bjuder in såväl företagare som deltagare för möten som kan generera arbetsmöjligheter och referenser. I kommunens integrationsarbete ska det även erbjudas stöd vid jobbsökningar och att skriva CV.	Klart	AME jobbar med integration och av de 79 personer är aktuella idag är det bara 5 personer som uppbär försörjningsstöd. Resten är självförsörjande.	
18	Invandring och integration	Språket är en förutsättning för en lyckad integration. Utöver de riktade insatser som redan erbjuds tillsammans med vissa parter i föreningslivet, ska riktlinjerna för föreningsbidrag omvandlas. Del av nuvarande ram för bidraget riktas om till stöd för de föreningar som anordnar aktiviteter och mötesplatser för integration där chans till nya kontakter och delade erfarenheter erbjuds samtidigt som svenska språket övas.	Klart	Språkkrav inom vård och omsorg. Det är kommunen ansvar att tillhandahålla detta redan idag. Det finns en plan för att arbeta med detta.	
19	Landsbygden	Alliansen vill främja tillväxt och utveckling i hela kommunen. Förvaltningen ges i uppdrag att ansöka om medel för att inventera ödehus och att tillsammans med mäklare med flera, verka för en omflyttningsstruktur och en mer levande landsbygd.	Klart	Ödehusprojekt genomfört.	
20	Landsbygden	I samband med kommunens utveckling av ny översiktsplan ska medborgardialoger hållas såväl i centralort, byar som på landsbygden. Hur detta arbete utformats ska särskilt redovisas i tertialuppföljning under 2023.	Klart	Dialoger har genomförts i samband med samråd för ÖP2040. Medborgardialog med digitala dialogkartan genomförd och redovisad i Dialogredogörelse. Nya dialoger kommer att hållas för samråd Tomelilla och Tryde inom ramen för ÖP 2040. Dessa kommer att redovisas i samrådsredogörelsen.	

21	Landsbygden	Förvaltningen ges i uppdrag att i sin handlingsplan för näringslivsarbetet inkludera och värna om landsbygden genom att aktiviteter, näringslivsbesök med mera sprids över hela kommunen. Förvaltningen ska säkerställa att det framtida näringslivsrådet lägger sina möten också utanför centralorten för att utveckla dialogen med företagen på landsbygden.	Klart	Genomförs enligt plan med näringslivsfrukostar i bland annat Brösarp, samt företagsbesök i hela kommunen. Näringslivrådet har idag representanter också från företag utanför Tomelilla tätort.	
22	Landsbygden	Kommunen ska i sitt upphandlingsarbete även fortsatt främja närodlade och närproducerade livsmedel.	Klart	Detta genomförs kontinuerligt. Exempel: tidigare upphandling av Mylla. Potatis från lokal bonde.	
23	Landsbygden	Kommunen ska fortsatt följa, bevaka samt ansöka om olika former av stads- och kommunutvecklingsmedel till förmån för en utveckling av fler cykelleder. (Framtida cykelleder ska identifieras och vävas in i cykelledsplanen i ÖP arbetet. Peka ut möjlig koppling av cykelväg från Brösarp till Ravlunda. Verka för att etablera alternativa cykelleder via ordinarie vägnät, det vill säga grusvägar och vägar på landsbygden. Samarbetet ska öka om enskilda vägar så de håller ett skick som bjuder in till att cykla och gå på. Fokus ska vara både på transportsträckor och friluftsk aktiviteter, förbindelsen mellan byarna i kommunen, samt på att besöka utflyktsmål och skapa rörelseaktivitet såsom, Fyledalen med flera. Även förbindelser mellan Ystad, Simrishamn och Sjöbo.)	Klart	Destinationsutvecklingsarbetet pågår. Projekt kring beteendeförändringar (t ex Aktiva skolresor) och andra projekt kopplat till klimatprogrammet genomförs. I ÖP2040 ligger fokus på att säkra vägar för cykel till kollektivtrafik-och servicenoder, men också till rekreation och mellan byarna. En rapport har tagits fram om cyklisters rörelsemönster samt en analys av var det finns potential för överflyttning från bil till cykel och kollektivtrafik. Analysen kan även användas för att identifiera stråk där bygdevägar kan vara aktuella. Kommunen har tagit fram en handlingsplan för cykelbarhet på kommunala gator i Tomelilla. Stort engagemang om cykelled från Brösarp längs 19 under samrådet för ÖP:n har kompletteras med skrivning om att en cykelväg mellan Brösarp och Tomelilla bör utredas i framtida ÅVS för väg 19. Förslag på ÅVS föreslår fortsatt dialog mellan kommunerna, Region Skåne och Trafikverket gällande sträckningen Brösarp-Ravlunda. Utmaningar med en stäckning på väg 9 på grund av att cykelvägen skulle gå igenom ett Natura 2000 område som är väl skyddat.	Ändrat
24	Landsbygden	Kommunen ska i sin dialog med Trafikverket samt Skånetrafiken verka för förbättrade pendlingsmöjligheter genom tätare tågtrafik i rusningstider och etablering av superbussar.	Klart	Turtätheten har ökat för tågtrafik under rusningstid (halvtimmes trafik). Skåneflex har utökat området till hela kommunen. Buss 337 kommer att tas bort och fler turer kommer läggas till på Skåneexpressen 4 för att möjliggöra smidigare byten mot Kristianstad i Brösarp. Dialog med Region Skåne om utbyggnad 2-spår Skurup-Rydgård som i dag är en begränsning. Med ett dubbelspår skulle det vara möjligt med fler avgångar.	
25	Landsbygden	Förvaltningen ska i sitt plan- och exploateringsarbete skapa möjligheter för alternativa energislag så som exempelvis solcellsparker, vindkraft och annan energiproduktion. För att göra detta möjligt, kan ett första steg vara att ta fram en plan eller riktlinjer och i dessa peka ut lämpliga områden. Detta kan även integreras i översiktsplanen	Klart	Utredning för placering av biogasanläggningar är genomförd. Arbeta med energiplanen pågår. I översiktsplanen arbetas det fram en GISmodell för att identifiera lämpliga platser för vindkraftverk. Det blir en batteripark i norra Brösap (ursprunglig idé var solcellspark). Svenska Kraftnät ska bygga transmissionsnät i kommunen med en preliminär tidplan för byggnation av en 400 kV-ledning i Tomelilla kommun under 2036-2038. Förvaltningen är i dialog med Svenska Kraftnät för att skapa förutsättningar i ÖP och DP för denna byggnation. Privata initiativ för en stor solcellspark finns i kommunen. Detta är på privat mark.	
26	Landsbygden	Plan för levande landsbygd	Klart	Översiktsplanen 2040 lyfter vikten av att utveckla service och rekreation i fler delar i kommunen. Förvaltningen undersöker möjliga projektmedel kring landsbygdsutveckling.	
27	Landsbygden	Forum typ landsbygdsråd	Pågående men förändrat	Förvaltningen bedömer att landsbygden ska integreras i alla frågor. Näringslivsutvecklaren arbetar nära företagen på landsbygden. Därutöver har kommunen inrättat både medborgarpanel och medborgarbudget för att öka medborgares involvering i kommunens utveckling. Översiktsplanen 2040 lyfter vikten av att utveckla service och rekreation i fler delar i kommunen. Förvaltningen undersöker löpande möjliga projektmedel kring landsbygdsutveckling.	
28	Samhällsutveckling och byggnation	Kommunen ska verka för att det finns möjligheter att etablera ett företagshotell i Tomelilla tätort.	Klart	Företagshotell finns på Stora Hotellet.	
29	Samhällsutveckling och byggnation	Kommunen ska löpande planera för nya tomter och bostadsområden både i byarna och i Tomelilla tätort.	Klart	Det finns ett behov av att öka intresset för att bygga i takt med befolkningstillväxten. Arbetet med bostadsförsörjningsplanen handlar om att planera utifrån både prognoser och politiska ambitioner, och samtidigt göra rimlighetsbedömningar. De politiska målen styr vilka verktyg och resurser som krävs, så båda perspektiven måste hållas levande parallellt. Ny statistik kommer i mitten av maj, och nya boendekoncept undersöks. Lunnarps växthusby skapade stort intresse under Garden Show. Förvaltningen planerar dessutom att använda fastighetsförmedlare för att marknadsföra lediga tomter mer aktivt.	
30	Samhällsutveckling och byggnation	I samband med att viadukten vid Bo Ohlsson rivs och vid planeringsarbetet inför detta, ska samhällsbyggnadsnämnden verka för att en förbifart byggs som minskar den tunga trafiken i anslutning till där barn och vuxna promenerar, exempelvis till Kastanjeskolan och vårdcentralen.	Pågår/ändrat	Viadukten kommer inte att rivas. Dialog pågår med Trafikverket som slutför en teknisk utredning under våren 2026, kring placering av nya busshållplatser. Hela stationsområdet är utpekad som ett omvandlingsområde i ÖP2040 (bl.a. gröna stråk, effektivare kollektivtrafikflöde, hållbar trafik situation i anslutning till stationsområdet).	Ändrat
31	Samhällsutveckling och byggnation	Kommunen ska verka för en ny trafiklösning inklusive busstation i anslutning till viadukten vid Bo Ohlsson då denna rivs.(Kommunen ska verka för en ny trafiklösning inklusive busstation i anslutning till när viadukten rivs vid Bo Ohlsson. Byggnation av ny busstation i nytt läge när bron vid gamla Scan rivs. Finns förslag framme för tänkt byggnation av väg och busshållplats. Viktigt att utveckla centrum så att det blir en bra koppling mellan centrum, Bo Ohlsson och ny busstation. Detaljplanelägga gamla Pihlstomten för bostäder, samt utreda hur det gamla bussläget vid stationen skall avvecklas; större stationspark, byggnation/förtätning vid Eckerlunds/Lidl, kiosk/pressbyrå eller liknande. Ny pendlarparkering på Bo Ohlsson sidan.)	Pågående men förändrat	Trafikverket har bedömt att dispens inte kommer att ges för att riva viadukten. Förändringar i stationsområdet omfattas av den pågående detaljplanen för stationsområdet. Arbeta pågår med Trafikverket och Skånetrafiken inom ramen för tidigare genomförd ÅVS. Trafikverket bedömer ha ett förslag på genomförande i vår 2026. Dialog förs med Skånetrafiken och Trafikverket.	
32	Samhällsutveckling och byggnation	Fortlöpande ska hyreslägenheter byggas i kommunal regi. Vi vill ha tillsyn att kommunen/Österlenhem bygger lägenheter enligt ett minimiantal per år. Ett rimligt antal bedöms till 20% av det totala behovet, det vill säga i genomsnitt 11 bostäder per år. Är det högkonjunktur och det byggs av marknadsaktörer kan antalet tillåtas minskas något år. Men är det lågkonjunktur och färre marknadsaktörer bygger kan det behöva ökas något.	Klart	Poppelvägen 27 lägenheter inflyttningsklara. (2023 påbörjade: 27 st hyresrätter Brösarp, Österlenhem, 2 st hyresrätter -oklar ägare) (2023 färdigställda: 5 hyresrätter, Österlenhem och andra ägare. 8 enbostadshus). De arbetar med ny detaljplan för vårdboende i Tomelilla tätort. Inga andra byggnadsplaner är igång. Planändring fastigheterna Balder 5,6,7 . Beställt lägenheter för LSS, samt önskemål om gruppbostad med 6 lgh, personalutrymme o gemensamhetsutrymme, korttidsvistelse 4 rum, korttidsillsyn/fritids ca 5 RK, daglig verksamhet 3 rum ca 15 kvm/rum, kontor och personalutrymme beroende på vad som kan samnyttjas, parkeringsplatser 10-12 med laddmöjlighet för 2 bilar samt förråd för bostäderna. Utredning om fler lägenheter ryms i området. Upphandlingsdokument pågår för annonsering. För Balderområdet är arkitekt inne och ritar nu.	
33	Samhällsutveckling och byggnation	Tomelillas historia bör i större utsträckning lyftas fram vid byggnation och utveckling av kommunen. Nya områden bör få bära kvarters- och gatunamn som knyter an till Tomelillas historia. Tegelbruksområdet är ett väldigt aktuellt område där man kan ta fram historien kring tegelbruket i namngivningen av området och kanske i parker med mera. Vi vill satsa mer på att upplysa invånarna om vår historia, genom skyltar, minnesplatser och med konst i det offentliga rummet. Många platser har försvunnit bort utan spår till exempel Lagerhuset, Möllan i Tomelilla, Jästfabriken, Engelska slakteriet, Scan, Pihl och Tegelbruket med flera. Men även män och kvinnor som betytt mycket för Tomelillas historia. Genom att ta fram vår historia, bygger vi en stolthet kring vår kommun, ger utbildning och kan ge ökad turism.	Klart	Skyltar för att upplysa kring ortens historia kommer att sättas upp , start i Tomelilla. Shuttle-app har tagits fram, möjliggör en digital rundvandring i kommunens kulturarv. Genom den GPS-baserade applikationen Shuttle lär man känna historiska platser och får ta del av fakta och berättelser, bilder och ljud knutna till platsen. Rundorna är framtagna av Tomelilla kommun i samarbete med Tomelilla hembygdsföreningar, Skånes Hembygdsförbund och Region Skåne. Vid namngivning av gator och ytor tas detta i beaktning.	
34	Samhällsutveckling och byggnation	I översiktsplanen vill vi ha ett område utpekad för fortsatt bostadsbebyggelse bakom Tomelilla 10, med målet att på sikt sammanlänka Karlsborgsområdet med Västervången.	Pågår/ändrat	Realisering av utbyggnadsområdet Tomelilla 10 prioriteras till 2040. Således pekas ytterligare områden i anslutning till detta inte ut i ÖP 2040.	Ändrat

35	Samhällsutveckling och byggnation	I översiktsplanen ska områden för framtida etablering av ytterligare en förskola i centralorten pekas ut. En prognos för behovet av skolor och förskolor ska i förväg framföras om utbyggnadsområden enligt detaljplaner byggs ut. Det ska klargöras var skolor och förskolor ska byggas, och säkerställas att det finns avsatt mark och detaljplaner för dessa.	Pågår/ändrat	Familjenämndens yttrande till Samrådshandling för ÖP menar att det inte finns elevunderlag för ytterligare skolverksamheter.	Ändrat
36	Samhällsutveckling och byggnation	I översiktsplanen ska område för en framtida omdragning av riksväg 19 öster om Benestad identifieras. Samt en utbyggnad av väg 19 från Stora Herrestad till Benestad. Möjligheterna att öka tryggheten och trafiksäkerheten i Benestad ska utredas, samt möjligheterna att skapa utrymme för en framtida småskalig utbyggnad med villor och hästgårdar. Det ska upprättas en ny busshållplats vid riksvägen, med omdragningen vid Stora Herrestad som förebild. Ta vara på chansen att lyfta fram möjligheterna hur RV 19 kan rustas i symbios med försvarets behov då vägen får behålla sin riskklassning. Tryggheten kring cykelvägar, busshållsplatser och fartdämpande åtgärder i våra mindre orter och byar ska också beaktas.	Pågår/ändrat	I den regionala infrastrukturplanen för 2026-2037 föreslås en ÅVS för hela väg 19. Frågan behandlas i dialog med Trafikverket och kommunens föreslagna inriktning inom ramen för ÖP2040 är säker framkomlighet, behov av cykelväg och tillgång till kollektivtrafik hållplatser.	Ändrat
37	Samhällsutveckling och byggnation	I översiktsplanen ska möjligheterna till en förbifart och en ny sträckning utredas. En möjlig sträckning som första etapp att utreda vidare utifrån, kan vara Industrigatan via gamla järnvägen och ut vid Folkhögskolan. I en nästa framtida etapp skulle man kunna fortsätta med sträckning längs järnvägen ända ut till Tyleshög. Detta skulle möjliggöra koppling till ny industrimark mot Svamparondellen/Tyleshög och framtida bostadsområde bakom Västervången.	Pågår/ändrat	Utifrån översiktsplanens tidshorisont, anger ÖP2040 att sträckan från Svampa rondellen i anslutning till Gladanleden bör utredas. Förslaget utredningsområde inkluderar kopplingar direkt in till industriområdet, en potentiell koppling till väg 19 samt koppling in mot stationsområdet.	Ändrat
38	Förenings och friluftsliv	Det ska finnas meningsfull fritid för barn och ungdomar. Det krävs då samverkan mellan kommun och föreningar och kulturskola för att ta tillvara på byarnas nuvarande och naturliga resurser, för att skapa olika aktiviteter i hela kommunen. Till exempel skog o backar i Brösarp, Fyledalen/Ramsåsa/Kronoskogen för orientering, cykling. Kommunens alla skolor ska ges möjlighet att naturligt få ta del av föreningslivets utbud.	Klart	Kultur och fritid erbjuder alla föreningar att anordna lovverksamhet. Föreningar kan anordna lovaktiviteter med stöd av kommunen.Kulturskolan och fritidsgården beskriver Lovaktiviteter till exempel gratis bio, föreningarna som anordnat aktiviteter, t ex friluftsförande och fotbollsföreningar, har även haft andra aktiviteter ute i naturen/utflykter. Samarbete med RF sisu på Byavångsskolan för aktiviteter efter skoltid där ingår även GoFram. Samarbete med RFSISU på Byavångsskolan (rörelsesatsning på skolan efter skolan). Öka samarbete med fler föreningar som kan erbjuda aktiviteter till eleverna.	
39	Samhällsutveckling och byggnation	Tomelilla: Utred möjligheterna och föreslå område/områden att bygga LSS-bostäder och eventuellt ett nytt SÄBO. För framtida större behov kommer eventuellt ett nytt SÄBO behöva uppföras i centralorten. I ÖP ska det pekas ut möjligt centralt läge för ett SÄBO. Förslag Lagerhustomten, Lindesborgsskolan efter rivning eller Tomelilla 10.	Klart	KF:s beslut att utreda Lindeborgsskolan och Byavångsskolans framtida användning. SÄBO i centralorten undersöks i ÖP2040. Lokalförsörjningsprogrammet regdogör för behovet samt åtgärder.	
40	Samhällsutveckling och byggnation	Tomelilla: Utred möjligheten för planläggning och villa-, radhusbyggnation i anknytning till områden som exempelvis Brevduveklubben Ullstorp 6:16, bakom Västervången, Tryde 13:22 bakom Tingvalla och bakom villorna längs Trydevägen. Samt möjligheten för planläggning av villor, lägenheter och förskola vid exempelvis Tomelilla 10 och Nyhem/Södra gatan.	Pågår/ändrat	Realisering av befintliga utbyggnadsområden, befintlig detaljplaner och kollektivnära områden prioriteras i ÖP2040. Planreserven täcker befolkningsprognosen.	Ändrat
41	Samhällsutveckling och byggnation	Tomelilla: Samverka med privata ägare för att utreda möjligheten att planlägga villor vid exempelvis Benestad 11:6, Södra Grängsgatan.	Pågår/ändrat	Realisering av befintliga utbyggnadsområden, befintlig detaljplaner och kollektivnära områden prioriteras i ÖP2040. Planreserven täcker befolkningsprognosen.	Ändrat
42	Samhällsutveckling och byggnation	Fortsatt utbyggnaden av kommunens mark mot järnvägen och, i ett senare skede, på andra sidan väg och järnväg vid Tylegården.	Pågår/ändrat	Realisering av befintliga utbyggnadsområden, befintlig detaljplaner och kollektivnära områden prioriteras i ÖP2040. Planreserven täcker befolkningsprognosen.	Ändrat
43	Samhällsutveckling och byggnation	Tomelilla: Arbeta för att verkställa bostadsbebyggelsen vid Äppelodlingen i Tryde.	Ej påbörjat	Planera för markanvisning. Utmanande samhällsekonomi gör exploatering av småhus komplex.	
44	Samhällsutveckling och byggnation	Färdigställ pågående detaljplan för Tylegården/Svamparondellen.	Pågår	Ett omtag sker i Dp arbetet och område ska nog utökas. Dp174 Västra industriområdet.	
45	Samhällsutveckling och byggnation	Tomelilla som handelsort är betydelsefull för kommunen och dess kransorter. Alliansen vill bevara ett levande centrum som vi fortsätter att utveckla och expandera. Genom ett aktivt företagsråd och samverkan med handlarna ska vi attrahera fler butiker och restauranger och se till att ha ett attraktivt centrum. Ny handel som etableras utanför centrum ska enbart omfatta sällanköpsvaror, volymhandel och vid behov livsmedel. Det vill säga, handel som inte konkurrerar med vårt centrum och dess befintliga verksamheter.	Pågår/ändrat	Centrumuppdrag och nätverk finns. Planuppdrag finns och detaljplansarbete pågår (Västra industriområdet och Hannelundsområdet). Handelsutredning är genomförd. Second opinion behövs. ÖP2040 lyfter fyra fokusområden för Tomelilla tätort: Centrum, stationsområdet, befintliga bostadsområden och hållbar kollektivtrafikstation.	Ändrat
46	Samhällsutveckling och byggnation	SCBs statistik säger att Tomelilla kommun ska passera 14.000 invånare till 2030 och ha cirka 14.600 invånare 2040. Alliansen vill se en snabbare tillväxt med 14.500 invånare senast 2035 och 15.000 invånare senast 2040.	Klart	Befolkningsprognosen till 2040 är 13 874 invånare (SCB 2025) med det politiska befolkningsmålet på 15 000 invånare. Tomelilla kommun har en god planeringsberedskap, vilken både täcker behovet för befolkningsprognosen för 2040 och den politiska ambitionen för ett högre befolkningsmål.	Ändrat
47	Samhällsutveckling och byggnation	Jobba tillsammans med markägare för att öka tillgängligheten och attraktiviteten i naturområden och naturreservat. Detta inkluderar till exempel skyltning och vägvisning, samt utveckla och etablera nya leder. Tillgängligheten för vandring och cykling till och mellan naturområden ska vara en del av dialogen med Trafikverket och om enskilda vägar och vägföreningar. För att gynna växter, djur och därmed biologisk mångfald bör kommunen verka för att öka antalet våtmarksområden. Detta kan ske dels genom utveckling och förändring av kommunens egna markområden och dels i dialog med privata markägare. Kommunen ska ta en drivande roll och testa möjliga vägar för att få olika stöd och bidrag som är tillgängliga att få för denna typ av åtgärder.	Klart	Arbetet med markägare, LS och Trafikverket får se i nästa steg. Förvaltningen tar med ambitionen att utöka tillgängligheten till naturområden och knyta ihop områden, och utöka våtmarksområden. Översiktsplanen 2040 pekar ut viktiga naturområden och stråk som ska binda ihop dessa. I ÖP utreds förslag att tillgängliggöra dressinspåret för gång och cykel. Utredning från 2025 identifierar också bygdevägar som ett led i att kunna öka tillgänglighet för cykel.	
48	Samhällsutveckling och byggnation	Tydligare identifiera byggbar mark genom detaljplaner i ÖP och bostadsförsörjningsplanen, där samtliga områden ska vara tillgängliga på kommunens hemsida. Förvaltningen ges också i uppdrag att marknadsföra lediga tomter på kommunens externa webbplats och i sociala medier.	Klart	Information om tillgänglig mark uppdateras kontinuerligt på hemsidan.	
49	Samhällsutveckling och byggnation	Skapa fler områden med byggbar och tillgänglig mark för företag att starta industrier, bedriva handel och utveckla verksamheter. Plan för en sådan exploatering redovisas till kommunstyrelsen i april 2023.	Klart	Plan har redovisats till KS 2023. Redovisas löpande. Detta kommer att utredas vidare som en del av ÖP2040.	
50	Samhällsutveckling och byggnation	Genomföra konsekvensanalyser och föra medborgardialoger med byar och invånarna på landsbygden, med syftet att säkerställa eventuella begränsningar eller större förändringar inte hindrar deras tillväxt eller förmåga att fortsätta främja en konkurrenskraftig landsbygd.	Klart	Projektledare arbetar med medborgarbudget. Även ÖP processen har medborgardialog. Medborgardialoger kommuniceras och redovisas på hemsidans medborgarplattform. Strategin för medborgardialog är antagen.	
51	Samhällsutveckling och byggnation	Alltid ha byggbar mark tillgänglig för att gynna möjligheten till tillväxt, nybyggnation, proaktivt detaljplanearbete och exploatering av gator och tomter.	Klart	Kontinuerlig dialog förs med politiken kring nya exploateringsområden. Exempelvis markförvärv av Tomelilla 237:59, nya detaljplaner.	
52	Samhällsutveckling och byggnation	Nya större områden för exploatering ska utvecklas med fokus på varierat boende med olika upplåtelseformer och inriktning. Målet är att skapa en blandning av människor med olika åldrar, kulturer och bakgrunder, för att undvika att områdena enbart byggs och är attraktiva för en specifik målgrupp.	Klart	I dialog och workshops med politik inför nya exploateringsområden som Tegelbruket och Tomelilla 10 har detta varit av stor vikt. Detta kommer att skrivas in i gestaltnings och utvecklingsprogramet för Tegelbruket. Översiktsplanen och bostadsförsörjningsplanen fångar denna inriktning.	
53	Samhällsutveckling och byggnation	Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att utreda och rapportera till kommunstyrelsen i april 2023 med konkreta förslag på åtgärder, om hur invånarnas upplevda tryggheten kan förbättras och förstärkas genom satsningar på fysisk infrastruktur. Det kan till exempel röra sig om gatubelysning, hastighetsdämpningar i trafiken och andra trygghetsskapande åtgärder som till exempel kameraövervakning. I uppdraget ingår också att kostnadsberäkna förslagen, beskriva vad som kan göras inom befintlig budgetram och vad som ska skjutas fram till nästkommande års investeringar.	Klart	Trygghetsutredning är färdig. Trygghetsvandringar är genomförda. Trygghetskartan finns på hemsidan så att medborgare kan informera om otrygga platser. Kartläggning över brott och otrygghet är lagstadgat sedan juli 2023. Lokala BRÅ undersöker löpande tryggheten i miljön och vilka åtgärder som behöver vidtas. Ny lägesbild förväntas vara klar juni 2026	

54	Samhällsutveckling och byggnation	Vi vill sätta som mål att växa med 700 personer till 2035, vilket motsvarar 318 bostäder (2,2 person per bostad enligt SCB). För att lyckas med detta måste vi tillse att vi har detaljplaner och en bostadsförsörjningsplan. Över tid alltså minst 55 st nybyggda bostäder per år 2024-2029 och sedan minst 45 bostäder per år 2030-2039. Ska ni utgå redan från 2024, så snabbt kommer sannolikt marknaden inte (inflation och räntenivåer) att vända.	Pågår/ändrat	Välgården är färdigbyggd, 78 lägenheter. Diskussion pågår hur vi kan utveckla också vårt exploateringsarbete i form av bland annat markanvisningar. Belfolkningsprognosen för 2040 (2025) är mindre än tidigare. Bostadsbehovet redogörs i kommande bostadsförsörjningsstrategi. Viktigt att beakta är behovet av utbyggand av VA för att möjliggöra utbyggnation.	Ändrat
55	Samhällsutveckling och byggnation	Bostadsattraktiviteten är en viktig fråga som ska integreras med hållbarhetsfrågor där vårt omtag kring planarbetet också inneburit bättre samarbete kring vattenvårdsfrågor och ekologi. Vi har arbetat med cirkulärt byggande och har tillsammans med danska kommuner varit en av de svenska kommunerna i EU-projektet Circular Builders.	Klart	God plan- och exploateringsberedskap. Projektet Circular Builders är avslutat 2022. Ekolog anställd 2026.	
56	Samhällsutveckling och byggnation	Vi har fortsatt att vidareutveckla de senaste årens aktiva hållbarhetsarbete med bland annat hållbar platsutveckling i Hallamölla och Fyledalen.	Klart	Hallamölla projektet genomfört. Fyledalen är pausad.	
57	Samhällsutveckling och byggnation	Bostadsbyggnationen har utvecklats i kommunen och vi arbetar med ett planarbete för industrimark.	Klart	Planarbete pågår där det är viktigt att också ha kapacitet att arbeta proaktivt med exploatering och byggnation. Utredning pågår hur vi kan utveckla vårt exploateringsarbete i form av bland annat markanvisningar.	
58	Samhällsutveckling och byggnation	Peka ut åtgärder för superbuss i Översiktsplanen. Det vill säga läge för nya busshållplatser/resnoder, och för ombyggnad av vägkorsningar längs väg 19 och väg 11. Peka ut nytt läge för ny busstation i Brösarp.	Klart	Utreds som del av stationsområdet. Trafikverket har meddelat att upphandlingen av en konslut till Tillgänglighetsanpassningen av busshållplatser drar ut på tiden. Tidigast kommer projektet påbörjas 2026. Gällande bussterminalen i Brösarp har Trafikverket tillsatt projektledare, men i och med väntad cirkulationsplats vid korsningen v11/19 kommer ny busshållplats i Brösarp dröja enligt Trafikverket. Bedömningen nu är att arbetet genomförs 2029.	
59	Samhällsutveckling och byggnation	Samla markägare några gånger om året där planerade åtgärder redovisas och deras planer fångas upp.	Pågår	De större markägarna ska bjudas in till ett första möte för att se om de vill ha regelbundna träffar (2025).	
60	Samhällsutveckling och byggnation	Fortsätt det gemensamma arbetet med/mot Trafikverket och Region Skåne för att möjliggöra satsningar på väg- och kollektivtrafik. Genom att SÖSK-kommunerna enas och agerar med en gemensam röst ökar chanserna att få igenom dessa satsningar. Den högsta prioriteten framöver är utbyggnaden av väg 19 mellan Benestad och Högestad, särskilt efter att arbetet med riksväg 11 mellan Anklam och Svamparondellen nu pågår.	Pågår/ändrat	Utbyggnad av väg 11 planerad med start 2027. Angående utbyggnad av väg 19 mellan Benestad och Högestad har kommunens prioriterade objekt presenterats till Region Skåne inför kommande RTI 2026. Gemensamt yttrande rörande Regionens förslag på RTI 2026 presenteras för SÖSK i september. Återkommit med yttrande till Trafikverket gällande vägplanen för väg 11. I den regionala infrastrukturplanen för 2026-2037 föreslås en ÅVS för hela väg 19. Frågan behandlas i dialog med Trafikverket och kommunens föreslagna inriktning inom ramen för ÖP2040 är säker framkomlighet, behov av cykelväg och tillgång till kollektivtrafik hållplatser.	Ändrat
61	Samhällsutveckling och byggnation	Snarast färdigställa den nya industrimarken vid Svamparondellen och få igång detaljplanen för det Östra industriområdet vid Activegården. Där den nya infarten/utfart till Bo Ohlsson är, bör område för handel pekas ut. Långsiktigt verka för flytt av brandstation, ÄVC och gatukontoret ut till Svamparondellen till förmån för etablering av handel/verksamheter i det området.	Pågår	Västra Industriområdet: Ny granskning, området utökats i samband med detta. Tillkommer arkeologi och reviderad dagvattenutredning. Ny granskning planeras till sommaren 2026. Östra Industriområdet - Hannelund (?): Detaljplanen ska ut på samråd - beslut för detta planeras i slutet av sommaren 2026. Planarbete pågår. Trafikutredning, dagvattenutredning. Förvaltningen anser att man på längre sikt bör utreda konsekvenserna för en eventuell flytt och plats, inte minst för SÖRF. Delas upp. Flytt av räddningstjänsten kan komma att kräva ny detaljplan, Återvinningscentralen kan kräva ny detaljplan. Gatukontoret kan vara där.	
62	Samhällsutveckling och byggnation	Tomelilla: Fortsätt arbeta med Tegelbruksområdet, detaljpanelägg för villor, lägenheter och radhus.	Klart	Arbete med planprogram för Tegelbruksområdet pågår.	
63	Samhällsutveckling och byggnation	Lunnarp: Planlägg för villor, radhus och park/rekreation som saknas i Lunnarp, samt utveckla fjärrvärmeuppvärmning i anknytning till exempelvis Lunnarp 85:1 och längs RV 11. Detaljplan finns för ca 60-70 villor.	Klart	Byggprojektet Lunnarp växthusby framtaget i samarbetar med fastighetsutvecklare och forskningsinstitut för att skapa framtidens hållbara boenden i en unik miljö.	
64	Samhällsutveckling och byggnation	Skåne-Tranås: Tranås 25:59. Peka ut som framtida område för villor och ev radhus Använd detaljplaneklara områden.	Klart	Detaljplan finns. Behövs beslut på att verkställa detaljplan. Finns som utbyggnadsområde i ÖP2040.	ÖP
65	Samhällsutveckling och byggnation	Planlägg för handel och verksamheter vid exempelvis Tomelilla 237:82 Nord Östra industriområdet/Activegården.	Pågår	Planuppdrag finns. Arkeologiskt samråd genomförts med beslut om att det inte finns fornlämningar.	
66	Samhällsutveckling och byggnation	Inventera, utred och ta fram förslag på befintliga verksamhetsområdena i orterna utifrån framtida eventuella behov.	Klart	Områden pekas ut i ÖP2040.	ÖP
67	Samhällsutveckling och byggnation	Byggnationen i Tomelilla ska i första hand utgå ifrån förtätning och ersättning av eventuella rivna fastigheter och i andra hand genom utbyggnad på jungfrulig mark. I ÖP ska det finnas inventering och redovisning av närområdet runt Tomelilla utifrån jordbruksklasser och mark som ligger i träda/ej används för odling. Denna klassificering underlättar för kommande utbyggnad när jungfrulig mark ska tas i anspråk. I första hand ska mark i träda och mark med låg klassificering för odling tas i anspråk. Kommunen kan behöva göra egen klassificering av områdena för att bryta ner detta mer detaljerat än den grova klassificering som finns att tillgå hos Länsstyrelsen.	Pågår	Efter samttal med länsstyrelsen (25-06-05) så meddelade de att klassning på jordbruksmark inte är relevant för bedömningen av om den bebyggs eller inte. All jordbruksmark, oavsett om den ligger i träda eller inte, bedöms värdefull och är skyddsvärd enligt 3 kap.4§ i miljöbalken.	
68	Samhällsutveckling och byggnation	Ny bebyggelse ska i första hand spegla Tomelillas historiska arkitektur och bibehålla sin traditionella struktur, form och färg. Vissa utvalda signaturbyggnader kan däremot tillåtas avvika från den traditionella stilen. Öppenhet inför nya klimat- och hållbarhetskrav är nödvändig, då vi sannolikt kommer att se fler byggprojekt utförda i trä framöver. Även om träfasader inte är en traditionell byggmetod i Tomelilla, bör detta accepteras för att uppfylla klimatmålen. Höjden på nya byggnader bör i huvudsak anpassas till Tomelillas byggtradition, med en maxhöjd på 4–5 våningar. Undantag kan göras för enstaka byggnader som motiveras av särskilda behov. Vi ser framför oss en blandad arkitektur och färgsättning i framtida byggprojekt och planer som går i linje med den stil som redan präglar Tomelilla.	Klart	I ÖP2040 anges flera viljeinriktningar i relation till kulturmiljö och hållbarhet vid nybyggnation. Checklista för cirkulärt byggande finns. Behöver tillägg kring att bygga på sätt som möter klimatkraven. I ÖP2040 föreslås att ta fram ett kombinerat arkitektur- och kulturmiljöprogram.	Ändrat
69	Samhällsutveckling och byggnation	Parkeringsnorm ska användas för nya detaljplaner och bör införas i ÖP. Kommunen ska ha ett tydligt regelverk på det antal parkeringsplatser som krävs för bostäder respektive verksamheter. Går inte parkeringar att lösa på fastigheten ska det finns en modell för P-lösen där kommunen kan ta ut ersättning för att bygga och lösa gemensamma parkeringslösningar i närområdet. Parkeringshus känns inte aktuellt för Tomelilla men större markparkeringar skulle kunna anläggas till exempel på Lagerhustomten, i Folkets park eller andra centrala ytor där man då kan köpa in sig med P-lösen för sina hyresgäster.	Pågår	En parkeringsnorm har tagits fram och är under revidering.	
70	Samhällsutveckling och byggnation	Genomför inventering och utredning kring nivån på den inre och yttre miljön på våra skolenheter. Syftet är att säkerställa bra inlärningsmiljöer i tätorden och på landsbygden med mål att öka skolmiljöns attraktivitet och tillse att vi har rätt skollokaler för elever och för lärare att driva bra pedagogisk verksamhet.	Klart	Lokalförsörjningsprogram för Tomelilla kommun 2025–2033 antagen i KS 2025-05-28.	
71	Samhällsutveckling och byggnation	Byggnation av ett trygghetsboende i centrala Tomelilla, detta då det idag saknas mellanboende för äldre personer som vill fortsätta bo hemma i eget boende men som vill ha mer service, trygghet och socialt umgänge. En satsning på ett kommunalt trygghetsboende kommer avlasta hemtjänst och kommunens särskilda boenden, samt frigöra villor för barnfamiljer och bidra till inflyttning och flyttkedjor.	Pågår	Inte fått något uppdrag än. Studiebesök har gjorts tillsammans med ordf. Österlenhem, ordf. VoO-nämnden och Patrik Sikt, i april i Simrishamn (2024). Detta utreds inom lokalförsörjningsprogrammet.	

72	Samhällsutveckling och byggnation	Tydliga satsningar på digitala verktyg som underlättar och avlastar personalens arbete, särskilt med tanke på den tuffa kompetensbristen som råder.	Klart	Samhällsbyggnad: digitaliserat övervakningen på friluftsbaden så vaktmästarna kan kolla av värden på baden digitalt och behöver inte köra runt fysiskt för att kolla statusen. Gäller tre bad, Väla, Eljaröd och Smedstorp. Ute på Gladanleden vid Brandstationen har det satts upp ytterligare en gateway i början av året för täcka upp LoraWan nätet bättre i centralorten. Ett projekt med Gata/Park där de provar fuktmätning i marken för indikation när det är behov av att vattna växterna. Givaren grävs ner 20 cm i marken och sänder rapporter om markfuktighet via LoraWan. Det har blivit uppmonterat en del givare för temp och fuktmätning i fastigheter. Bygglov: Uppgraderat vårt digitala bygglovsarkiv, som köptes in 2018 men som aldrig använts. iiPax AGS. Inför Arbetsplatsbesök vilket innebär att de genomför våra arbetsplatsbesök helt digitalt numera. Kansli: AI-råd utvecklar arbetet. AI-projekt med RISE och munkmodellsutveckling av tjänsteskrivelser.	
73	Samhällsutveckling och byggnation	Brösarp: Utred möjligheten till villa- och radhusbebyggelse vid exempelvis Brösarp 74:16, mellan Brinkehem och Kullastigen.	Pågår/ändrat	Två utbyggnadsområden i centrala Brösarp prioriteras i ÖP2040, då de bedöms täcka befolkningsprognosen.	Ändrat
74	Samhällsutveckling och byggnation	Brösarp: Utred små kommunala markområden och möjligheten till förtätning inne i byn för villabebyggelse. Ha i åtanke att det råder brist på tillgänglig mark för framtida utbyggnad.	Klart	Två områden utpekade i ÖP2040 (båda från gällande ÖP). Området vid Brösarp 11:3 och 11:4 har lett till stora protester. De områden som bedöms kunna förtätas är utpekade.	
75	Samhällsutveckling och byggnation	Smedstorp: Planlägg fler gator för villabebyggelse vid exempelvis Tjustorp 3:34. Kanalgatan.	Pågår/ändrat	Området är inom utökat vattenskyddsområde. ÖP2040 pekar ut andra områden att utveckla i Smedstorp.	Ändrat
76	Samhällsutveckling och byggnation	Smedstorp: Utred möjlighet för bebyggelse av villor och radhus vid exempelvis Tjustorp 3:20, Kanalgatan, samt Tjustorp 3:53 som framtida utbyggnadsområde.	Pågår/ändrat	Föreslagna områden skiljer sig från förslagen i ÖP2040, men är i antal mer än vad som krävs för att nå befolkningsmålet. ÖP2040 perkar ut andra områden att utveckla.	Ändrat
77	Samhällsutveckling och byggnation	Smedstorp: Utveckla gamla lokalföreningsområdet i linje med framtaget projektförslag gjort av Alnarpsstudenter.	Pågår	Förvaltningen arbetarför att utveckla de befintliga lokalerna till ett kreativt kultur-, mat- och företagscentrum. Dialog igång med näringslivet och andra aktörer.	
78	Samhällsutveckling och byggnation	Etablera ett robust resecentrum vid Tomelilla station som etableras när viadukten rivs.	Pågår/ändrat	Pågående detaljplan över stationsområdet	ÖP
79	Skola och omsorg	Ett arbete har startat för att projektera en byggnation av f-6 skola i Tomelilla tätort. Projektering och planeringsarbete ska fortsätta. I samband med det ser vi gärna att förvaltningen utvecklar möjligheten att med stöd av vårt arbete med munkmodellen (Doughnut Economy) följa och utvärdera delar av processen. Ekonomiska förutsättningar och det stora investeringsbehovet innebär sannolikt att en ny skola finns på plats först i slutet av mandatperioden eller tidigt nästkommande mandatperiod.	Klart	Projekt pågår. Skanska är projektledare.	
80	Skola och omsorg	Familjenämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden behöver ibland finansiera och erbjuda personer med omsorgsbehov externa placeringar. Båda nämnderna förväntas så långt det är möjligt arbeta med lokala lösningar samt att kontinuerligt varje månad följa utfallet vad gäller externa placeringar. Skulle dessa generera kostnader utöver budgetram, ska kommunstyrelsen få en redovisning senast på sitt nästkommande sammanträde.	Klart	Placeringar följs upp i familjenämnden myndighetsutskott. Det ska tecknas kontrakt för ett barnboende inom egen verksamhet.	
81	Skola och omsorg	Stimulera elever i god tid, stöd och stabil skolorganisation	Klart	Varje elev ska bli sitt bästa jag och få det stöd de behöver. Skolresultatet har förbättrats avsevärt och det finns idag en ökad studiero. Personalen på Kastanjeskolan mår bra. Samarbete med Rädda Barnen har gett stöd till förbättringen.	
82	Trygghetsfrågor	Förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta utveckla samarbetet mellan kommunen och polisen för att stävja brottsligheten både genom tidiga insatser i skola och genom samtal i hemmet.	Klart	Info på Byavången om hur man skyddar sig mot bedrägerier. Omtankesamtal i skolan (vid tidig oro för kriminalitet) och så har vi fått igång det lokala BOB-rådet (samverkansforum för barn och unga som är eller riskerar att hamna i gängkriminalitet). Samverkan kring kritiska datum - dvs samarbete mellan framförallt socialstyrelsen och polisen att agera trygga vuxna under större ungdomsevenemang som exempelvis in-spark. Två förslag på insatser som ska upp till beslut är: 1. Starta ett föräldranätverk för att föräldrar kan ge varandra stöd och leda till ökat informationsutbyte. Föräldranätverket kan vidare engageras genom att jobba med insatser som att organisera aktivitet vid kiosken eller vid idrottsplatsen och att tillsammans med fältarbetarna starta en nattvandring. Detta hade även stärkt sammanhållningen i Tomelilla. 2. Börja med tåget i skolan. Tåget är ett våldsförebyggande program som riktar sig till elever F-9, deras föräldrar och skolpersonal. Tåget bygger på fyra principer som enligt forskning visat sig vara effektiva i det våldsförebyggande arbetet.	
83	Trygghetsfrågor	Förvaltningen ges i uppdrag att öka samarbetet mellan kommun, polis och statliga myndigheter och samordnade insatser i form av projektet EST (Effektiv samordning för trygghet).	Klart	EST är avvecklat. Vi har istället lagt mycket fokus på Lokala BRÅ där vi har stärkt samverkan med flera aktörer under våren/sommaren 2025. Vi har också infört digital trygghetsvandring och har trygghetsdialog varannan vecka med relevanta aktörer, däribland polisen och Österlenhem. Trygghetsdialogen varannan vecka i syftet att få en gemensam lägesbild. Arbetet dokumenteras i trygghetskartan genom e-tjänsten digital trygghetsvandring. Deltar gör trygghetssamordnare, kommunpolis, representant från Österlenhem samt fältare (när dessa är på plats). Denna dialog fungerar ungefär som en EST och utifrån dagsläget i Tomelilla ser vi inget behov av mer regelbunden kontakt. Ska påbörja gemensam lägeskoll för myndighetsgemensam tillsyn. Dessa sker varannan månad med polis och miljöförbund. Möten tillkallas även utanför detta vid behov.	
84	Trygghetsfrågor	Förvaltningen ges i uppdrag att för de medel som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kommer att tillhandahålla utöka sin bemanning och därmed plan och åtgärder för att höja kommunens beredskap och ledarskap vid krissituationer. Vidare ges förvaltningen i uppdrag att analysera och utveckla funktionen tjänsteperson i beredskap.	Klart	Under mandatperioden har TIB-funktionen utvärderats och utvecklats. En styrgrupp är utsedd och funktionens arbete följs kontinuerligt upp. Säkerhet och beredskapsfunktionen som är gemensam med Simrishamns kommun har analyserat rekryteringsbehov. En ytterligare beredskapssamordnare är nu anställd i Simrishamn. I Tomelilla pågår rekrytering av Säkerhetssamordnare samt Informationssäkerhetssamordnare. Detta för att på ett smart och effektivt sätt bygga och stärka den civila beredskapen i de två kommunerna.	
85	Trygghetsfrågor	Familjenämnden ges i uppdrag att i samband med varje tertialredovisning beskriva utvecklingen av arbetet med och i familjecentralen.	Pågår	Ny dialog om ny familjecentral i Familjenämnden (ny lokal). Info om antal besökare följs upp. Efterfrågar om vad man vill följa upp.	
86	Trygghetsfrågor	Vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att särskilt vidareutveckla sitt arbete med digitala hjälpmedel för att människor med omsorgsbehov ska kunna bo hemma i ordinarie boende så länge som möjligt. Utvecklingen ska redovisas per tertial under hela mandatperioden.	Klart	Pilot med nyckelfria lås på SÄBO är genomförd och avslutad på en enhet på Norrevång med stor framgång. Japansk toalett på Norrevång är etablerad. Digitalt uppresningsstöd är etablerat på Solhuset. Omfattande uppdatering av IT verktyg i verksamheten med införande/breddning av bärbar teknik som mobiltelefoni, IPAD och bärbara datorer. Två nya E-tjänster är införda i verksamheten, en för sjuklönehantering inom personlig assistans och en för hanteringen av arbetsskor för personal i vårdnära arbete i vård och omsorg. Fler e-tjänster utreds.	
87	Trygghetsfrågor	Valfrihet och kvalitet gynnas av olika utförare. Vård- och omsorgsnämnden bör därför verka för att fortsätta arbeta med såväl kommunala som externa utförare.	Klart	70 % äldreboenden privat aktörer, 30 % egen regi. Hemtjänst 45 % i privat regi och 55 % i egen regi. Förvaltningen fortsätter med fördelningen. Nya avtal och ny upphandling är på gång.	

88	Trygghetsfrågor	Inom vård- och omsorg kommer vi i oktober månad att hålla medborgardialoger i Smedstorp och Tomelilla med fokus på "framtidens äldreomsorg".	Klart	Medborgardialoger kring framtidens äldreomsorg genomfördes hösten 2023. Teman som togs upp: välfärdsteknik, främjande av hälsa och stöd till anhöriga. Resultaten har gått vidare till nämnden och behandlas där i verksamhetsplanen.	
89	Samhällsutveckling och byggnation	Privata aktörer bidrar till valfrihet och utvecklar kommunens egen verksamhet. Vi ser det som viktigt att behålla de boenden som idag är i privat drift. Alliansen vill i ett första skede inrätta nya platser genom att utreda en utbyggnad av Brinkehem samt Norrevång. En utbyggnad av dessa boenden kommer effektivisera driften på dessa enheter då det blir fler lägenheter än det är idag. Att satsa på utbyggnad i byarna före centralorten skapar arbetstillfällen, tillväxt och även möjligheter på landsbygden.	Klart	Avtal finns med privat aktör. Lokalförsörjningsprogrammet regdogör för behovet samt åtgärder. Förvaltningen har inte fått uppdrag att utreda utbyggnad av Brinkehem eller Norrevång. Enkät på gång till äldre om behov av trygghetsboende ska gå ut under hösten 2025. Samhällsbyggnad ska påbörja utredning om LSS hösten 2025. Planering av trygghetsboende pågår och lyft fram i lokalförsörjningprogrammet.	

Analys av resultaten från viljeriktningarna

Det mesta som är markerat "pågå" är kopplat till ÖP2040 och av förklarliga skäl kan det inte vara klarmarkerat.

Nya tjänster och roller som tagits fram

Kris- och beredskapssamordnare
Säkerhetssamordnare
Informationssäkerhetssamordnare
Kommunekolog
Föreningssamordnare

Viktiga projekt som är på gång:

Bygget av nya skolan
Översiktsplanen 2040

Viktiga resultat under mandatperioden

Bättre skolresultat
Fler elever som stannar i Tomelilla
Skåne-Flex i hela kommunen
Busskort till ungdomar
Ökad digitalisering i flera av förvaltningens verksamheter (både satsningar på infrastruktur/hårdvara, hjälpmedel, mjukvaror och arbetssätt)
Nya/ändrade detaljplaner för att möta viljeinriktning
Ökad dialog med medborgare (dels genom samråden, medborgarbudget, medborgarpanel)
Ökad samverkan med näringslivet i hela kommunen och satsningar på mötesplatser för näringslivet

Vidareutveckling av Alliansens Fokusområden 2023-2026 med input till ny Översiktsplan samt bostadsförsörjningsplan

Alliansen i Tomelilla Kommun

Innehåll:

1. Inledning och Alliansens vision och tankar inför ÖP och bostadsförsörjningsplan.
2. Utdrag ur Alliansens politiska program 2023-2026
3. Alliansen politiska fokusområden med åtgärder
4. Riktade specifika förslag utbyggnad och områden

Inledning:

Alliansen i Tomelilla kommun vill verka för en fortsatt tillväxt och utveckling av Tomelilla kommun. Den tillväxt som har skett genom byggnation av bostäder mellan 2018-2022 visar på en växande befolkning och ökade skatteintäkter. Tomelilla kan erbjuda attraktiv mark för bostäder. Närheten till naturen och möjligheten till bra pendling med både bil och kollektivtrafik lockar till inflyttning. Tomelilla kan i konkurrens med kringliggande kommuner erbjuda villatomter till attraktiva priser. Detta kan både locka nya invånare och behålla invånare som vill bygga en villa men som annars hade valt en annan kommun. Alliansen vill se en proaktiv översiktsplan och bostadsförsörjningsplan som är förberedd för den uppgång i konjunkturen som kan väntas ske inom några år då inflationen har stannat av och räntorna börjar gå neråt igen. Vi vill då ha fler klara detaljplaner och dessutom exploaterad mark.

Genom klar byggbar mark och tomter kommer vi kunna attrahera nya invånare, företag och fortsätta kommunens tillväxtresa. Tillväxt är bra för kommunens företag och verksamheter, för våra finanser och för att kunna erbjuda en levande kommun i tillväxt som sprider positivitet och framtidstro. Tomelilla har mycket tillgängligt vatten via vår generösa vattendom, detta kan användas för att attrahera företag inom tex livsmedelsindustrin att etablera sig. Detta ger arbetstillfällen och stödjer kommunens vision.

SCBs statistik säger att Tomelilla kommun skall passera 14.000 invånare innan 2030 och ha cirka 14.600 invånare 2040. Vi i Alliansen vill se en snabbare tillväxt med 14.500 invånare senast 2035 och 15.000 invånare senast 2040.

SCBs senaste statistik visar på en nuvarande befolkning om 13.800 invånare i Tomelilla kommun. Detta innebär att vi vill sätta som mål att växa med 700 personer till 2035, vilket motsvarar 318 bostäder (2,2 person per bostad enligt SCB). För att lyckas med detta måste vi tillse att vi har detaljplaner och en bostadsförsörjningsplan för detsamma. Över tid alltså minst 55 st nybyggda bostäder per år 2024-2029 och sedan minst 45 bostäder per år 2030-2039.

För att upprätthålla en fungerande marknad för byggnation av hyreslägenheter vill Alliansen se att det fortlöpande byggs hyreslägenheter i kommunal regi. Hyresnivåerna i Sverige styrs utifrån förhandlingar med hyresgästföreningen och utifrån ett regelverk med brukshyror på orten. Byggs det inte hyreslägenheter i kommunen under flera år skadar det möjligheten att starta nya bostadsbyggen och få lönsamhet i dessa. Referenshyrorna blir låga och det går inte att motivera högre hyror i nybyggnation och därmed går det inte att bygga nytt och få lönsamhet. Genom att årligen tillskapa nya hyreslägenheter får man in en ny hyresnivå och nya referensnivåer. Detta möjliggör byggnation av nya hyreslägenheter och gör även det lättare för privata investerare att vara med och utveckla nytt. Kommunen blir på sikt en mer attraktiv ort att bygga på genom att vi själva årligen bygger. Vi vill tillse att kommunen/Österlenhem minst bygger lägenheter enligt ett minimiantal per år. Ett rimligt antal bedöms till 20% av det totala behovet dvs 11 bostäder per år i genomsnitt. Är det högkonjunktur och det byggs av marknadsaktörer kan detta tillåtas minskas något år och är det lågkonjunktur och färre marknadsaktörer bygger kan det behöva ökas något.

Byggnationen i Tomelilla skall i första hand utgå ifrån förtätning och ersättning av ev rivna fastigheter och i andra hand genom utbyggnad på jungfrulig mark. I ÖPn skall inventering och redovisning av närområdet runt Tomelilla utifrån jordbruksklasser och mark som ligger i träda/ej används för odling finnas. Denna klassificering underlättar för kommande utbyggnad när jungfrulig mark skall tas i anspråk. I första hand skall mark i träda och med låg klassificering för odling tas i anspråk. Kommunen kan behöva göra egen klassificering av områdena för att bryta ner detta mer detaljerat än den grova klassificering som finns att tillgå hos Länsstyrelsen.

Ny bebyggelse skall i första hand följa den färg och form som Tomelilla har idag och som det historiskt byggts efter. Vissa signaturbyggnader kan få lov att avvika i en egen stil. Öppenhet inför nya krav utifrån klimat och hållbarhet måste finnas då vi troligen kommer att få se fler projekt utförda i trä framöver. Detta är inte en traditionell Tomelilla metod att bygga med träfasad men bör accepteras för att möta klimatkraven. Höjd på nya byggnader bör följa den byggtradition som finns i Tomelilla med en max höjd på 4-5 våningar. Enstaka byggnader kan tillåtas bli högre om särskild anledning kan motivera detta. En blandad arkitektur och färgsättning som följer den stil Tomelilla har idag ser vi framför oss i kommande byggnader och planer.

Tomelilla som handelsort är viktigt för kommunen och dess kransorter. Alliansen vill ha ett levande centrum som vi fortsätter att utveckla och där vi behåller handeln i centrum. Genom ett aktivt företagsråd och samverkan med handlarna ska vi attrahera fler butiker och restauranger och se till att ha ett attraktivt centrum. Ny handel som etableras utanför centrum skall endast vara av typ sällanköpsvaror, volymhandel och vid behov livsmedel. Dvs den typ av handel som inte konkurrerar ut vårt centrum och den handel som finns där.

Parkeringsnorm för nya detaljplaner och i ÖP bör införas. Kommunen skall ha ett tydligt regelverk på det antal parkeringsplatser som krävs för bostäder respektive verksamheter. Går inte parkeringar att lösa på fastigheten skall det finnas en modell för P-lösen där kommunen kan ta ut ersättning för att bygga och lösa gemensamma parkeringslösningar i närområdet. Parkeringshus känns inte så aktuellt för Tomelilla men större markparkerings skulle kunna anläggas på tex Lagerhustomten, i Folkets park eller andra centrala ytor där man då kan köpa in sig med P-lösen för sina hyresgäster.

Tomelillas historia bör i större utsträckning lyftas fram vid byggnation och utveckling av kommunen. Nya områden bör få bära kvarters- och gatunamn som knyter an till historien. Tegelbruksområdet är ett väldigt aktuellt område där man kan ta fram historien kring tegelbruket i namngivningen av området och kanske i parker mm. Vi vill satsa mer på att upplysa invånarna om vår historia, genom skyltar, minnesplatser, samt gärna med konst i det offentliga rummet. Många platser har försvunnit bort utan spår t.ex Lagerhuset, Möllan i Tomelilla, Jästfabriken, Engelska slakteriet, Scan, Pihls, Tegelbruket m.fl. Men även män och kvinnor som betytt mycket för Tomelillas historia. Ta fram vår historia, det bygger en stolthet kring vår kommun, ger utbildning och kan ge ökad turism.

Tomelilla har flera fina naturområden och naturreservat. Alliansen vill att kommunen jobbar för att tillsammans med markägare öka tillgängligheten och attraktiviteten för dessa områden. Detta handlar tex om skyltning och vägvisning, utveckla och etablera nya leder. Tillgängligheten i form av att kunna vandra och cykla till och mellan naturområden skall finnas med i dialoger med Trafikverket och enskilda vägar och vägföreningar. För att gynna växter, djur och därmed biologisk mångfald bör kommunen verka för att öka antalet våtmarksområden. Detta kan ske dels genom utveckling och förändring av kommunens egna markområden och i dialog med privata markägare.

Kommunen skall vara drivande i detta och testa möjliga vägar för att få olika stöd och bidrag som finns att få för denna typ av åtgärder.

Utdrag ur Alliansen politiska program och inriktning 2023-2026

- Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utreda och återkomma till kommunstyrelsen i april 2023 med förslag på åtgärder som ökar den upplevda tryggheten genom satsningar på den fysiska infrastrukturen såsom belysning, hastighetsdämpning men också andra trygghetsskapande åtgärder som till exempel kameraövervakning. I uppdraget ingår också att kostnadsberäkna förslagen, beskriva vad som kan göras inom befintlig budgetram och vad som ska skjutas fram till nästkommande års investeringar.
- Förvaltningen ges i uppdrag att på kommunens externa webbplats och i sociala medier marknadsföra lediga tomter. Detta ska vara klart senast februari 2023.
- Kommunen ska skapa mer byggbar och tillgänglig mark för företag att etablera industrier, handel och verksamheter på. Plan för en sådan exploatering redovisas till kommunstyrelsen i april 2023.
- Ett arbete har startat för att projektera en byggnation av F-6 skola i Tomelilla tätort. Projektering och planeringsarbete ska fortsätta. Ekonomiska förutsättningar och det stora investeringsbehovet innebär sannolikt att en ny skola finns på plats först i slutet av mandatperioden eller tidigt nästkommande mandatperiod.
- Vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att särskilt vidareutveckla sitt arbete med digitala hjälpmedel för att människor med omsorgsbehov ska kunna bo hemma i ordinärt boende så länge som möjligt. Utvecklingen ska redovisas per tertiäl under hela mandatperioden.
- Alliansen vill främja tillväxt och utveckling i hela kommunen. Förvaltningen ges i uppdrag att ansöka om medel för att inventera ödehus och att tillsammans med mäklare med flera, verka för en omflyttningsstruktur och en mer levande landsbygd.
- I samband med kommunens utveckling av ny översiktsplan ska medborgardialoger hållas såväl i centralort, byar som på landsbygden. Hur detta arbete utformats ska särskilt redovisas i tertiäluppföljning under 2023. Inom vård- och omsorg kommer vi ha medborgardialog med syfte "framtidens äldreomsorg" under oktober månad, i Smedstorp och Tomelilla.
- Förvaltningen ges i uppdrag att i sin handlingsplan för näringslivsarbetet inkludera och värna om landsbygden genom att aktiviteter, näringslivsbesök med mera sprids över hela kommunen. Förvaltningen ska säkerställa att det framtida näringslivsrådet lägger sina möten också utanför centralorten för att utveckla dialogen med företagen på landsbygden.
- Kommunen ska fortsatt följa, bevaka samt ansöka om olika former av stads- och kommunutvecklingsmedel till förmån för en utveckling av fler cykelleder.

- Kommunen ska i sin dialog med Trafikverket samt Skånetrafiken verka för förbättrade pendlingsmöjligheter genom tätare tågtrafik i rusningstider och etablering av superbussar.
- Förvaltningen ska i sitt plan- och exploateringsarbete skapa möjligheter för alternativa energislag så som exempelvis solcellsparker, vindkraft och annan energiproduktion. För att göra detta möjligt, kan ett första steg vara att ta fram en plan eller riktlinjer och i dessa peka ut lämpliga områden. Detta kan även integreras i översiktsplanen.
- Kommunen ska verka för att det finns möjligheter att etablera ett företagshotell i Tomelilla tätort.
- Kommunen ska löpande planera för nya tomter och bostadsområden både i byarna och i Tomelilla tätort.
- I samband med att viadukten vid Bo Ohlsson rivs och vid planeringsarbetet inför detta, ska samhällsbyggnadsnämnden verka för att en förbifart byggs som minskar den tunga trafiken i anslutning till där barn och vuxna promenerar, exempelvis till Kastanjeskolan och vårdcentralen.
- Kommunen ska verka för en ny trafiklösning inklusive busstation i anslutning till viadukten vid Bo Ohlsson då denna rivs

Plan- och exploateringsarbetet har flyttat till tillväxt- och utvecklingsavdelningen. Arbetet har utvecklats i dialog med näringsliv och invånare. Antalet invånare ökar över tid. Vi har lyckats med att anpassa behoven av nybyggnationer, vilket är ett arbete som behöver fortsätta. Och vi vill mer, bostadsattraktiviteten är en viktig fråga som ska integreras med hållbarhetsfrågor där vårt omtag kring planarbetet också inneburit bättre samarbete kring vattenvårdsfrågor och ekologi. Vi har arbetat med cirkulärt byggande och har tillsammans med danska kommuner varit en av de svenska kommunerna i EU-projektet Circular Builders.

Vi har fortsatt att vidareutveckla de senaste årens aktiva hållbarhetsarbete med bland annat hållbar platsutveckling i Hallamölla och Fyledalen.

Bostadsbyggnationen har utvecklats i kommunen och vi arbetar med ett planarbete för industrimark. Vi har tillsammans med Simrishamns kommun ett bolag som sköter driften av vatten och avlopp där också olika pågående och planerade investeringar för vårt allra viktigaste livsmedel vatten, pågår.

Ett mycket viktigt beslut under mandatperioden har varit beslutet att gå vidare med vår nuvarande skolstruktur. Detta har möjliggjort att arbetet med att upprusta och på sikt bygga en ny f-6 skola i tätorten har blivit en realitet.

Politiska fokusområden och åtgärder

Skola, social och familj

- *Byggnation av F-6 Skola i Tomelilla tätort*
Ny skola planeras på området bredvid Kastanjeskolan där Annexet idag ligger. I Översiktsplanen vill vi ha ett utpekat område för fortsatt bostadsbebyggelse ut bakom Tomelilla 10 för att på sikt knyta ihop Karlsborgsområdet med Västervången. Vi ska fånga upp de behov som finns till samlingslokaler, praktiska lektionssalar, uppmuntra fysiska aktiviteter med ny idrottshall med sittplatser som uppfyller skolans och föreningarnas behov.
- *Genomföra inventering och utredning kring nivån på den inre och yttre miljön på våra skolenheter. Syftet är att säkra bra inlärningsmiljöer med mål att öka attraktiviteten och tillse att vi har rätt skollokaler för att driva bra pedagogik såväl i tätorten som på landsbygden.*
I översiktsplanen peka ut områden för framtida etablering av ytterligare en förskola i centralorten. Proaktivt prognostisera behovet av skola och förskola om utbyggnadsområden enligt detaljplaner byggs ut. Var skall skolor och förskolor byggas och att det finns avsatt mark och detaljplan för dessa.

Trygghet, lag och ordning

- *Öka den upplevda tryggheten genom satsningar på den fysiska infrastrukturen såsom belysning, hastighetsdämpning men också andra trygghetsskapande åtgärder såsom t.ex kameraövervakning.*
I översiktsplanen peka ut område för framtida omdragning av riksväg 19 öster om Benestad och utreda möjligheten till att göra Benestad mer tryggt och trafiksäkert och med möjlighet till framtida utbyggnad i mindre skala med villor och hästgårdar. Etablera ny busshållplats ute vid riksvägen. Se omdragning Stora Herrestad som förebild. Även peka ut fortsatt utbyggnad av väg 19 från Stora Herrestad till Benestad. Ta chansen att lyfta möjligheter hur RV 19 kan rustas i symbios med försvarets behov nu när vägen får behålla sin riskklassning. Samt hur omdragning av tungtrafik flyttas bort från centrala Tomelilla för att skapa en säkrare trafikmiljö. Även tryggheten kring cykelvägar, busshållsplatser och fartdämpande åtgärder i våra mindre orter och byar ska beaktas.

Vård och omsorg

- *Vi vill att man skall kunna bo hemma så länge man själv vill. Därför vill vi se mer satsning på hjälpmedel och digitala verktyg för ökad trygghet och livskvalitet T.ex läkemedelsrobotar, bild och taluppkoppling, fallsensorer mm*
Alliansen vill se byggnation av ett trygghetsboende i centrala Tomelilla, detta då det idag saknas mellanboende för äldre personer som vill fortsätta bo hemma i eget boende men som vill ha mer service, trygghet och socialt umgänge. En satsning på ett trygghetsboende i kommunal regi kommer avlasta hemtjänst och kommunens särskilda boenden och frigöra villor för barnfamiljer och bidra till inflyttning och flyttkedjor. Alliansen vill ha tydliga satsningar på digitala verktyg som underlättar och avlastar utifrån den tuffa kompetensbrist som råder.

- *Privata aktörer är bra för valfriheten, och utvecklar kommunens egen drift, behålla de boenden vi har idag i privat drift*
Behov av ett 50-tal nya lgh finns till 2030 enligt SCBs statistik, alliansen vill i ett första skede tillskapa nya platser genom att utreda utbyggnad av Brinkehem samt Norrevång. En utbyggnad av dessa boenden kommer effektivisera driften på dessa enheter då det blir fler lägenheter än det är idag. Att satsa på utbyggnad i byarna före centralorten skapar arbetstillfällen, tillväxt och möjligheter även på landsbygden. För framtida större behov kommer ev. ett nytt SÄBO behöva uppföras i centralorten, i ÖP peka ut möjligt centralt läge för ett SÄBO. Förslag Lagerhustomten, Lindesborgsskolan efter rivning eller Tomelilla 10.

Landsbygd och hållbarhet

- *Arbeta fram en plan för en levande landsbygd där tillväxt och utveckling främjas. Åtgärder för att höja attraktiviteten samt bibehålla och vidareutveckla servicen i byarna.*
I ÖP finns det möjlighet för byarnas bostadsområde att växa, samt områden där mindre företag kan starta och utgå ifrån. Det tas tillvara på naturliga områden som kan gynna en ökad turistnäring, särskilt intressant där det finns kollektivtrafik.
- *Fortsatt satsning på cykelleder i tätorten och i byarna*
Peka ut framtida cykelleder och väv in cykelledsplanen i ÖP arbetet. Peka ut möjlig koppling av cykelväg från Brösarp till Ravlunda. Verka för att skylta upp mer alternativa cykelleder via ordinarie vägnät dvs grusvägar och vägar på landsbygden. Fokus både på transportsträckor och friluftaktiviteter. Fokus på koppling mellan byarna i kommunen samt för att besöka utflyktsmål och skapa rörelseaktivitet såsom, Fyledalen mfl. Även koppling till Ystad, Simrishamn och Sjöbo. Öka samarbetet med enskilda vägar så de håller ett skick som bjuder in till att cykla och gå.
- *Verka för förbättrade pendlingsmöjligheter genom tätare tågtrafik i rusningstider samt etablering av superbuss*
Peka ut åtgärder för superbuss i Översiktsplanen dvs läge för nya busshållplatser/resnoder och för ombyggnad av vägkorsningar längs väg 19 och väg 11. Peka ut nytt läge för ny busstation i Brösarp. Etablera ett robust resecentrum vid Tomelilla station som etableras när viadukten rivs.
- *Främja och förenkla etablering av lokal energiproduktion*
Viktig del att få med i översiktsplanen, vilka område kan vi peka ut för solcellsparker, vindkraft och andra energislag.
- *Skapa ett forum typ landsbygdsråd, för att förbättra dialogen med företagare och för att utveckla och stärka delaktigheten i hela kommunen*
Samla markägare några gånger om året där planerade åtgärder redovisas och deras planer fångas upp. Ha en konsekvensanalys och medborgardialog med byarna samt landsbygden där begränsningar och större förändringar inte hämmar deras tillväxt eller möjlighet att fortsätta verka för en konkurrenskraftig landsbygd.

Företagande och kommun

- *Öka samarbetet och samverkan med våra grannkommuner för att effektivisera den drift där det är möjligt samt ge företag och invånare bättre service*
Fortsatt att gemensamt driva gemensamma områden mot/med trafikverket och region Skåne för att möjliggöra satsningar på väg och kollektivtrafik. Kan vi genom SÖSK kommunerna enas i en gemensam röst att gå fram är sannolikheten större att vi lyckas få satsningar. Utbyggnad väg 19 Benestad till Högestad är prio framöver efter riksväg 11 som är på gång mellan Anklam och Svamparondellen.
- *Skapa ett forum typ näringslivsråd för att förbättra dialogen med företagare och för att utveckla och stärka delaktigheten i hela kommunen*
Fortsätta arbetet som vi utvecklar allteftersom och skapa sammankomster på olika plan. Näringslivsrådet ska ha regelbundna träffar och delges ärende som är på gång att utvecklas, för att lämna värdefull information och vägledning i kommande satsningar.

Föreningsliv och fritid

- *Det skall finnas meningsfull fritid för barn och ungdom, samverkan mellan kommun och föreningar och kulturskola*
Ta tillvara byarnas nuvarande och naturliga resurser för att skapa olika aktiviteter i hela kommunen, Ex skog o backar i Brösarp, Fyledalen/Ramsåsa/Kronoskogen för orientering, cykling. Kommunens alla skolor ska ges möjlighet att naturligt få ta del av föreningslivets utbud.

Byggnation och samhällsutveckling

- *Uppmuntra byggnation av villor ute i byarna genom bättre marknadsföring av lediga tomter. Det finns färdiga planer i många orter som byggnation kan ske på omgående.*
Tydligare peka ut byggbar mark med detaljplaner i ÖP och bostadsförsörjning. Alla områden skall finnas på kommunens hemsida.
- *Omgående skapa mer byggbar och tillgänglig mark för företag att etablera industrier, handel och verksamheter på.*
Snarast färdigställa den nya industrimarken vid Svamparondellen, få igång detaljplanen för det Östra industriområdet vid Activegården. Där den nya infarten/utfart till Bo Ohlsson är, bör område för handel pekas ut. Långsiktigt verka för flytt av brandstation, ÅVC och gatukontoret ut till Svamparondellen till förmån för etablering av handel/verksamheter i det området.
- *Det ska löpande tas fram nya tomter och bostadsområden både i byarna och i Tomelilla så att det alltid finns mark att erbjuda de som vill bygga nytt.*
Alltid ha byggbar mark för att gynna möjlighet till tillväxt och byggnation, proaktivt detaljplanearbete samt exploatering av gator och tomter.
- *Byggnation av ny busstation i nytt läge när bron vid gamla Scan rivs.*
Finns förslag framme för tänkt byggnation av väg och busshållplats. Viktigt att utveckla centrum så att det blir en bra koppling mellan centrum, Bo Ohlsson och ny busstation. Detaljplanelägga gamla Pihlstomten för bostäder, utreda hur det gamla bussläget vid stationen skall avvecklas; större stationspark,

byggnation/förtätning vid Eckerlunds/Lidl, kiosk/pressbyrå eller liknande. Ny pendlarparkering på Bo Ohlsson sidan.

- *Utreda och verka för en förbifart i Tomelilla för att minska och få bort den tunga trafiken genom Tomelilla centrum*
I översiktsplanen utreda möjligheter till en förbifart och hur vi skapar möjligheter med en ny sträckning. En möjlig sträckning och en första etapp att utreda vidare kan vara Industrigatan via gamla järnvägen och ut vid Folkhögskolan. I en nästa framtida etapp skulle man kunna fortsätta med sträckning längs järnvägen ända ut till Tyleshög. Detta skulle möjliggöra koppling till ny industrimark mot Svamparondellen/Tyleshög och framtida bostadsområde bakom Västervången.

Invandring och integration

- *Förutsättningar för en lyckad integration*
Nya större områden för exploatering skall utvecklas med fokus på differentierat boende med olika upplåtelseformer och inriktning. Målet är att skapa möten mellan människor, kulturer, ålder och bakgrund så att inte större områden byggs för bara en målgrupp.

Riktade specifika förslag som Alliansen vill inkludera i översikts- och/eller bostadsförsörjningsplan. Förvaltningen ges även i uppdrag att redovisa tidplan för hur arbetet med punkterna nedan kan fortskrida.

Bostäder:

Tomelilla

- *Utred och föreslå område/områden för lägenheter eller trygghetsboende och möjlighet att bygga LSS-bostäder och ev SÄBO*
- *Fortsätt arbeta med Tegelbruksområdet, detaljplanlägg för villor, lägenheter, radhus*
- *Utred möjligheten för planläggning och villa-, radhusbyggnation i anknytning till exempelvis Brevduveklubben Ullstorp 6:16, bakom Västervången, Tryde 13:22 bakom Tingvalla och bakom villorna längs Trydevägen.*
- *Utred möjligheten för planläggning av villor, lägenheter och förskola vid exempelvis Tomelilla 10 och Nyhem/Södra gatan.*
- *Samverka med privata ägare för att utreda möjligheten att planlägga villor vid exempelvis Benestad 11:6 Södra Grängsgatan.*
- *Verka för att verkställa bostadsbebyggelse vid Äppelodlingen Tryde.*

Lunnarp

- *Planlägg för villor, radhus och park/rekreation som saknas i Lunnarp plus utveckla fjärrvärmeuppvärmning i anknytning till exempelvis Lunnarp 85:1 och längs RV 11. Detaljplan finns för ca 60-70 villor.*

Skåne Tranås

- *Tranås 25:59. Peka ut som framtida område för villor och ev radhus Använd detaljplaneklara områden.*

Brösarp

I Brösarp finns en brist på tillgänglig mark för framtida utbyggnad

- *Utred möjligheten till villa- och radhusbebyggelse vid exempelvis Brösarp 74:16, mellan Brinkehem och Kullastigen.*
- *Utred kommunala små markområden och möjlighet till förtätning inne i byn för villabebyggelse.*

Smedstorp

- *Planlägg för fler gator för villabebyggelse vid exempelvis Tjustorp 3:34. Kanalgatan.*
- *Utred möjlighet för bebyggelse av villor och radhus vid exempelvis Tjustorp 3:20. Kanalgatan..*
- *Utred möjligheten att peka ut exempelvis Tjustorp 3:53 som framtida utbyggnadsområde.*
- *Utveckla gamla lokalföreningsområdet i linje med framtaget projektförslag gjort av Alnarpsstudenter.*

Industri:

- *Planlägg för handel och verksamheter vid exempelvis Tomelilla 237:82 Nord Östra industriområdet/Activegården.*
- *Färdigställ pågående detaljplan för Tylegården/Svamparondellen.*
- *Fortsätt utbyggnad av kommunens mark mot järnvägen och förlängningen på andra sidan väg och järnväg vid Tylegården.*
- *Inventera, utred och ta fram förslag på befintliga verksamhetsområdena i orterna utifrån framtida ev. behov.*

Alliansen Tomelilla Kommun

2023-12-11

Alliansens politik 2023 till 2026

– i riktning mot Tomelilla 2030

I Tomelilla vill vi ta tillvara kommunens styrkor, människors engagemang och förmågor

Alliansen vill målmedvetet och engagerat arbeta med invånarnas, föreningarnas och näringslivets behov i centrum. Vi har många styrkor i vår kommun, men vi vet samtidigt att samhällsutvecklingen de senaste decennierna inneburit förändringar för hur vi lever våra liv, hur vi arbetar och hur vi umgås med varandra. De tekniska förutsättningarna utvecklas alltmer. Vi är en av få kommuner i landet som själva aktivt investerat i fiberutbyggnad för att invånarna och den kommunala organisationen tillsammans ska ha en möjlighet att hänga med i utvecklingen, vara mer globala, tillgängliga och flexibla. Vi har också de två senaste mandatperioderna genomgått en omfattande digital transformation i kommunens interna arbete samtidigt som invånare och näringsliv numera erbjuds e-tjänster inom många områden.

Vi vet också att vi har många nya utmaningar framför oss där förändringstakten i hög grad kommer att styras av omvärldens behov. Det kvarstår säkerligen gamla arbetssätt som måste lösas på helt nya sätt. Vi ska exempelvis klara av en befolkningsutveckling där färre försörjer fler och en åldrande befolkning. Vi behöver samtidigt vara en attraktiv arbetsgivare som kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt förmågor och anställa nya yrkesgrupper i nya yrkesroller.

Vi behöver fortsätta delta i den digitala utvecklingen. Inte minst pandemin och kriget i Ukraina har påvisat hur vi nu tillsammans med resten av landet behöver arbeta väldigt aktivt med utvecklingen av landets såväl nationella, regionala som lokala säkerhetsarbete. Inflation, höjda räntor och ökade kostnader bland annat inom energiområdet gör att vi behöver vara anpassningsbara samt effektivisera och hantera allt tuffare ekonomiska förutsättningar.

Inledning

Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, och Kristdemokraterna i Tomelilla delar flera grundläggande värderingar och utgör tillsammans Allians för Tomelilla. Efter valet 2022 har vi återigen i koalition fått förtroendet att styra kommunen 2023 – 2026.

Tomelilla har de senaste åren utvecklats med en lagom snabb befolkningsökning som inneburit att vi klarat många utmaningar på ett bra sätt.

Ordning och reda i vår ekonomi är en förutsättning för att säkerställa att Tomelillas invånare har tillgång till skola, vård och omsorg av god kvalitet, men också för att klara de investeringar som behövs i framtiden. Vi står precis som resten av Sveriges kommuner inför tuffare ekonomiska tider. Då är det för oss i Alliansen självklart att ta ansvar för att skatteintäkterna används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt.

Vi behöver ha en bra beredskap och planering inför framtiden. Vi vill fortsätta utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna. Vi vill att kommunen växer hållbart, såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Det är ett ansvar vi måste ta, både när vi sätter mål för verksamheten och beslutar om prioriteringar. Det är vårt ansvar mot kommande generationer.

Därför är vår målsättning att öka samarbetet och samverkan med våra grannkommuner för att effektivisera den drift som är möjlig och för att ge företag och invånare bättre service. Kommunalskatten skall inte höjas under mandatperioden 2023 – 2026. Tillväxten behöver vara balanserad genom att kommunen växer på ett sätt som inte äventyrar livskvaliteten för dem som redan bor i Tomelilla. Det innebär att vi prioriterar god kvalitet i skolan, vården och omsorgen. Vi ser det som en av våra viktigaste uppgifter att säkerställa.

Vi siktar på en långsiktigt hållbar utveckling, att vara bäst är inte nödvändigtvis vårt mål. Men att sträva efter ständiga förbättringar utifrån vårt specifika och lokala utgångsläge är definitivt en målsättning.

All utveckling kräver samarbete. Tomelilla kommun och dess förvaltning ska vara en drivande kraft för mer samarbete, både inom organisationen och utanför. Det behövs för att vi ska klara av att använda våra resurser så effektivt som möjligt, inom alla ansvarsområden. Både inom och mellan kommunens verksamheter och bolag, med näringslivet, den tredje sektorn och inte minst med andra kommuner. Vi ska aktivt lära oss av andra, utveckla vårt arbete med internationalisering och, där det är möjligt, ta vara på de möjligheter som externa utvecklingsmedel och EU erbjuder.

För att möta framtidens utmaningar behöver Tomelilla vara en smart kommun som tar tillvara nya idéer och innovationer, arbetar med digital transformation, utvecklas som bostadskommun och lär av andra.

Vi ska arbeta aktivt med tre inriktningar:

Hållbar utveckling

- Förenkling som leder till att fler gör det som är långsiktigt hållbart.
- God utbildning.

Delaktighet och egenmakt

- Delaktigheten i samhället ökar och invånarna upplever att de kan påverka sin vardag.
- Livslångt lärande uppmuntras och människors möjlighet till egen försörjning underlättas.

Trygghet och hälsa

- Inspiration till ett aktivt liv för bättre hälsa.
- Upplevd trygghet ökar.

Kommunens samlade nulägesanalys tillsammans med vår omvärldsorientering, vårt kvalitetsarbete och ekonomiska prioriteringar innebär en arbetsform bort från New Public Management till den tillitsbaserade ledningen och styrningen där vi går från kontroll till att ha koll på verksamheten. Vår styrmodell och vårt ledningssystem bygger alltså på tillit där styrningen öppnar upp för dialog, både inom organisationen och med andra. Att styra med tillit innebär att ta tillvara invånarnas och medarbetarnas förmågor och engagemang. Det innebär att arbeta invånardrivet med dialog och utgå från deras, företagens eller besökarens behov.

Hos oss är utvecklingen av ledarskapet viktigt. Kommunen ska ha duktiga ledare på alla nivåer. Här ska finnas en tillåtande kultur där medarbetare vill och vågar testa nya idéer. Ingen verksamhet är bättre än sina medarbetare och därför ska också vår medarbetar- och ledarpolicy fungera som ledstjärnor i allt arbete.

Våra chefer och medarbetare ska tydligt ta ansvar för verksamhetens kvalitet, utveckling och ekonomi. Då krävs också träning och goda förutsättningar för att kunna styra och utveckla verksamheten tillsammans med uppmuntran och dialog om hur man arbetar över verksamhetsgränser och skapar nätverk. Vår ledarakademi, våra medarbetardagar och vår styrmodell är viktiga steg i den riktningen.

Att vara en del av ett globalt sammanhang innebär att vi påverkas av det som händer i vår omvärld. Vi har tidigare nämnt den i skrivande stund rådande inflationen, höjda räntor och svårare ekonomiska tider. Vi påverkas också av det hållbarhetsarbete och Parisavtalet som Sverige ställt sig bakom. Med det sagt är vår målsättning att den kommande mandatperioden arbeta med en så kallad koldioxidbudget. Vi vet vid det här laget genom omfattande vetenskapligt stöd (IPCC 2001) att det inte är enskilda års utsläpp som påverkar hållbarheten utan det ackumulerade resultatet.

Det finns tyvärr signaler i samhället som menar att det i stor omfattning är kommunernas roll att arbeta med frågan. Vi menar att det är lika viktigt med ett regionalt och statligt ansvarstagande där exempelvis Trafikverkets arbete påverkar hur bland andra Skånetrafiken och vi själva kan bidra i hållbarhetsarbetet. Icke desto mindre ska vi naturligtvis bidra lokalt genom bland annat vår koldioxidbudget där vi arbetar med att låta målet bli en mängd, det vill säga en budget där koldioxid är valutan.

Våra avsikter 2023 - 2026

Alliansen har ingått avsiktsförklaring för att tillsammans leda och styra Tomelilla kommun under mandatperioden 2023 - 2026. Tillsammans är Alliansen den största samverkande grupperingen med 17 mandat i kommunfullmäktige.

Överenskommelsen är vårt styrande dokument för den gemensamma politiska inriktningen och kommer verka som underlag för budget och mål. Den är ett inriktningsdokument med ambitionen att i punktform tydliggöra vad vi vill åstadkomma.

De första 100 dagarna, vårt 100-dagarsprogram

- Viktiga faktorer i skolan är att arbeta med studiero och därmed trygghet. Därför ges familjenämnden i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med en beskrivning av hur man konkret ska arbeta med att fokusera på trygghetsfrågor under mandatperioden. Redovisningen ska ske på kommunstyrelsen i april 2023.
- Under den mandatperiod som gått har vi tillsammans inom kommunens olika verksamheter, med lokalpolisen, med enskilda och med olika intresseorganisationer arbetat i olika former med ungdoms- och föräldrakontakt. Alliansen vill att kommunens nätverk och kontakter med föräldrar ökar och att vi som kommun stimulerar föräldrars engagemang.

Familjenämnden ges tillsammans med kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att senast i mars 2023 återkomma till kommunstyrelsen med ett utarbetat program för hur man kontinuerligt under mandatperioden tänker arbeta med frågan. Båda nämnderna ges också i uppdrag att vid varje tertialuppföljning under mandatperioden särskilt beskriva det arbete man utfört.

- Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att utreda och återkomma till kommunstyrelsen i april 2023 med förslag på åtgärder som ökar den upplevda tryggheten genom satsningar på den fysiska infrastrukturen såsom belysning, hastighetsdämpning men också andra trygghetsskapande åtgärder som till exempel kameraövervakning. I uppdraget ingår också att kostnadsberäkna förslagen, beskriva vad som kan göras inom befintlig budgetram och vad som ska skjutas fram till nästkommande års investeringar.
- Vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att kontakta och utreda möjligheten till samordning av hemtjänst med andra kommuner i kommunens yttre områden till förmån för ökad hushållning med resurser. Redovisning ska ske till kommunstyrelsen i april 2023.
- Förvaltningen ska senast i april 2023 redovisa till kommunstyrelsen en tidsplan för när alla kommunfordon kan vara fossilbränslefria och i bästa miljöklass.
- Kommunens lokala föreskrifter ska vara enkla att förstå. De ska därför ses över och vid behov omarbetas med klarspråk. Detta ska redovisas till kommunstyrelsens senast i april 2023.
- Förvaltningen ges i uppdrag att på kommunens externa webbplats och i sociala medier marknadsföra lediga tomter. Detta ska vara klart senast februari 2023.
- Förvaltningen ska senast februari 2023, efter genomförd utredning av byggnadsnämndens ansvarsområde, redovisa resultatet till såväl nämnden som kommunstyrelsen. Byggnadsnämnden och dess verksamhet ska arbeta aktivt för att korta sina

handläggningstider och erbjuda en transparens avseende avgifternas utformning. Detta följs upp och beskrivs senast i samband med tertial två 2023.

- Kommunen ska skapa mer byggbar och tillgänglig mark för företag att etablera industrier, handel och verksamheter på. Plan för en sådan exploatering redovisas till kommunstyrelsen i april 2023.

Arbetet under resterande del av 2023 – 2026

Skola och omsorg

- Ett arbete har startat för att projektera en byggnation av f-6 skola i Tomelilla tätort. Projektering och planeringsarbete ska fortsätta. I samband med det ser vi gärna att förvaltningen utvecklar möjligheten att med stöd av vårt arbete med munkmodellen (Doughnut Economy) följa och utvärdera delar av processen. Ekonomiska förutsättningar och det stora investeringsbehovet innebär sannolikt att en ny skola finns på plats först i slutet av mandatperioden eller tidigt nästkommande mandatperiod.
- Familjenämndens och vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden behöver ibland finansiera och erbjuda personer med omsorgsbehov externa placeringar. Båda nämnderna förväntas så långt det är möjligt arbeta med lokala lösningar samt att kontinuerligt varje månad följa utfallet vad gäller externa placeringar.

Skulle dessa generera kostnader utöver budgetram, ska kommunstyrelsen få en redovisning senast på sitt nästkommande sammanträde.

- Familjenämnden ges i uppdrag att i samband med varje tertialredovisning beskriva utvecklingen av arbetet med och i familjecentralen.

Trygghetsfrågor

- Förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta utveckla samarbetet mellan kommunen och polisen för att stävja brottsligheten både genom tidiga insatser i skola och genom samtal i hemmet.
- Förvaltningen ges i uppdrag att öka samarbetet mellan kommun, polis och statliga myndigheter och samordnade insatser i form av projektet EST (Effektiv samordning för trygghet).
- Förvaltningen ges i uppdrag att för de medel som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kommer att tillhandahålla utöka sin bemanning och därmed plan och åtgärder för att höja kommunens beredskap och ledarskap vid krissituationer.

Vidare ges förvaltningen i uppdrag att analysera och utveckla funktionen tjänsteperson i beredskap.

Vård och omsorg

- Familjenämnden ges i uppdrag att i samband med varje tertialredovisning beskriva utvecklingen av arbetet med och i familjecentralen.
- Vård- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att särskilt vidareutveckla sitt arbete med digitala hjälpmedel för att människor med omsorgsbehov ska kunna bo hemma i ordinärt boende så länge som möjligt. Utvecklingen ska redovisas per tertial under hela mandatperioden.
- Valfrihet och kvalitet gynnas av olika utförare. Vård- och omsorgsnämnden bör därför verka för att fortsätta arbeta med såväl kommunala som externa utförare.

Landsbygden

- Alliansen vill främja tillväxt och utveckling i hela kommunen. Förvaltningen ges i uppdrag att ansöka om medel för att inventera ödehus och att tillsammans med mäklare med flera, verka för en omflyttningsstruktur och en mer levande landsbygd.
- I samband med kommunens utveckling av ny översiktsplan ska medborgardialoger hållas såväl i centralort, byar som på landsbygden. Hur detta arbete utformats ska särskilt redovisas i tertialuppföljning under 2023.
- Förvaltningen ges i uppdrag att i sin handlingsplan för näringslivsarbetet inkludera och värna om landsbygden genom att aktiviteter, näringslivsbesök med mera sprids över hela kommunen.

Förvaltningen ska säkerställa att det framtida näringslivsrådet lägger sina möten också utanför centralorten för att utveckla dialogen med företagen på landsbygden.

- Kommunen ska i sitt upphandlingsarbete även fortsatt främja närodlade och närproducerade livsmedel.
- Kommunen ska fortsatt följa, bevaka samt ansöka om olika former av stads- och kommunutvecklingsmedel till förmån för en utveckling av fler cykelleder.
- Kommunen ska i sin dialog med Trafikverket samt Skånetrafiken verka för förbättrade pendlingsmöjligheter genom tätare tågtrafik i rusningstider och etablering av superbussar.
- Förvaltningen ska i sitt plan- och exploateringsarbete skapa möjligheter för alternativa energislag så som exempelvis solcellsparker, vindkraft och annan energiproduktion. För att göra detta möjligt, kan ett första steg vara att ta fram en plan eller riktlinjer och i dessa peka ut lämpliga områden. Detta kan även integreras i översiktsplanen.

Företagande och kommun

- Ensam är inte stark. Tomelilla ska vara en kommun där möjligheterna till uppkoppling finns. Det är viktigt för att kunna tillvarata internets möjligheter och för att de som vistas i kommunen ska kunna vara del av ett globalt sammanhang.

Digitalisering, automatisering och AI (artificiell intelligens) är också nödvändiga verktyg för att kommunen ska kunna bli den plattform som möjliggör för människor att utveckla sig själv och förverkliga sina visioner.

- Förvaltningen får i uppdrag att utöka kommunens digitala tillgänglighet till 24 timmar per dygn och att fortsätta utveckla kommunens kontaktcenter ”Tomelilla Direkt”. Arbetet ska redovisas i tertiärluppföljning under 2023.
- För att underlätta för mindre företag att lämna anbud på upphandlingar, ska kommunen årligen erbjuda utbildning inom upphandlingsområdet.

Förenings- och fritidsliv

- Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att tillsammans med ungdomsrådet undersöka om det finns - och i så fall vilka - aktiviteter barn och ungdomar vill ha på sin fritid. Vidare ges nämnden i uppdrag att återkomma med en redovisning till kommunstyrelsen i november 2023 vilka av dessa som kan anordnas i samverkan mellan kommun och föreningar.
- Idag betalas föreningsstöd ut i efterhand efter att föreningarna redovisat sitt verksamhetsår. Förvaltningen ska utreda och återkomma med ett förslag inklusive konsekvensanalys senast i september 2023 på hur man kan genomföra utbetalningarna tidigare så att föreningarna kan använda stödet i verksamheten under året.
- Förvaltningen ges i uppdrag att göra en omstart med införande av föreningscheck. Det gjordes ett försök att införa detta 2020, men pandemin kom emellan. Idén om en föreningscheck att använda på valfri förening syftar till att stödja föreningslivet samt främja valfrihet, aktivitet och friskvård. Kostnaden tas inom budgetram.

Samhällsutveckling och byggnation

- Kommunen ska verka för att det finns möjligheter att etablera ett företagshotell i Tomelilla tätort.
- Kommunen ska löpande planera för nya tomter och bostadsområden både i byarna och i Tomelilla tätort.

- I samband med att viadukten vid Bo Ohlsson rivs och vid planeringsarbetet inför detta, ska samhällsbyggnadsnämnden verka för att en förbifart byggs som minskar den tunga trafiken i anslutning till där barn och vuxna promenerar, exempelvis till Kastanjeskolan och vårdcentralen.
- Kommunen ska verka för en ny trafiklösning inklusive busstation i anslutning till viadukten vid Bo Ohlsson då denna rivs.

Invandring och integration

- Alliansen vill fortsatt verka för låga arbetslöshetstal, genom att bibehålla arbetsmarknadsenheten och ha ett nära samarbete med arbetsförmedling och företag.
- Kommunen ska öka samarbetet med företagen genom att kommunens Mötesplatsen aktivt bjuder in såväl företagare som deltagare för möten som kan generera arbetsmöjligheter och referenser. I kommunens integrationsarbete ska det även erbjudas stöd vid jobbansökningar och att skriva CV.
- Språket är en förutsättning för en lyckad integration. Utöver de riktade insatser som redan erbjuds tillsammans med vissa parter i föreningslivet, ska riktlinjerna för föreningsbidrag omvandlas. Del av nuvarande ram för bidraget riktas om till stöd för de föreningar som anordnar aktiviteter och mötesplatser för integration där chans till nya kontakter och delade erfarenheter erbjuds samtidigt som svenska språket övas.

Arbetsgivarrollen

- För att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare ska vi genom stor flexibilitet och med stöd av vår övergripande men framför allt nämndspecifika planer för kompetensförsörjning och *en* enda förvaltning, söka hitta arbetstidslösningar, yrkesroller och verksamhetsöverskridande uppdrag och/eller tjänster som gör oss attraktiva.

Vi ska under mandatperioden utveckla det utbud av förmåner som redan finns för våra anställda.

- För att vara en attraktiv arbetsgivare ska vi också ha ett generöst förhållningssätt till personer som söker tjänstledighet för studier inom det som bedöms som bristyrken. Inom samma område ska kommunen ha ett generöst förhållningssätt till bidrag för studielitteratur.

Vår politik 2019 – 2022

Den senaste mandatperioden under Alliansens ledning, har en mängd olika utvecklingsområden hanterats och verkställts. Kommunen har skapat e-tjänster och automationer, vi har en

chattfunktion på plats och vi har numera också testbäddar bland annat inom vård- och omsorgsområdet. Pandemin har tvingat oss att arbeta mer digitalt än tidigare. Omställningen skedde snabbt och smärtfritt eftersom vi varit på tå tidigt, inte minst med vår digitala strategi som utgångspunkt.

Plan- och exploateringsarbetet har flyttat till tillväxt- och utvecklingsavdelningen. Arbetet har utvecklats i dialog med näringsliv och invånare. Antalet invånare ökar över tid. Vi har lyckats med att anpassa behoven av nybyggnationer, vilket är ett arbete som behöver fortsätta. Och vi vill mer, bostadsattraktiviteten är en viktig fråga som ska integreras med hållbarhetsfrågor där vårt omtag kring planarbetet också inneburit bättre samarbete kring vattenvårdsfrågor och ekologi. Vi har arbetat med cirkulärt byggande och har tillsammans med danska kommuner varit en av de svenska kommunerna i EU-projektet Circular Builders.

Vad gäller trygghetsfrågorna, har vi under pandemin behövt ställa om en del av aktiviteterna vi arbetat med, exempelvis nattvandringar. Men vi har i stället växlat upp i andra arbetsformer, inte minst i vårt samarbete tillsammans med polisen och kommunikation kring trygghetsfrågorna. Centralortsutvecklingen där vi utvecklat centralortens torg är en viktig trygghets- och hållbarhetsfråga. Vi har dessutom tillsammans med Simrishamn och Sjöbo en ny säkerhets- och beredskapsorganisation på plats. Vi ser också ett trendbrott där Tomelillabornas upplevda trygghet förbättras successivt.

Vi har fortsatt att vidareutveckla de senaste årens aktiva hållbarhetsarbete med bland annat hållbar platsutveckling i Hallamölla och Fyledalen, i ett EU-projekt kring cirkulärt byggande och med HVO-konvertering av gata/parks dieseldrivna vagnpark. Tillsammans med Sjöbo kommun har vi bedrivit ett arbete med Mobilitet på tvärs, vi har personalförmåner med fokus på hälsa och miljö och vi är nu inne på vårt andra år där vi arbetar med en klimatväxlingsmodell. Inte minst har vi ett Livskvalitetsprogram med fokus på alla hållbarhetsaspekterna där vi som enda svenska kommun utvecklar och följer upp det vi gör i den så kallade Munkmodellen (Doughnut Economy) tillsammans med bland andra RISE. Vi har arbetat med att minska den mängd kött vi serverar och vi mäter vårt matsvinn. Engångsartiklar av plast är borttagna ur vårt beställningssortiment och endast miljömärkta engångsartiklar av nedbrytbart papper är tillgängligt för inköp. Vidare har vi flera ansökningar om extern finansiering av utvecklingsmedel och EU-pengar inom området i pipeline.

Vi har en av kommunfullmäktige beslutad vision och visionsmedel, där kommunstyrelsens arbetsutskott tillsammans med näringslivs- och föreningsföreträdare årligen utser vilka som ska få del av medlen i linje med vår vision.

En lagändring kräver att detaljplaner ska vara digitala. Förvaltningen har också fått i uppdrag se över behovet av uppdateringar i kommunens översiktsplan inför den nya mandatperioden. Översynen har lett till att vi nu vidareutvecklar helheten och tar fram en ny digitaliserad översiktsplan inklusive markanvisningar. Arbetet startar med en genuin invånardialog under de första månaderna 2023.

Det har varit och är fortsatt viktigt att hushålla med de resurser vi har. Det har bland annat gjorts genom att vi effektiviserat administrativt arbete genom automatisering och digitala medarbetare. Ett par exempel är vår chatt-bot Kommun-Kim och digitala ansökningar om försörjningsstöd.

För att utveckla inte bara planarbetet utan även vårt arbete med geografiska informationssystem (GIS) och kartor, finns dessa nu också tillgängliga på kommunens webbplats. Det innebär att invånare med flera har tillgång till att använda våra kartfunktioner.

Bostadsbyggnationen har utvecklats i kommunen och vi arbetar med ett planarbete för industrimark. Vi har tillsammans med Simrishamns kommun ett bolag som sköter driften av vatten och avlopp där också olika pågående och planerade investeringar för vårt allra viktigaste livsmedel vatten, pågår.

Vi har tillsammans med Simrishamn och Sjöbo kommun sjösatt en gemensam säkerhets- och krisberedskapsorganisation. Vi har också tillsammans med Simrishamn, Sjöbo och Ystad skapat en sedan länge efterfrågad funktion med tjänsteperson i beredskap. Alliansen har tagit initiativ till att undersöka möjligheterna till en gemensam organisation för bygglovshantering tillsammans med våra samverkansparter i Sydöstra Skånes samarbetskommitté. Vi har varit initiativtagare till en dialog med Simrishamns kommun om hur vi kan vidareutveckla ÖKRAB, vårt gemensamma renhållningsbolag, i ny driftform genom fusion eller annan samverkansform. Där hoppas vi under de närmaste veckorna kunna fatta beslut om inriktningen för verksamheten.

Mötesplatser över ålders- och verksamhetsgränserna har skapats och alla våra bibliotek är numera meröppna. Parallellt har ett nytt stödsystem för ideella föreningar antagits.

Vi har inte bara utarbetat vårt geografiska platsvarumärke, som kan sammanfattas som det goda, det naturliga och det kreativa Tomelilla. Begreppen används numera också aktivt i kommunikationssammanhang både tillsammans och enskilt, exempelvis som det naturliga Tomelilla vid Österlen Garden Show. Alliansen har också verkat för att den geografiska varumärkesplattformen är integrerad med vår vision Tomelilla 2030.

Vi vill att kommunen ska fortsätta utvecklas med öppenhet för nya idéer och perspektiv både externt och i kommunens egna verksamheter. Vi har förväntningar på ett fortsatt innovationsarbete som kan bidra till mer idéutveckling och framför allt förverkligande och införande av nya idéer. Det har vi underlättat genom att kommunen nu har en innovationsportfölj där vi kategoriserar, presenterar och arbetar med våra olika innovationer. Området har varit utmanande under den långa pandemin, men inte desto mindre har olika dialoger förts bland annat kring utvecklingen av centralorten och torget samt vårt arbete med utvärdering med stöd av den så kallade Munkmodellen.

Vi har tagit oss igenom en mycket svår pandemi för såväl invånarna, näringslivet som för oss som organisation och vi har gjort det bra. Utvärderingen av det arbete kommunen genomförde med stöd av extern utvärderare visade på goda resultat.

Vi har ett väl fungerande och mycket aktivt ungdomsråd. Leadersamarbetet fungerar bra och vi är stolta över arbetet med visionsmedlen. Vi har flera år i rad haft medarbetare som nominerats i olika kategorier på den så kallade Framtidsgalan, vilket visar på att vår strategi och idé om ett tillitsbaserat politiskt ledarskap fungerar väl. Vi har från i princip ett nolläge utvecklat öppna data,

både i samarbete i ett nationellt projekt och tillsammans med bland andra Region Skåne i det så kallade S2I2-projektet.

Vi har arbetat aktivt för att utarbeta rutiner för invånardialog. Även detta område har utvecklats från bara ett fåtal dialoger till ett betydligt mer aktivt arbete där vi numera också ha en utarbetad strategi för arbetsformen.

Överförmyndarverksamheten utvidgas under vår ledning och fler kommuner vill ansluta.

Som Allians har vi aktivt drivit, beslutat om och genomfört en kommunal finansiering till fiberutbyggnad. Digitalisering och automation har frigjort resurser för värdeskapande arbete och ökat självständigheten för kommunens kunder. Även inom detta område kan nämnas satsningar som kommunens digitala hjälpen-funktion samt digital och mobil insatsplanering inom vård- och omsorgsområdet. Alliansen vill fortsätta värna om den digitala utvecklingen i alla dess former, bland annat genom att investera i en utveckling av Gateways (master) som möjliggör fler sensorer. Dessa är till nytta vad gäller intern effektivisering, invånares möjlighet att få stöd exempelvis inom vård och omsorgsområdet och en större tillgång till öppna data för invånare och näringsliv.

Projektet cirkulärt byggande, vår centrumutveckling, uppdrag kring tätorts- och landsbygdsutveckling, en stor renovering av Välabadet, omfattande upprustning av lekplatser och aktivitetspark, bidrar till vårt initiativ om fler mötesplatser. Stadsparken kommer snart att fira jubileum och även här pågår upprustnings- och investeringsarbete.

Inom vård och omsorg har vi numera, utöver gruppbostad, även så kallade servicebostäder. Dessa ger möjlighet att träna till ett mer självständigt liv och att inte nödvändigtvis bo i samma typ av kollektiva bostadsform som en gruppbostad innebär.

Korttidsvistelse inom LSS-området drivs numera i egen regi då det är positivt att kunna få sina behov verkställda i hemkommunen.

Nyttillkommet under den senaste mandatperioden har exempelvis varit att brukare som har hjälp med inköp kan handla digitalt och ett lärcenter som stöd till vuxna som studerar på distans. Utbudet av vuxenutbildning är välutvecklat och går i takt med behoven hos invånare och företag.

Tomelilla ingår i Maria Sydost. Där är målgruppen unga upp till 25 år med risk- eller missbruk och i behov av stöd och behandling från såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård.

Inom vård och omsorg arbetas med så kallad trygg hemgång från sjukhusvistelser. Fokus är en verksamhet som fullt ut tar vara på människors förmågor och där förvaltningen arbetar med att också skapa aktiviteter och inte enbart leverera insatser.

När vi tänker på vår kommuns karaktär, ser vi den stora potentialen i allt arbete som sker kopplat till den jordbruksregion vi är. Därför vill vi fortsätta uppmuntra vårt arbete från åker till matbord i linje med kommunens vision. När samarbete nu börjar bli möjligt på ett annat sätt då pandemin klingar av, vill vi än mer fokusera på platsvarumärket i samarbete med övriga aktörer. Vår egen interna strategi i det arbetet har exempelvis varit att bibehålla våra lokala tillagningskök och att kommunens måltidverkstad fortsätter utveckla sina kvalitativa resultat för att skapa mervärde och ett fortsatt bra näringsinnehåll i kosten till vård, omsorg och skola.

Skolan spelar en viktig roll för att alla barn ska få goda chanser att förverkliga sina drömmar, oavsett var de kommer ifrån eller vilken utbildningsnivå deras föräldrar har. Vår ambition har varit och är att arbeta med en kompetensförsörjning där barn och elever kan förvänta sig en trygg förskole- och skolmiljö med kunskap i fokus. I våra förskolor och skolor finns goda möjligheter att tillvarata den höga andelen behöriga pedagoger och samtidigt möjliggöra för andra yrkeskategorier att skapa goda samarbeten med fokus på barnens och elevernas behov.

Våra skolor arbetar aktivt med sitt värdegrundsarbete. Det vill vi fortsätta med samt ha ett fokus på den mobbning som sker på nätet. Vi har arbetat aktivt med att minska skolfrånvaron, förbättra studieron och öka skolresultaten genom flera olika forskningsbaserade metoder. Den så kallade Nytorpsmodellen har exempelvis använts som pilotmodell på en av våra f-6 skolor. Två av f-6 skolorna har startat upp ett arbete utifrån en beforskad metod (internationell forskning). Metoden heter IBIS vilket står för individuellt beteendestöd i skolan och den syftar också till att öka tryggheten och studieron. Den har använts med framgång i andra länder med Norge som ett gott exempel.

För att även den fysiska skolmiljön ska vara god, är det en viktig princip att den som medvetet förstör exempelvis genom klotter, ska medverka till att återställa det skadade. Alla skolor och förskolor arbetar medvetet med tillgängliga lärmiljöer där elever och barn involveras. Större lokalsatsningar under Alliansens ledning har varit nybyggnation av förskolan Ängen och satsningar på Brösarps skola/förskola. Satsningar som fortsatt under 2022 är att stärka Brösarps skola, Utsiktens förskolas Ur-och skurprofil och satsningar på förskolan och skolan i Onslunda för att öka trivsamheten och arbetsmiljön för personal, elever och barn.

Ett mycket viktigt beslut under mandatperioden har varit beslutet att gå vidare med vår nuvarande skolstruktur. Detta har möjliggjort att arbetet med att upprusta och på sikt bygga en ny f-6 skola i tätorten har blivit en realitet.

Att klara skolan med godkända betyg minskar risken för bland annat framtida fysisk och psykisk ohälsa, missbruk och bidragsberoende. Sambandet gäller också omvänt - ohälsa ökar risken för sämre skolprestationer. Därför ska det finnas goda möjligheter till fysisk aktivitet dagligen. Den psykiska ohälsan hos barn och unga är en stor utmaning för många kommuner. Sambandet mellan barns hälsa och kunskaper är tydligt, varför tidiga förebyggande insatser för barn i riskgrupper har prioriterats. Samtliga f-6 skolor i kommunen deltagit i en rörelsesatsning med syfte att öka den dagliga fysiska aktiviteten i samband med raster. På högstadieskolan har man arbetat med utemotionsfaciliteter där löpslingor invigdes 2020.

Trots pandemin har Tomelillas högstadieelever varit ute på PRAO. Att kunna genomföra PRAO har varit ett undantag sett både i ett regionalt och nationellt perspektiv och utvärderingen visar på att både deltagande elever och mottagande arbetsgivare är nöjda.

Med Alliansens filosofi om en tillitsbaserad ledning och styrning, har beslut på förskolor och skolor kommit närmare den faktiska skolledningen och gett en möjlighet till en utveckling av olika inriktningar för skolorna. De beslutar i större omfattning om vad som är viktigt att profilera och prioritera på sin skola/förskola utifrån sina utmaningar och möjligheter. Vi ser numera skolor och förskolor som väljer olika vägar för att nå goda resultat. Vägar som speglar varje skola

och förskolas specifika styrkor och utmaningar. Vi har och vill fortsätta ett arbete där möjligheterna ska vara likvärdiga genom en genomtänkt finansiering, men att vägarna till framgång tillåts vara olika.

Under mandatperioden antog vi kommunens digitala strategi med digitalt först som utgångspunkt. Skolan var tidig med konceptet 1:1, det vill säga en dator/läsplatta till varje elev från och med årskurs fyra. Vi har också en bredd av digitala läromedel, interaktiva och stimulerande. Skolor och förskolor använder de digitala verktygen och arbetssätten fullt ut. Pandemin gav en skjuts i möjligheten att möta föräldrar digitalt, undervisa på distans med mera. Högstadieskolan ställde med gott resultat om från närundervisning till fjärr-och distansundervisning på en arbetsdag, något som inte hade varit möjligt utan de kunskaper och den infrastruktur som finns för digitalt arbete och kunnande hos personal och elever.

Förvaltningen har numera också påbörjat arbetet med familjecentral tillsammans med Region Skåne.

Sist, men inte minst, har skolresultaten sedan läsåret 2018/2019 förbättrats. Det syns tydligast i årskurs 6 och hos andel elever med godkända betyg i svenska, matematik och engelska. I nationella jämförelser har årskurs 6 resultat gått från låga resultat 2018 till resultat som ligger väl i linje med förväntat värde eller över 2021. Vi har också under mandatperioden sett ökad måluppfyllelse gällande andelen elever som är behöriga till gymnasiet efter år 9.

Kf § 38

Dnr KS 2026/42

Instiftande av arkitekturpris i Tomelilla kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar instifta arkitekturpris i Tomelilla kommun enligt framtagna stadgar, handlingsid: Ks 2026.568 med redaktionell ändring att vinnaren utses av juryn (Ks § 51/2026).

Ärendebeskrivning

Bygglövsenheten har tagit fram ett förslag till instiftande av ett Arkitekturpris i Tomelilla kommun. Syftet med priset är att främja, uppmärksamma och uppmuntra väl gestaltad och hållbar arkitektur inom kommunen.

Priset föreslås delas ut årligen och kan tilldelas projekt inom:

Bebyggelsemiljöer

Byggnader

Utemiljöer

Priset kan avse både nyanläggning och nybyggnation samt förädling av befintliga objekt, såsom restaurering, ändring eller om- och tillbyggnad. Genom priset vill kommunen uppmuntra till dialog om god arkitektur och gestaltad livsmiljö, värna den befintliga bebyggelsestrukturen och lyfta fram aktörer som bidrar till en kvalitativ fysisk miljö i Tomelilla.

Byggnadsnämnden beslutade 2025-10-01 (§ 78) att föreslå kommunfullmäktige att anta priset enligt framtagna stadgar. Kommunstyrelsen beslutade 2025-10-22 (§ 158) att återremittera ärendet till förvaltningen för att utveckla och omarbeta förslaget.

Förslaget har språkligt reviderats och kompletterats med en tydlig beskrivning av vilka funktioner som ska ingå i juryn.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Byggnadsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige instifta arkitekturpris i Tomelilla kommun enligt framtagna stadgar, handlingsid: Bn 2026.41.

§ 38 forts.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 51/2026, handlingsid: Ks 2026.1564.

Stadgar för arkitekturpris i Tomelilla kommun, handlingsid: KS 2026.568.

Tidigare behandling

Byggnadsnämnden beslutade den 28 januari 2026 (Bn § 2/2026) att föreslå kommunfullmäktige instifta arkitekturpris i Tomelilla kommun enligt framtagna stadgar, handlingsid: Bn 2026.41.

Förslag till beslut under sammanträdet

Emil Ekstrand (M) och Per Gustafsson (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till:

Bygglovschef Ingegerd Persson

KFS/Sara Ek Svensson

Kf § 39

Dnr KS 2026/36

Ombudsinstruktionen gällande likvidation av ÖKRAB

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Att besluta att Österlens kommunala renhållnings AB (ÖKRAB) ska träda i frivillig likvidation i enlighet med 25 kap. aktiebolagslagen.
2. Att Tomelilla kommuns ombud instrueras att vid bolagsstämman rösta för:
 - a) att bolaget träder i likvidation
 - b) att Bolagsverket utses att förordna likvidator
 - c) att ÖKRAB:s styrelsen ges i uppdrag att vidta de operativa åtgärder som krävs för bolagets avveckling inför likvidation.

Ärendebeskrivning

Tomelilla kommun är delägare i ÖKRAB tillsammans med Simrishamns kommun. Bolagets verksamhet har traditionellt omfattat avfallshantering och relaterade tjänster.

Ägarkommunerna har ingått avtal med Sysav genom konsessionsupphandling som innebär att verksamheten som idag bedrivs i ÖKRAB ska övergå till Sysav. Under 2026 överförs bolagets operativa verksamhet successivt till SYSÄV för att helt bedrivas i Sysavs regi från och med den 1 september 2026. Bolagets kvarvarande uppgift därefter är begränsad till att fullgöra bolagsrättsliga och ekonomiska åtaganden fram till avveckling.

Bolagets verksamhet bedöms därefter vara avslutad och det finns inte längre skäl att behålla bolaget som egen juridisk person. Ett beslut om likvidation bedöms vara det mest ändamålsenliga sättet att avveckla bolaget, då verksamheten redan har överförts och bolaget inte längre har ett eget operativt uppdrag.

Ett beslut om likvidation bedöms vara det mest ändamålsenliga sättet att avveckla bolaget, när verksamheten har överförts till Sysav och bolaget inte längre har ett eget operativt uppdrag.

Likvidation av ÖKRAB är ett beslut av principiell betydelse enligt kommunallagen. Kommunfullmäktige måste därför fatta beslut om att bolaget ska avvecklas innan

§ 39 forts.

stämoombudet röstar på bolagsstämman. Instruktion inför stämman till Tomelilla kommuns ombud behöver beslutas i kommunfullmäktige.

Beredning av ärendet

I samband med förberedelser för att Ökrabs verksamhet ska övergå till Sysav har Ökrabs styrelse inkommit med ett sammanträdesprotokoll till ägarkommunerna, med önskemål om att en arbetsgrupp ska etableras, där punkter i en övergångs- och avvecklingsplan presenteras och en förfrågan om val av interimsstyrelse.

Ägarkommunerna har sammankallat och etablerat den arbetsgrupp som Ökrabs styrelse efterlyser. Arbetsgruppen träffas frekvent med det gemensamma uppdraget att förbereda för verksamhetens övergång från Ökrab till Sysav. Arbetsgruppen utgår från ”Underlag för upprättande av övergångs- och avvecklingsplan”. Därmed är punkt ett och två i protokollet tillgodosedda. Angående punkt 3 så har denna punkt diskuterats i arbetsgruppen och bedömningen är att det inte är förenligt med nuvarande bolagsordning att inrätta en interimsstyrelse.

Styrelsen föreslås ges i uppdrag att vidta de operativa åtgärder som krävs för bolagets avveckling inför likvidation, innefattande kontakter med myndigheter, avtalsskrivning och övriga nödvändiga administrativa åtgärder.

Det omfattar bland annat att:

- avsluta löpande avtal och ingå nödvändiga avvecklingsåtgärder,
- genomföra försäljning eller avyttring av inventarier,
- upprätta och lämna årsbokslut, årsredovisning och deklaration,
- företräda bolaget inför myndigheter och leverantörer,
- genomföra andra nödvändiga åtgärder av begränsad ekonomisk och administrativ omfattning.

Likvidation

Likvidationsförfarandet säkerställer att bolagets ekonomiska och juridiska åtaganden hanteras enligt aktiebolagslagens bestämmelser och under tillsyn av en oberoende likvidator. Då bolaget inte längre bedriver operativ verksamhet föreligger därför ett behov av att avveckla bolaget på ett ordnat, rättssäkert och ekonomiskt ansvarsfullt sätt.

En frivillig likvidation är den rättsliga process som enligt aktiebolagslagen ska användas för att avsluta ett aktiebolag. Likvidationsförfarandet säkerställer att

§ 39 forts.

bolagets ekonomiska och juridiska åtaganden hanteras enligt aktiebolagslagens bestämmelser och under tillsyn av en oberoende likvidator.

För att formellt genomföra likvidationen krävs att bolagsstämman beslutar om att bolaget ska upplösas genom frivillig likvidation enligt 25 kap. aktiebolagslagen.

Det är lämpligt att Bolagsverket utser likvidator för att undvika intressekonflikter mellan ägarkommunerna och för att säkerställa en oberoende hantering. Likvidator utsedd av Bolagsverket kommer att ta över bolagets förvaltning, realisera tillgångar, reglera skulder och avsluta kvarvarande frågor. När likvidationen är slutförd utskiftas eventuellt överskott till ägarna.

Ombudsinstruktion

Kommunens politiska vilja utövas genom att kommunfullmäktige instruerar sitt stämмоombud hur ombudet ska rösta vid bolagsstämman. Bolagsombud utses varje mandatperiod.

Detta ärende syftar till att:

1. fastställa kommunens ställningstagande att ÖKRAB ska likvideras, samt
2. ge en bindande instruktion till kommunens stämмоombud
3. ge bolagets styrelse rätt att fatta beslut om de frågor som uppkommer under avveckling och genomförande av likvidation.

Ekonomiska konsekvenser

Likvidationen kan medföra kostnader i form av likvidatorsarvode samt administrativa kostnader för bolaget under avvecklingsperioden. Dessa ryms inom bolagets befintliga medel. Ett eventuellt överskott efter avveckling tillfaller respektive avfallskollektiv.

Barnperspektivet

Beslutet bedöms inte medföra några konsekvenser för barn.

Medborgarperspektivet

Medborgare och invånare har inte involverats i detta beslut då ägarkommunerna redan har fattat beslut om och ingått avtal med Sysav.

§ 39 forts.

Miljöperspektivet

Beslutet medför inte konsekvenser för miljön.

Uppföljning

Kommunfullmäktige kommer att informeras då likvidationen är genomförd, troligtvis under 2027.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Att besluta att Österlens kommunala renhållnings AB (ÖKRAB) ska träda i frivillig likvidation i enlighet med 25 kap. aktiebolagslagen.
2. Att Tomelilla kommuns ombud instrueras att vid bolagsstämman rösta för:
 - a) att bolaget träder i likvidation
 - b) att Bolagsverket utses att förordna likvidator
 - c) att ÖKRAB:s styrelsen ges i uppdrag att vidta de operativa åtgärder som krävs för bolagets avveckling inför likvidation.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 48/2026, handlingsid: Ks 2026.1561.

Bolagsordning för ÖKRAB, dokumentid, handlingsid: Ks 2026.1059.

Sammanträdesprotokoll från ÖKRAB, den 5 februari 2026, handlingsid: Ks 2026.557.

Underlag för upprättande av övergångs-/avvecklingsplan reviderad den 9 januari 2026, handlingsid: Ks 2026.1060.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Ekonomienheten

Per-Martin Svensson (M)

Sara Anheden (S)

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 39 forts.

ÖKRAB

SYSAV

Kf § 40

Dnr KS 2026/39

Kommunporträtt 2025

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar anta Tomelilla kommuns hållbarhetsredovisning: Kommunporträtt 2025, Uppföljning av hållbar samhällsutveckling och livskvalitet.

Reservation

Mona Nihlén (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Kommunporträtt 2025 är en uppföljning av kommunens arbete med hållbar samhällsutveckling och livskvalitet.

Med utgångspunkt i målen för Agenda 2030, kommunens Livskvalitetsprogram samt Klimatprogram lyfter uppföljningen fram det arbete som legat i fokus för hållbarhetsarbetet i kommunen under året. Redovisningen sammanställer jämförande statistik som visar på utvecklingen jämfört med tidigare år.

Det finns inget lagstadgat krav på att kommuner ska ta fram en hållbarhetsrapport, men det anses vara ett bra sätt att utvärdera och kommunicera det arbete som görs på området.

Sedan 2019 har Tomelilla kommuns hållbarhetsarbete följts upp genom en årlig hållbarhetsredovisning som publicerats på hemsidan. Under ett antal år utvecklades strukturen för hållbarhetsredovisningen för att ge en bättre helhetsbild och integrera munkmodellen i uppföljningen. Med inspiration från Amsterdam, Köpenhamn och en handfull andra städer som har integrerat munkmodellen i sin hållbarhetsredovisning, har hållbarhetsredovisningen arbetats om till ett så kallat Kommunporträtt, vilket Tomelilla var först med i Sverige 2023

För att uppnå en hållbar framtid behöver kommunen bidra till att minska klimatpåverkan och minska effekterna av klimatförändringarna, samtidigt som vi skapar förutsättningarna för alla invånares livskvalitet. Munkmodellen bedöms vara ett bra verktyg för att få med alla aspekter och få en överblick på vad som behöver fokuseras på framåt.

§ 40 forts.

Ekonomiska konsekvenser

Framtagandet av Kommunportätt 2024 har inte haft direkta ekonomiska konsekvenser, men förhoppningen är att integreringen av munkmodellen och framtagandet av ett kommunporträtt i uppföljningen av hållbarhetsarbetet ska ge ett bättre beslutsunderlag för ekonomiska frågor.

Barnperspektivet

Förslaget har inga direkta negativa konsekvenser för barn. Även här en förhoppning om att det kan vara en del av beslutsunderlagen och därav skapa bättre beslut som gagnar barnperspektiven.

Medborgarperspektivet

Kommunporträttet utgör en central del i uppföljningen och utvecklingen av kommunens hållbarhetsarbete. Den utgör även en viktig källa för informationsinhämtning för invånare och andra intressenter, samt ökar transparensen och möjligheten för invånare att påverka i dessa frågor.

Miljöperspektivet

Eftersom Kommunporträttet utgör en central del i uppföljning och utveckling av kommunens hållbarhetsarbete bör det ses som en naturlig del av beslutsunderlagen. Den illustrerade munken visar var det finns störst behov av insatser och aktiviteter vad gäller miljöperspektivet.

Uppföljning

Kommunporträttet för 2026 planeras färdigställas i mitten av mars 2027

Föredragning

Enhetschef Stefan Persson.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar anta Tomelilla kommuns hållbarhetsredovisning: Kommunporträtt 2025, Uppföljning av hållbar samhällsutveckling och livskvalitet.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 52/2026, handlingsid: Ks 2026.1565.

§ 40 forts.

Kommunporträtt 2025, handlingsid: Ks 2026.1130.

Kommunporträtt 2025 (bilaga), handlingsid: Ks 2026.1131.

Protokollsanteckning Per Widlund (V), handlingsid: Ks 2026.1502.

Förslag till beslut under sammanträdet

Mona Nihlén (V) tilläggsyrkar att kommunfullmäktige uppdrar till förvaltningen att ta fram en handlingsplan för att komma från rött till grönt samt utveckla den sociala grunden.

Per-Martin Svensson (M) yrkar avslag på Mona Nihléns (V) tilläggsyrkande.

Beslutsgång 1 (Huvudförslag)

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång 2 (Tilläggsyrkande)

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt Per-Martin Svenssons (M) förslag.

Beslutet skickas till:

Enhetschef Stefan Persson

Verksamhetsutvecklare Jonna Olsson

Kf § 41

Dnr KS 2025/136

Årsredovisning 2025 - Österlen VA AB

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen samt disponera vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen, samt bevilja ansvarsfrihet för styrelsen, dess ledamöter och vd för 2025.

Jäv

Peter Vestlund (SD), Kent Gustafsson (SD) och Jan Gustafsson (SD), anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Österlen VA AB har avgett årsredovisning för 2025. Bolaget redovisar ett nollresultat för 2025. Den auktoriserade revisorns revisionsberättelse samt lekmanarevisorernas granskningsrapport bifogas till ärendet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen samt disponera vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Kommunstyrelsen beslutar att den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 56/2026, handlingsid: Ks 2026.1569.

Årsredovisning 2025 Österlen VA AB, handlingsid: Ks 2026.678.

Revisionsberättelse 2025 Österlen VA AB, handlingsid: Ks 2026.679.

Granskningsrapport ÖVA AB 2025, signerad, handlingsid: Ks 2026.681.

§ 41 forts.

Beslutet skickas till:
Österlen VA
Ekonomienheten

Kf § 42

Dnr KS 2025/137

Årsredovisning 2025 - Österlenhem AB

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen, disponera årets resultat enligt förslaget i förvaltningsberättelsen, samt bevilja ansvarsfrihet för styrelsen, dess ledamöter och vd för 2025.

Jäv

Helén Bladh (S), Thony Blomgren (SD), Petra Blomgren (SD), Kent Gustafsson (SD) och Jan Gustafsson (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Österlenhem AB har inkommit med årsredovisning och verksamhetsberättelse för 2025. Årets resultat uppgår till knappt 6,2 Mkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen samt disponera vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 57/2026, handlingsid: Ks 2026.1570.

Österlenhem AB årsredovisning 2025, handlingsid: Ks 2026.1037.

Verksamhetsberättelsen 2025, handlingsid: Ks 2026.1248.

Granskningsrapport 2025 Österlenhem AB, handlingsid: Ks 2026.1642.

Beslutet skickas till:

Österlenhem AB

Ekonomienheten

Kf § 43

Dnr KS 2025/133

Årsredovisning 2025 - Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund - SÖRF

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna årsredovisningen samt bevilja direktionen och de enskilda ledamöterna ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Jäv

Sander Dijkstra (M), Per Gustafsson (SD), Peter Boström (S) och Sven Gunnarsson (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Sydöstra Skånes räddningstjänstförbund har avlämnat bland annat årsredovisning och revisionsberättelse för 2025. Årsredovisningen visar ett resultat på drygt 1,9 Mkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar godkänna årsredovisningen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 58/2026, handlingsid: Ks 2026.1571.

Årsredovisning Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund - SÖRF 2025, handlingsid: Ks 2026.899.

Revisionsberättelse 2025, SÖRF, handlingsid: Ks 202.994.

Granskning av god ekonomisk hushållning 2025, SÖRF, handlingsid: Ks 2026.995.

Granskningsrapport bokslut 2025, SÖRF, handlingsid: Ks 2026.996.

PM räddningstjänstens roll vid höjd beredskap, SÖRF, handlingsid: Ks 2026.997.

Det sakkunniga bitrådets yttrande 2025, SÖRF, handlingsid: Ks 2026.998.

Beslut angående 2026-02-26 Årsredovisning för Sydöstra Skånes
Räddningstjänstförbund - SÖRF 2025, handlingsid: Ks 2026.898.

§ 43 forts.

Beslutet skickas till:

SÖRF

Ekonomienheten

Kf § 44

Dnr KS 2025/134

Årsredovisning 2025 - Tomelilla Industriaktiebolag (TIAB)

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen, disponera årets resultat enligt förslaget i förvaltningsberättelsen, samt bevilja ansvarsfrihet för styrelsen, dess ledamöter och vd för 2025.

Jäv

Helén Bladh (S), Thony Blomgren (SD), Petra Blomgren (SD), Kent Gustafsson (SD) och Jan Gustafsson (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Tomelilla Industri AB har avlämnat årsredovisning och verksamhetsberättelse för 2025. Årets resultat uppgår till drygt 242 tkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen samt disponera vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 59/2026, handlingsid: Ks 2026.1572.

Tomelilla Industri AB årsredovisning 2025, handlingsid: Ks 2026.1039.

Verksamhetsberättelse 2025, Tomelilla industriaktiebolag (TIAB), handlingsid: Ks 2026.479.

Granskningsrapport 2025, handlingsid: Ks 2026.1818.

Beslutet skickas till:

TIAB och ekonomienheten

Kf § 45

Dnr KS 2024/192

Årsredovisning 2025 - Ystad-Österlenregionens miljöförbund

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna årsredovisningen samt bevilja direktionen och de enskilda ledamöterna ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2025.

Jäv

Anna Sandegren (SD), Peter Boström (S), Alexander Svensson (M), Per-Martin Svensson (M), Kent Gustafsson (SD) och Jan Gustafsson (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Ystad-Österlenregionens miljöförbund har avlämnat årsredovisning, verksamhetsberättelse och revision och koncernredovisning för 2025. Årsredovisningen visar ett positivt resultat på 79 tkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar godkänna årsredovisningen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 60, handlingsd: Ks 2026.1573.

Årsredovisning 2025, Ystad-Österlenregionens Miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.908.

Revisionsberättelse 2025, Ystad-Österlenregionens miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.907.

Verksamhetsberättelse 2025, Ystad-Österlenregionens miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.906.

Beslut gällande årsbokslut 2025, Ystad-Österlenregionens miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.909.

Det sakkunniga biträdets yttrande årsredovisning 2025, Ystad-Österlenregionens miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.950.

§ 45 forts.

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat, årsredovisning 2025, Ystad Österlenregionens miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.951.

Uttalande bokslut 2025, Ystad Österlenregionens miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.952.

Rapport granskning av årsbokslut 2025, Ystad Österlenregionens miljöförbund, handlingsid: Ks 2026.953.

Beslutet skickas till:

Miljöförbundet

Ekonomienheten

Kf § 46

Dnr KS 2025/62

Årsredovisning 2025 - Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd (HÖS)

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna upprättat förslag till årsredovisning för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd för 2025 samt att 2025 års resultat fördelas enligt avtal.

Jäv

Anna Sandegren (SD) och Gunvor Olsson (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendebeskrivning

Östra Skånes hjälpmedelsnämnd har överlämnat årsrapport inklusive bilagor för verksamhetsåret 2025. Det sammanlagda resultatet är 2 134 tkr. Knappt 102 tkr krediteras Tomelilla kommun enligt bilaga 4.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar godkänna upprättat förslag till årsredovisning för Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd för 2025 samt att 2025 års resultat fördelas enligt avtal.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 61/2026, handlingsid: Ks 2026.1574.

Bokslut 2025 inklusive styrkortsuppföljning, handlingsid: Ks 2026.1341.

Ekonomi-bokslut 2025- presentation, handlingsid: Ks 2026.1342.

Bilaga 1a-1c Statistik inköp-försäljning 2025, handlingsid: Ks 2026.1343.

Bilaga 1d Inköp-försäljning 2025 per kommun, handlingsid: Ks 2026.1344.

Bilaga 2a Uppföljning styrkort 2025, handlingsid: Ks 2026.1345.

Bilaga 2b Avvikelser 2025, handlingsid: Ks 2026.1346.

Bilaga 2c Avfallsrapport 2022-2025, handlingsid: Ks 2026.1347.

Bilaga 3 Bokslut 2025, handlingsid: Ks 2026.1348.

§ 46 forts.

Bilaga 4 Fördelning av resultat 2025, handlingsid: Ks 2026.1349.

Bilaga 5 Uteservice 2023-2025, handlingsid: Ks 2026.1350.

Bilaga 6-6a Hemtransport 2023-2025, handlingsid: Ks 2026.1351.

Beslutet skickas till:

Östra Skånes Hjälpmedelsnämnd

Ekonomienheten

Kf § 47

Dnr KS 2026/34

Årsredovisning 2025 - Kommunassurans

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att godkänna årsredovisningen.

Ärendebeskrivning

Kommunassurans Syd Försäkrings AB har avlämnat årsredovisning, revisionsberättelse och granskningsrapport för år 2025. Årets resultat blev ett överskott om drygt 61 Mkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att godkänna årsredovisningen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 62/2026, handlingsid: Ks 2026.1575.

Kommunassurans årsredovisning 2025, handlingsid: Ks 2026.1163.

Revisionsberättelse Kommunassurans 2025, handlingsid: Ks 2026.1162.

Granskningsrapport Kommunassurans 2025, handlingsid: Ks 2026.1161.

Beslutet skickas till:

Kommunassurans

Kf § 48

Dnr KS 2025/135

Årsredovisning 2025 - ÖKRAB

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen, disponera årets resultat enligt förslaget i förvaltningsberättelsen, samt bevilja ansvarsfrihet för styrelsen och dess ledamöter för 2025.

Jäv

Markus Hammarström (M), Kent Gustafsson (SD) och Jan Gustafsson (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggning och beslut i ärendet.

Ärendebeskrivning

Styrelsen för Österlens kommunala renhållnings AB har avlämnat årsredovisning för 2025. Årets resultat uppgår till drygt 1,8 Mkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att ge kommunens ombud vid bolagsstämman i uppdrag att fastställa resultaträkningen och balansräkningen samt disponera vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 63/2026, handlingsid: Ks 2026.176.

Årsredovisning ÖKRAB 2025, handlingsid: Ks 2026.756.

Bokslutsrapportering för ÖKRAB 2025, handlingsid: Ks 2026.755.

Lekmannarevisorernas granskningsrapport ÖKRAB 2026, handlingsid: Ks 2026.757.

Bilaga till årsredovisning för ÖKRAB 2025, PWC, handlingsid: Ks 2026.758.

Revisionsberättelse 2025, ÖKRAB, handlingsid: Ks 2026.1150.

Beslutet skickas till:

ÖKRAB och ekonomienheten

Kf § 49

Dnr KS 2025/251

Svar på motion om Tomelillautställning

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anse motionen som besvarad.

Reservation

Den vänsterpartistiska partigruppen (Mona Nihlén och Ingrid Bergh) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Ingrid Bergh (V) har den 12 november 2025 lämnat en motion med följande lydelse:

Vänsterpartiet yrkar att det 2027 genomförs en Tomelillautställning som tar avstamp i utställningen 1927 och liksom då har ett tydligt framtidsfokus. Utställningen ska rikta sig till tomelillabor, företag och organisationer.

Bakgrund

För 100 år sedan sattes den nybildade köpingen Tomelilla på kartan av en nyfiken och visionär kommunledning tillsammans med näringslivet och olika intresseorganisationer. Med ett tydligt framtidsfokus genomfördes Tomelillautställningen den 14-24 juli 1927. Och det ekade ända upp i huvudstaden. Se mer i <https://www.ystadsallehanda.se/2021-03-06/internationell-utstallning-satte-tomelilla-pa-kartan/>

I såväl styrmodeller som olika strategiska dokument (Visionen, Munkmodellen, Livskvalitetsprogrammet, Klimatprogrammet, Översiktsplanen) samt olika investeringar (bl.a Skolområdet) anges vikten av att skapa en positiv och framtidsorienterad bild av Tomelilla.

Vad vore bättre än en Tomelillautställning med fokus på framtid och möjligheter?

Vi föreslår

- att det redan i år bildas en utställningsgrupp med representanter från politiken, förvaltningen, näringslivet, bankerna (stiftelserna) näringslivet, föreningslivet och civilsamhället,

§ 49 forts.

- att det öronmärks medel under 2026 för planering av en Tomelillautställning 2027 samt att det redan nu reserveras medel för genomförande av en sådan utställning.

Förvaltningen, genom kansli- och kommunikationschef Katrin Högborn, lämnar följande yttrande:

Förvaltningen håller med motionären om att Tomelillautställningen 1927 är en lokalhistorisk händelse av stor betydelse för Tomelilla. 100-årsminnet är ett ypperligt tillfälle att genomföra ett större lokalt, samskat arrangemang i utställningens anda.

I förvaltningen har ärendet varit under diskussion en längre tid. Utställningen har också redan använts som ett avstamp i medborgardialog om framtidens Tomelilla.

I linje med motionens innehåll, har ett arbete påbörjats kring att formulera ett förslag på upplägg och budget som kan behandlas politiskt.

Ekonomiska konsekvenser

Resurser kommer behöva tillföras kom ett större arrangemang ska kunna samordnas och genomföras. Omfattningen specificeras i det underlag förvaltningen håller på att ta fram.

Barnperspektivet

Som Tomelillas framtid, skulle barn och unga vara i fokus för ett arrangemang med beskriven inriktning. Barn och unga skulle kunna involveras såväl i planering som genomförande.

Medborgarperspektivet

Medborgarna har inte varit delaktiga i svaret till motionen, men kommer vid ett eventuellt arrangemang att få desto fler möjligheter till inflytande. Kommunen har redan kontaktats av ett intresserat föreningsliv.

Miljöperspektivet

Klimatfrågan är högst aktuell nu och framåt, varför ett arrangemang med sikte på framtiden sannolikt inkluderar ett miljöperspektiv. Det kan ske både genom programpunkter och principer för själva genomförandet.

Uppföljning

Motionssvaret kommer inte följas upp.

§ 49 forts.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att anse motionen som besvarad.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 64/2026, handlingsid: Ks 2026.1577.

Svar på motion om Tomelillautställning, handlingsid: Ks 2026.672.

Motion om Tomelillautställning, handlingsid: Ks 2025.3865

Tidigare behandling

Kf § 140/2025:

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ksau § 17/2025:

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar lämna motionen till förvaltningen för beredning.

Ksau § 55/2026:

Kommunfullmäktige beslutar att anse motionen som besvarad.

Förslag till beslut under sammanträdet

Ingrid Bergh (V) och Tobias Högborg (C) yrkar bifall till motionen.

Per-Martin Svensson (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt Ingrid Berghs (V) och Tobias Högborgs (C) förslag.

Omröstning begärs och följande beslutsgång bestäms:

Ja-röst för Ingrid Berghs (V) och Tobias Högborgs (C) förslag.

Nej-röst för Per-Martin Svenssons (M) förslag.

§ 49 forts.

Omröstning

Med 18 ja-röster mot 18 nej-röster och en som avstår beslutar kommunfullmäktige (ordförandens utslagsröst) enligt Ingrid Berghs (V) och Tobias Högborgs (C) förslag.

Ja-röst: Leif Sandberg (C), Ann-Marie Johansson (C), Gunvor Olsson (C), Charlotte Rosdala (C), Tobias Högborg (C), Sven Gunnarsson (C), Sara Anheden (S), Anders Throbäck (S), Ida Bornlykke (S), Peter Boström (S), Helén Bladh (S), Robert Buhre (S), Inger Åbonde (S), Roger Persson (S), Anne-Maj Råberg (S), Mona Nihlén (V), Ingrid Bergh (V) och Claes Melin (MP).

Nej-röst: Per-Martin Svensson (M), Markus Hammarström (M), Paul Hallgren (M), Sander Dijkstra (M), Marianne Åkerblad (M), Emil Ekstrand (M), Kenneth Strömbeck (M), Alexander Svensson (M), Carl-Fredrik von Oelreich (KD), Carina Persson (L), Per Gustafsson (SD), Anna Sandegren (SD), Thony Blomgren (SD), Tina Malm (SD), Kent Gustafsson (SD), Petra Blomgren (SD), Peter Vestlund (SD) och Jan Gustafsson (SD).

Avstår: Per-Olof Örnsveld (-)

Beslutet skickas till:

Ingrid Bergh (V)

Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 50

Dnr KS 2025/202

Svar på motion angående ökad transparens vid voteringar

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

Per Gustafsson (SD) har den 22 september 2025 lämnat en motion med följande lydelse:

Bakgrund

I kommunfullmäktige används idag Netpublicator som ett verktyg för att hantera handlingar och genomföra voteringar. Systemet fungerar väl för de förtroendevalda, men en brist är att åhörare, medborgare och journalister inte kan följa hur varje enskild ledamot röstar i realtid. Detta innebär att insynen i de demokratiska besluten blir begränsad, då väljarna inte på ett enkelt sätt kan se hur deras folkvalda representanter röstar i olika frågor.

Öppenhet och transparens är grundläggande principer i den kommunala demokratin. Det är av största vikt att invånarna kan följa den demokratiska processen fullt ut. När rösterna endast syns internt i Netpublicator och inte för allmänheten, skapas en onödig barriär mellan politiker och medborgare.

Förslag För att stärka demokratin och öka transparensen föreslår vi därför att kommunen inför en ordning där röstsiffrorna och respektive ledamots ställningstagande offentliggörs i realtid eller omedelbart efter avslutad votering.

Med en sådan åtgärd blir kommunfullmäktiges arbete mer öppet, förtroendeskapande och tillgängligt för alla.

Yrkande

Vi Sverigedemokrater yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

- Att respektive ledamots röst i fullmäktiges voteringar ska göras offentligt och tillgängligt för åhörare och journalister i realtid, exempelvis genom projicering i fullmäktigesalen.

§ 50 forts.

Förvaltningen, genom kanslisamordnare Anna Silver, lämnar följande yttrande:

Kansliet håller på att ta fram en lösning tillsammans med Netpublicator för att öka transparensen av voteringar i realtid. Denna lösning kommer att innebära att både närvarande vid kommunfullmäktige samt de som tittar på webbsändningen kommer att kunna följa hur varje enskild förtroendeväld röstar direkt under pågående votering.

Kansliets medarbetare, Netpublicator och Aventura som levererar webbsändningen arbetar tillsammans med genomförandet och avsikten är att under våren implementera modellen.

Ekonomiska konsekvenser

Ingen extra kostnad uppstår då tjänsten för öppen votering i realtid ingår i det upphandlade avtalet med både Netpublicator och Aventura.

Barnperspektivet

Åtgärden bedöms inte ha någon direkt påverkan på barnperspektivet.

Medborgarperspektivet

Öppen votering i realtid vid kommunfullmäktiges sammanträden innebär en tydlig förbättring för medborgare, åhörare och journalister genom att öka insynen i kommunfullmäktiges beslutsprocesser. Realtidsvisning av hur varje ledamot röstar stärker öppenheten och möjliggör för medborgarna att bättre följa sina folkvaldas agerande. Det bidrar till ett mer tillgängligt och förtroendeskapande demokratiskt system. Lösningen kan även öka intresset för kommunens politiska processer och öka delaktigheten. Sammantaget bedöms påverkan som positiv.

Miljöperspektivet

Den föreslagna förändringen bedöms inte ha någon direkt miljöpåverkan.

Uppföljning

Uppföljning sker under processens gång.

§ 50 forts.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens § 65/2026, handlingsid. Ks 2026.1578.

Tidigare behandling

Ksau § 253/2025:

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar lämna motionen till förvaltningen för beredning.

Ksau § 69/2026:

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Förslag till beslut under sammanträdet

Per Gustafsson (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till:

Sara Anheden (S)

Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 51

Dnr KS 2025/255

Svar på motion - Införande av matprofil på Kastanjeskolan

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Reservation

Den sverigedemokratiska partigruppen (Per Gustafsson, Anna Sandegren, Thony Blomgren, Tina Malm, Kent Gustafsson, Petra Blomgren, Peter Vestlund och Jan Gustafsson) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Sara Anheden (S) har den 18 november 2025 inkommit med en motion med följande lydelse:

Sedan höstterminen 2025 har Kastanjeskolan åter en profil, MFF-akademin. Skolan var tidigt ute med profilklasser och lockade i början av 2000-talet många elever från grannkommunerna. På senare tid har skolan testat en teknikprofil men för några år sedan lades denna ned.

Alla ungdomar är dock inte intresserade av fotboll. Det kan därför vara en idé att testa andra profiler för att öka elevers intresse för skolan och höja motivationen att lära sig. Tomelilla kommun har sedan en tid tillbaka visionen, "I Tomelilla på Österlen odlar vi matkultur och kreativitet. Vår gemensamma innovationskraft ger näring och hållbar tillväxt." Kommunen strävar efter att vara en kreativ och hållbar plats genom att odla matkultur och kreativitet samt främja hållbar utveckling och tillväxt genom innovationskraft.

Många ungdomar i kommunen är kreativa, intresserade av praktiska ämnen och uppskattar att skapa och uttrycka sig genom olika aktiviteter. Hemkunskapen har ett högt tryck på den extra studietiden, men det finns begränsade platser. Detta visar på ett behov av fler möjligheter inom detta område utan att öka kostnader eller förlänga skoldagen. En matprofil skulle ge eleverna möjlighet att utveckla sin kreativitet och praktiska förmåga. Det skulle också ge en naturlig koppling till ämnesområden som hälsa och hållbarhet. På fritidsgården Soffta brukar ungdomar få baka och hjälpa till med mellanmålet vilket visar på ett intresse för området. Vi vet också att

§ 51 forts.

restaurangbranschen har svårt att locka personal. Genom att tidigt ge eleverna möjlighet att testa på kanske fler kan lockas.

Vi yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar

- att ge Kastanjeskolan i uppdrag att införa en matprofil som komplement till den befintliga fotbollsprofilen.
- att skolan får stöd och resurser för att utveckla profilens innehåll i linje med kommunens vision om matkultur, kreativitet och hållbar utveckling.

Barn- och utbildningsverksamhetsens yttrande över motion – Införande av matprofil vid Kastanjeskolan

Ärendet

Sara Anheden (S) har den 18 november 2025 inkommit med en motion avseende införande av en matprofil vid Kastanjeskolan som komplement till den befintliga fotbollsprofilen (MFF-akademin). Motionären lyfter behovet av fler profiler för att möta olika elevers intressen, stärka motivationen till lärande samt knyta skolans verksamhet närmare Tomelilla kommuns vision om matkultur, kreativitet och hållbar utveckling.

Bedömning och ställningstagande

Barn- och utbildningsverksamheten bedömer att motionens intentioner ligger i linje med såväl kommunens övergripande vision som skolans uppdrag att erbjuda en likvärdig och inkluderande utbildning som tar tillvara elevers olika intressen och förutsättningar.

Kastanjeskolans rektor, Andreas Liljeglimt, har inkommit med följande yttrande:

Kastanjeskolan ställer sig positiv till att starta en matakademi och föreslår bifall till motionen. Intresset bedöms vara stort hos elever i årskurs 6. Skolan förbereder redan i dagsläget för en enklare matakademi inom ramen för befintlig extra studietid. Vi ser positivt på att vidareutveckla detta i form av en mer strukturerad matakademi.

Barn- och utbildningsverksamheten konstaterar därmed att det redan finns ett elevintresse inom området, vilket bland annat avspeglas i det höga trycket på hem- och konsumentkunskap inom extra studietid. En matprofil kan därmed ses som ett §

51 forts.

naturligt komplement till befintlig profil och bidra till ökad attraktivitet för Kastanjeskolan.

Förvaltningen bedömer att införandet av en matprofil kan genomföras stegvis och i takt med elevunderlag och organisatoriska förutsättningar. Barn- och utbildningsverksamheten föreslår därför bifall till motionen.

Ekonomiska konsekvenser

En eventuell merkostnad till följd av införandet av profilen bedöms i nuläget helt eller delvis kunna finansieras genom ökade intäkter i form av interkommunala ersättningar, under förutsättning att profilen attraherar elever från andra kommuner.

Den initiala investering som krävs för planering, utrustning och genomförande under det första året bedöms i dagsläget inte rymmas inom fastställd budget. Om profilen inte genererar ökade intäkter genom ett utökat elevunderlag finns det i nuläget inget avsatt ekonomiskt utrymme inom gällande budgetramar för att genomföra satsningen.

Barnperspektivet

Ur ett barnperspektiv innebär en matprofil ökade valmöjligheter och en mer differentierad skolmiljö. Elever som är praktiskt och kreativt lagda, men som inte attraheras av idrottsprofil, ges ett likvärdigt alternativ. Detta kan bidra till ökad motivation, lust att lära och en starkare känsla av delaktighet i skolan.

Medborgarperspektivet

Ur ett medborgarperspektiv är det positivt att kommunens högstadieskola utvecklas och blir mer attraktiv för kommunens egna elever. En matakademi kan även skapa mervärde för det lokala näringslivet genom samverkan och på sikt bidra till kompetensförsörjning inom restaurang- och livsmedelssektorn. Vidare finns möjligheter att koppla profilen till folkhälsofrågor och hälsosamma levnadsvanor.

Miljöperspektivet

Matprofilen kan med fördel innehålla moment med inriktning mot hållbarhet, exempelvis hållbar matlagning, livsmedelskunskap och minskat matsvinn. Detta kan

§ 51 forts.

bidra till att öka elevernas förståelse för miljö- och hållbarhetsfrågor samt stärka skolans arbete med hållbar utveckling.

Uppföljning

Om matakademi införs ansvarar Rektor för uppföljning av tillagd verksamhet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 67/2026, handlingsid: Ks 2026.1580.

Tidigare behandling

Kf § 141/2025:

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ksau § 18/2026:

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar lämna motionen till förvaltningen för beredning och därefter till familjenämnden för yttrande.

Ksau § 80/2026:

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Förslag till beslut under sammanträdet

Per Gustafsson (SD) yrkar att motionen ska anses besvarad.

Carina Persson (L) med flera yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt Carina Perssons (L) med fleras förslag.

Beslutet skickas till:

Sara Anheden (S) och Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 52

Dnr KS 2025/280

Svar på motion - Nya riktlinjer vid tomtförsäljning

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Reservation

Den socialdemokratiska partigruppen (Sara Anheden, Anders Throbäck, Ida Bornlykke, Peter Boström, Helén Bladh, Robert Buhre, Inger Åbonde, Roger Persson, och Anne-Maj Råberg) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Inger Åbonde (S) har den 15 december inkommit med en motion med följande lydelse:

På kommunens hemsida framgår vilka regler som gäller vid köp av bostadstomt av Tomelilla kommun. Bland annat framgår att köpet av bostadstomten kan slutföras först när köparen ansökt och beviljats bygglov. Något man har sex månader på sig att göra. Trots dessa regler konstaterar vi att kartan över lediga tomter visar tomter som är sålda men obebyggda och har varit så under en längre tid. Några tomter har dessutom varit utlagda till försäljning via Hemnet. Vad händer med köpta tomten om köparen inte påbörjat byggnationen inom två år och bygglovet förfaller? Är det då fritt att sälja vidare? Det kan väl inte vara så att tomten har sålts utan bygglov?

I Sjöbo kommun ska köparen erlägga handpenning och får sedan sju månader att söka bygglov och erhålla startbesked. Har man inte lyckats med detta och det inte beror på kommunens hantering återgår tomten till kommunen och handpenningen ersätts inte. Andra kommuner ställer krav på att byggnadsstommen ska vara påbörjad eller signerat avtal med husleverantör inom ett år för att köpet ska gå igenom. I vissa kommuner finns det en avgift för att stå i tomtkön. Det är avgift för att stå i kö till lägenhet hos Österlenhem, vårt kommunala bostadsföretag, varför ska det vara skillnad?

På förekommen anledning yrkar vi

§ 52 forts.

att Tomelilla kommun ser över reglerna för försäljning av tomtmark och uppdaterar dessa.

Förvaltningen genom näringslivschef Henrik Lundblad yttrar sig enligt följande:

Inger Åbonde har lämnat in en motion med förslag om att Tomelilla kommun ska se över och uppdatera reglerna för försäljning av tomtmark.

Historiskt har kommunen endast ställt krav på att bygglov skulle sökas och beviljas för att ett köp skulle anses fullbordat. Detta har i vissa fall lett till att tomter sålts utan att någon byggnation genomförts, vilket i sin tur har resulterat i så kallade lucktomter.

Förvaltningen instämmer i att de befintliga reglerna behöver uppdateras och har därför redan påbörjat en översyn av dem.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunens tomter syftar till att möjliggöra bostäder varför det borde positivt om man bättre kan säkerställa att en byggnation kommer till stånd

Barnperspektivet

Beslutet har ingen direkt påverkan på barn.

Medborgarperspektivet

Medborgarna har inte varit med i framskrivandet.

Miljöperspektivet

De uppdaterade reglerna syftar mer till att säkerställa att en förväntad byggnation kommer till stånd där de beroende på typ av byggnation kan ha mer eller mindre miljöpåverkan.

Uppföljning

Ärendet följs upp med uppdaterade regler under hösten 2026.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

§ 52 forts.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 68/2026, handlingsid: Ks 2026.1581.

Tidigare behandling

Kf § 153/2025:

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ksau § 22/2026:

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar lämna motionen till förvaltningen för beredning.

Ksau § 81/2026:

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen besvarad.

Förslag till beslut under sammanträdet

Sara Anheden (S) och Inger Åbonde (S) yrkar bifall till motionen.

Per Gustafsson (SD) med flera yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt Per Gustafssons (SD) med fleras förslag.

Beslutet skickas till:

Inger Åbonde (S)

Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 53

Dnr KS 2025/278

Svar på motion – tillsätta tjänst för centrumutveckling

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen som besvarad.

Reservation

Den socialdemokratiska partigruppen (Sara Anheden, Anders Throbäck, Ida Bornlykke, Peter Boström, Helén Bladh, Robert Buhre, Inger Åbonde, Roger Persson, och Anne-Maj Råberg) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Sara Anheden (S) har den 11 december 2025 inkommit med en motion med följande lydelse:

Under i stort sett hela mandatperioden har den politiska ledningen för Tomelilla kommun pratat om vikten av centrumutveckling. Hittills har man stolt pratat om alla aktiviteter som har genomförts på torget i Tomelilla. För oss Socialdemokrater handlar centrumutveckling om mer än antalet aktiviteter som genomförs på Torget.

Om Tomelilla ska få ett mer attraktivt centrum behöver kommunen arbeta mer strukturerat, ha gemensamma processer tillsammans med fastighetsägare och näringsidkare samt ha en medarbetare med en tydligare roll inom centrumutveckling. Arbetet måste också kopplas samman med det arbete som samhällsbyggnad gör, inte minst kopplat till investeringar inom gata/park.

Vi menar också att centrumutvecklingen behöver utökas och inte enbart omfatta centrum i Tomelilla tätort. Centrumutvecklingen behöver även omfatta byarna och ett samarbete med byalagen, boende, näringsidkare och skolorna.

Det finns många exempel på arbete med centrumutveckling runtomkring Tomelilla. För inte så länge sedan utsågs centrumutvecklaren i Hässleholms kommun till årets centrumutvecklare. Kalmar arbetar aktivt med sina utvecklingsfrågor på olika sätt, däribland centrum. Även Simrishamns kommun har genom åren arbetat hårt med sin stadskärna och bildat en samverkansorganisation för det arbetet.

Om Tomelilla kommun verkligen menar allvar med sin centrumutveckling menar Socialdemokraterna i Tomelilla

§ 53 forts.

att Tomelilla kommun tillsätter en tjänst som arbetar aktivt med centrumutveckling för hela Tomelilla kommun.

Förvaltningen genom näringslivschef, Henrik Lundblad yttrar sig enligt följande:

Kommunens olika tätorters centrumfunktioner och attraktivitet är viktiga för kommuninvånare, näringsliv och besökare. Förvaltningen arbetar redan med dessa frågor internt, bland annat tillsammans med gata/park, och i samverkan med näringsidkare och föreningar. I enlighet med politiska beslut finns även möjlighet för föreningar att söka exempelvis försköningsbidrag och arrangemangsstöd genom kultur- och fritidsnämnden.

Kommunstyrelsen har för 2026 antagit målet att ”Tomelilla kommun har ett centrum som är en attraktiv plats för handel, företagande och hållbar samhällsutveckling” (KS mål 2026 1.2.3).

Mot bakgrund av det nyligen beslutade kommunstyrelsemålet är det förvaltningens bedömning att ett vidare utvecklingsarbete behövs, liksom en översyn av eventuella budgetmässiga konsekvenser. Förvaltningen föreslår därför att man får i uppdrag att utreda hur arbetet kan stärkas ytterligare kopplat till kommunstyrelsens mål 1.2.3 utan att i detta skede ta ställning till att inrätta en specifik tjänst.

Ekonomiska konsekvenser

Attraktiva centrum torde vara positivt för den ekonomiska utvecklingen.

Barnperspektivet

Attraktiva centrum torde vara positivt för barn.

Medborgarperspektivet

Medborgare har inte involverats i detta stadie. Medborgarna kommer att bjudas in under utredningsfasen.

Miljöperspektivet

Ett attraktivt centrum torde vara positivt om man kan ta sig till det hållbart.

Uppföljning

Beslutet följs upp genom den föreslagna utredningen.

§ 53 forts.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen som besvarad.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen § 69/2026, handlingsid: Ks 2026.1582.

Tidigare behandling

Kf § 149/2025:

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ksau § 19/2026:

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar lämna motionen till förvaltningen för beredning.

Ksau § 82/2026:

Kommunfullmäktige beslutar anse motionen som besvarad.

Förslag till beslut under sammanträdet

Sara Anheden (S) yrkar bifall till motionen.

Per-Martin Svensson (M) och Tobias Högborg (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt Per-Martin Svenssons (M) och Tobias Högborgs (C) förslag.

Beslutet skickas till:

Sara Anheden (S)

Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 54

Dnr KS 2026/24

Motion - För en mer jämställd fördelning av lokalt aktivitetsstöd

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Sara Anheden (S) har den 27 januari 2026 lämnat en motion med följande lydelse:

Alla barn och unga i Tomelilla kommun ska ha lika möjlighet till en meningsfull fritid. Idag visar statistiken att tjejer deltar i betydligt lägre grad än pojkar i föreningsverksamhet som genererar lokalt aktivitetsstöd.

Tomelilla kommuns livskvalitetsprogram slår fast att kommunen ska verka för jämlika livsvillkor, god folkhälsa och en meningsfull fritid för barn och unga. Föreningslivet och det lokala aktivitetsstödet är viktiga verktyg för att uppnå dessa mål.

Samtidigt visar statistiken att andelen tjejer som deltar i föreningsverksamhet som genererar lokalt aktivitetsstöd är betydligt lägre än andelen killar. Detta innebär att de resurser som avsätts för att stärka barns och ungas livskvalitet inte kommer alla till del på ett jämlikt sätt.

Erfarenheter från andra kommuner samt från idrotts- och föreningslivet visar att flickor i högre grad än pojkar lämnar organiserad verksamhet i tonåren. Orsakerna är ofta strukturella och kan handla om normer, brist på kvinnliga ledare, verksamhetsutbud som inte upplevs som inkluderande samt begränsade incitament för föreningar att arbeta aktivt med jämställdhet.

Konkreta exempel från andra kommuner och projekt visar på lösningar som fungerar:

- Malmö stad har infört differentierad ersättning, där föreningar får extra stöd för varje tjej som deltar. Detta har lett till ökat engagemang och fler aktiviteter för tjejer.
- Linköping arbetar med kommunal policy och utbildning i jämställdhet för föreningsledare, vilket ökat flickors deltagande och trygghet i verksamheten.

Ett jämställt föreningsliv är en förutsättning för att uppnå målen i Tomelilla kommuns livskvalitetsprogram. Möjligheten till en aktiv fritid, delaktighet i sociala

§ 54 forts.

sammanhang och känslan av tillhörighet är centrala faktorer för barns och ungas livskvalitet, psykiska hälsa och framtidstro.

När flickors deltagande i föreningsverksamhet är lägre än pojkars riskerar detta att förstärka skillnader i hälsa, inflytande och trygghet. Genom att använda lokalt aktivitetsstöd som ett mer medvetet styrmedel kan kommunen bidra till ökad jämlikhet och stärkt livskvalitet för fler barn och unga.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna

- att kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att se över riktlinjerna för lokalt aktivitetsstöd, så att stödet i högre grad bidrar till målen i livskvalitetsprogrammet och till ökat deltagande bland tjejer.
- att kultur- och fritidsnämnden utreder möjligheten att införa riktade stimulansmedel eller differentierad ersättning inom lokalt aktivitetsstöd för föreningsverksamhet som stärker jämställdhet och tjejers deltagande.
- att kultur- och fritidsnämnden säkerställer att föreningar erbjuds stöd och kompetensutveckling inom jämställdhet och inkluderande verksamhet, exempelvis i samverkan med RF-SISU Skåne.
- att kultur- och fritidsnämnden initiera pilot- och utvecklingsinsatser tillsammans med föreningslivet för att skapa nya former av verksamhet som bidrar till ökad delaktighet och livskvalitet för tjejer.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen ör beredning.

Beslutsunderlag

Motion, handlingsid: Ks 2026.288.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 55

Dnr KS 2022/62

Avsägelse från Anders Lindblad (S) som ersättare i Österlen VA AB

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar entlediga Anders Lindblad (S) som ersättare i Österlen VA AB.

Kommunfullmäktige beslutar utse Anette Henningsson (S) som ersättare i Österlen VA AB.

Ärendebeskrivning

Anders Lindblad (S) har den 18 april 2026 inkommit med skriftlig avsägelse som ersättare i Österlen VA AB.

Beslutsunderlag

Avsägelse från Anders Lindblad (S) som ersättare i Österlen VA AB, handlingsid: Ks 2026.1510.

Förslag till beslut under sammanträdet

Inger Åbonde (S) föreslår Anette Henningsson (S) som ersättare i Österlen VA AB i stället för Anders Lindblad (S).

Beslutsgång

Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunfullmäktige beslutar enligt Inger Åbondes (S) förslag.

Beslutet skickas till:

Anders Lindblad (S)

Anette Henningsson (S)

Österlen VA

Lönekontoret i Ystad

Förtroendemannaregistret/Therese Stendahl

Kf § 56

Dnr KS 2026/98

Motion angående förbättrad styrning och koppling av externa projektmedel i Tomelilla kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar ämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Inger Åbonde (S) har den 6 maj 2026 inkommit med en motion med följande lydelse:

Tomelilla kommun söker årligen externa medel och deltar i olika projekt inom en rad olika verksamhetsområden. Dessa redovisas kvartalsvis till kommunstyrelsen.

Socialdemokraterna ser positivt på att kommunen aktivt tar vara på möjligheten att använda externa medel för att driva utveckling och stärka verksamheterna. Samtidigt finns det behov av en tydligare struktur och bättre politisk förankring i arbetet med projekt och externa finansieringar.

Vi menar att det bör säkerställas en tydligare koppling mellan sökta projektmedel och berörda verksamhetsområden i kommunen. Exempelvis bör projekt inom arbetsmarknadsområdet tydligare kopplas till familjenämndens ansvarsområde, medan mobilitets- och infrastrukturprojekt bör kopplas till samhällsbyggnadsnämnden, och så vidare.

Vidare anser vi att den politiska nivån bör ges ett större inflytande över beslut om projektansökningar. I dagsläget riskerar viktiga prioriteringar att i alltför hög grad ske på tjänstemannanivå utan tillräcklig politisk helhetsbedömning. En ökad politisk delaktighet skulle bidra till att säkerställa att projektansökningar i högre grad ligger i linje med kommunens övergripande mål, långsiktiga utvecklingsstrategier och politiska prioriteringar.

En tydligare politisk förankring skulle också stärka transparensen i beslutsprocessen, öka legitimiteten i de satsningar som genomförs samt minska risken för splittrade initiativ som saknar tillräcklig koppling till kommunens kärnverksamheter och långsiktiga inriktning. Det skulle även minska risken för att uppdrag och projekt "ramlar ner" i organisationen utan tydlig politisk förankring och tillräcklig finansiering.

§ 56 forts.

Med anledning av ovanstående föreslår vi kommunfullmäktige besluta:

- att säkerställa att externa projekt och projektansökningar tydligare kopplas till berörda nämnders verksamhetsområden.
- att stärka den politiska insynen och inflytandet över beslut om projektansökningar innan dessa lämnas in.

Beslutsunderlag

Motion angående förbättrad styrning och koppling av externa projektmedel i Tomelilla kommun, handlingsid: Ks 2026.1776.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 57

Dnr KS 2026/100

Motion angående Glädjekommission

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Per Gustafsson (SD) har den 11 maj 2026 inkommit med en motion med följande lydelse:

Tomelilla har många styrkor, men i konkurrensen om invånare och framtidstro blir det allt viktigare att det också märks i vardagen att kommunen lever. Det handlar inte enbart om större investeringar, utan om att det regelbundet sker aktiviteter, arrangemang och mötesplatser som skapar liv och rörelse.

Kommunen har redan idag verksamheter inom näringsliv samt kultur och fritid som arbetar med liknande frågor. Det finns därför goda möjligheter att utveckla detta arbete ytterligare genom bättre samordning och ett tydligare fokus på upplevelser.

Sverigedemokraterna anser att kommunen ska vara återhållsam med nya kostnader, men samtidigt aktiv i att skapa förutsättningar för ett levande lokalsamhälle. Genom bättre samordning, stöd och nytänkande kan fler arrangemang bli möjliga – utan att bygga upp nya kostsamma strukturer.

Mot bakgrund av detta, föreslår Sverigedemokraterna kommunfullmäktige besluta:

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett arbetssätt benämnt "Glädjekommission" inom befintlig organisation.

Att utredningen ska fokusera på hur kommunen kan främja fler arrangemang samt stärka samarbetet med föreningsliv och näringsliv.

Att, under förutsättning att utredningen visar positiva resultat, uppdra åt kommunstyrelsen att införa arbetssättet.

Beslutsunderlag

Motion angående Glädjekommission, handlingsid: Ks 2026.1926.

§ 57 forts.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Balanslista/Sara Ek Svensson

Kf § 58

Dnr KS 2026/102

Motion angående förstärkt elevhälsa

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Ann-Marie Johansson (C) har den 11 maj 2026 inkommit med en motion med följande lydelse:

Den psykiska ohälsan bland barn och unga är en av vår tids största folkhälsoutmaningar. Vi ser en oroande trend där allt fler unga rapporterar stress, ångest, psykosomatiska besvär och utanförskap. Under 2025 var 8500 barn och unga i kontakt med psykiatri i Skåne. För att varje barn ska ha möjlighet att göra sin egen livsresa, krävs en trygg skolgång där hälsan tas på lika stort allvar som kunskapsresultaten. Centerpartiet tror på tidiga insatser – att fånga upp små problem innan de växer sig stora.

Idag faller tyvärr alltför många barn mellan stolarna på grund av ett splittrat system. Väntetiderna till specialistvård som BUP är ofta långa och trösklarna för att få stöd i skolan kan vara höga. Centerpartiet vill se en elevhälsa som är proaktiv snarare än reaktiv. Det innebär att stödinsatser och anpassningar ska sättas in så fort behovet upptäcks, utan att eleven först måste genomgå en tidskrävande medicinsk utredning för att få en diagnos. Genom att stärka elevhälsan med fler kompetenser ger vi både elever och föräldrar den trygghet de har rätt till.

Forskning visar att det finns ett starkt samband mellan elevers mående och deras förmåga att nå kunskapsmålen i skolan. Skolan har ett viktigt kompensatoriskt uppdrag – att ge alla barn, oavsett bakgrund eller förutsättningar, en ärlig chans. När elevhälsan fungerar som den ska, kan vi fånga upp signaler på ohälsa eller problematisk skolfrånvaro tidigt.

Dessutom handlar en förstärkt elevhälsa om lärarnas arbetssituation. När elevhälsoteamen är närvarande och tillgängliga avlastas lärarna, som då kan fokusera på sitt kärnuppdrag: undervisningen. En trygg skolgång med studiero och välmående elever skapar en bättre arbetsmiljö för alla i skolan. De sekretesshinder som råder borde varit rivna, men vi vill tillse att de rivs, då de idag försvårar samarbetet mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård. Vi behöver ha barns behov i centrum och bygga en sammanhållen vårdkedja runt barnet.

§ 58 forts.

Vi i Centerpartiet Tomelilla yrkar att:

- Utred hur elevhälsans team kan få bredare kompetens för att säkerställa att stöd kan ges även utan krav på medicinsk diagnos.
- Ge elevhälsan i uppdrag att använda digitala, evidensbaserade screeningverktyg vid de ordinarie hälsokontrollerna för att systematiskt kartlägga elevernas psykiska mående, stressnivåer och trygghet. Finansiering 2026 genom anslag från Kommunstyrelsens oförutsett och genom ramförstärkning 2027.
- Utveckla och förenkla samverkan mellan skola, socialtjänst och regionens vårdinstanser för att säkerställa att inget barn faller mellan stolarna, genom att kommunstyrelsen ges i uppdrag att, i samverkan med regionen, utreda och etablera ett lokalt team för Tidiga Samordnade insatser (TSI) där socialsekreterare och vårdpersonal arbetar regelbundet ute i skolans lokaler. Finansiering 2026 genom anslag från Kommunstyrelsens oförutsett och genom ramförstärkning 2027.

Beslutsunderlag

Motion angående förstärkt elevhälsa, handlingsid: Ks 2026.1925.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Balanslista/Sara Ek Svensson

Tomelilla kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Leif Valdemar Sandberg

Date: 2026-05-21 22:05:52

BankID refno: 019e4c24-d6ad-709f-bbd4-69a5ddbfb87b3

Ordförande kommunfullmäktige: Leif Sandberg

Signed by: KENNETH STRÖMBECK

Date: 2026-05-21 22:35:38

BankID refno: 019e4c3f-f213-7e40-a07d-a9c07a5405ba

Justerare : Kenneth Strömbeck

Signed by: Jan Bertil Gustafsson

Date: 2026-05-22 08:43:03

BankID refno: 019e4e6c-1d5e-7b8c-b819-214f1d093223

Justerare : Jan Gustafsson

Signed by: TOMAS LINDBERG

Date: 2026-05-22 09:59:20

BankID refno: 019e4eb2-144f-71bb-bf0f-100a75e7abdc

Sekreterare: Thomas Lindberg